

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Novoletne zaobljube in želje

Kar smo težko pričakovali ves december, se bo danes ob polnoči razblinilo kot milni mehurček. Praznično vzdušje je naraščalo iz dneva v dan, vrhunec pa bo doseglo z vstopom v novo leto, leto 2016. Najkasneje v ponedeljek bodo prazniki le še spomin, saj bomo vsi hiteli novim nalogam naproti ob snemanju okrasov z jelk in odstranjevanju decembrske dekoracije. V prvih dneh po novem letu si bomo še podajali roke z lepimi voščili, potem bo spet vse po starem. Kdo ve, ali nam bo ta zima prinesla sploh kaj snega? Včasih so bile vse zime bele že za božič, v zadnjih letih pa smo se hočeš nočeš morali navaditi na božiče in silvestrovanja brez snega. Del odgovornosti kot aktivni potrošniki moramo prevzeti tudi sami, saj ni čudno, da se je planet uprl, ko pa ga tako množično onesnažujemo, poluciji pa kar ni videti konca. Kakorkoli že, novo leto vedno lahko izkoristimo za nov začetek, boljši, bolj zdrav, z več smeha, lepih besed in gest. Ob izteku leta se vam zahvaljujemo za sodelovanje v Kotičku za naročnike in vam želimo, da bi se vam izpolnile vse skrite želje in sanje. Hkrati vas vabimo, da se oglasite v naši avli ter plačate letno naročnino. Dobili boste 25-odstotni popust, darilo pa še kavico vam bomo skuhal. Srečno novo leto!

Risbico je narisala sedemletna Ana Belovič iz Kranja.

Nagrajenci

V nagradni igri Božični koncert Big Banda sta srečo imela Janez Kuralt iz Škofje Loke in Vinko Pintar iz Poljan. Križanka iz GG št. 101 (18. 12.) z geslom December v Škofji Loki nagraduje Marijo Kunstelj iz Škofje Loke, Laro Bogataj iz Šenčurja in Sonjo Stare iz Trziča. Pri žrebu križanke iz Tržiškega glasa z geslom Vesele praznike pa so srečo imeli Milena Zupan iz Dupelj, Ani Cimperman iz Kranja in Ivanka Novak iz Trziča. Čestitke!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme DRAGO KOVAČ iz Mojstrane.

Prvi januar, dan miru

Katoliška cerkev ga praznuje od leta 1968 dalje, papeži pa običajno za ta dan napišejo posebno poslanico.

JOŽE KOŠNJEK

Ljubljana – Papež Frančišek je poslanico za tokratni dan miru, prvi januar, naslovil Premagaj brezbriznost in osvoji mir. Na konferenci za novinarje so jo predstavili predsednik Slovenske škofovske konference Andrej Glavan, urednik zbirke Cerkevni dokumenti dr. Rafko Valenčič in prevajalec dr. Drago Čepar. Papež Frančišek je v poslanici med drugim zapisal, da je brezbriznost stalna grožnja miru, zato se je treba

zoper njo bojevati s konkretnimi dejanji, z vzgojo in solidarnostjo. Mir je sad kulture, solidarnosti, usmiljenja in sočutja. Premagovanje brezbriznosti in delo za mir je tudi del letošnjega svetega leta usmiljenja, ki ga je Katoliška cerkev začela 8. decembra. Papež Frančišek z letošnjo poslanico spominja na prelomen dogodek, ki se je pred pol stoletja zgodil v Katoliški cerkvi. Takrat se je končal drugi vatikanski cerkveni zbor, ki je sprejel smernice za trajen dialog o težavah sveta.

Začetek svetega leta

Sveto leto je posebno leto, namenjeno verski prenovi. Simbolizirajo ga odpiranje svetih vrat v za vernike pomembnih cerkvah, romanja in odpustki.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Papež Frančišek je 11. aprila letos napovedal izredno jubilejno sveto leto usmiljenja, ki je za »Cerkev ugoden čas, da še močnejše in učinkoviteje pričuje vernikom«. Sveto leto se je uradno začelo 8. decembra, na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja, končalo pa se bo 20. novembra prihodnje leto. Letos začeto sveto leto je tudi spomin

vrat« tudi javno opozoriti na pomen svetega leta. V vsaki škofiji v najbolj pomembnih verskih in romarskih središčih, običajno so to stolne cerkve in romarske cerkve, na začetku svetega leta odpirajo sveta vrata, skozi katera vodi pot k molitvi in odrešenju. Običajno so to zaprta ali le redko odprta cerkvena vrata, ki jih na koncu cerkvenega leta zaprejo ali celo zazidajo. Papež Frančišek je v Rimu za

Posebnost svetega leta so odpustki. Katoliška cerkev sicer pozna zakrament svete spovedi ali sprave, pri kateri duhovnik verniku naloži pokoro. Bog nam pri spovedi grehe odpusti, grešno nagnjenje ali navada pa običajno ostane, so o spovedi in odpustkih v Slovenski škofovski konferenci zapisali ob svetem letu usmiljenja. Tega se lahko očistimo na tem svetu s pokoro ali po smrti v vicah na onem svetu. Popolni odpustek pa grešnika popolnoma odveže od te kazni za grehe. Pogoji za popolni odpustek so strogi in vsebujejo obisk svetoletne cerkve ter molitev, obiskovanje pomoči potrebnih ljudi, odpoved raznim razvadam in znatna, tudi finančna podpora verskim in socialnim dejavnostim, revnim otrokom, mladini, starejšim, tujcem in misijonarjem.

na 50. obletnico konca drugega vatikanskega koncila, ki je bil prelomen dogodek verskih in posvetnih razsežnosti. Čeprav je praznovanje svetega leta predvsem duhovne narave, želi Cerkev z običajem odpiranja tako imenovanih »svetih

uvod v sveto leto odprl sveta vrata v štirih rimskih bazilikah. V Sloveniji so sveta vrata odprli v stolnih cerkvah slovenskih škofij oziroma nadškofij in v nekaterih romarskih krajih. Zadnja bodo odprli v petek, 1. januarja 2016, popoldne

Priprava svetih vrat v baziliki na Brezjah / Foto: Romarski urad Brezje

na Brezjah. To bodo vrata, ki vodijo iz atrija v baziliko.

Začetek svetih let sega v leto 1300, ko je Katoliško cerkev vodil papež Bonifacij VIII. Gre za nadaljevanje hebrejske tradicije, ko so sveta leta usmiljenja razglašali vsakih 50 let in takrat opuščali celo delo na polju, vračali zaseženo zemljo, sužnjem snemali okove, odpisovali dolgove in odpuščali prestopnikom. Katoliška cerkev oziroma papež v njenem imenu okliče redno sveto leto praviloma vsakih 25 let. Zadnje

takšno je bilo leta 2000. Ob posebej pomembnih obletnicah, kot je na primer petdesetletnica končanja vatikanskega koncila oziroma cerkvenega zbora, pa lahko papež objavi izredno sveto leto. Takšnih je bilo doslej 90. Letošnje se je začelo decembra.

Namen svetega leta je krepitev vere in povezanosti vernikov s Cerkvijo, priložnost za odpuščanje grehov in kazni za grehe, delo za spreobrnitev, sprava ali spoved ter prošnja za svetoletne odpustke.

Če obdarovancu darilo ne ugaja ...

December je mesec, ko potrošniki več kot običajno kupujejo darila. Pri nakupu se jim lahko zgodi, da darilo obdarovancu ni prav ali mu ne ugaja ali da pri nakupu preko spleta dobijo poškodovan izdelek ali izdelek, ki ni tak, kot je obljubljal prodajalec. Kako ravnati v takšnih in podobnih primerih?

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Številni potrošniki še vedno menijo, da brezhiben izdelek lahko vrnejo v trgovino v osmih dneh od dneva nakupa, v Zvezi potrošnikov Slovenije pa jih ob tem opozarjajo, da je takšno prepričanje zmotno in da jim prodajalec ni dolžan zamenjati takšnega izdelka, izstavi ti dobropisa ali vrniti kupnine, razen v primeru, če je to izrecno obljubljal. Zakon o varstvu potrošnikov namreč določa pravice potrošnikov samo, če ima kupljeni izdelek napako. V tem primeru potrošnik lahko izbira, ali bo od prodajalca zahteval popravilo izdelka, znižanje ali vračilo celotne

kupnine ali zamenjavo izdelka. Če gre za brezhiben izdelek, je le od prodajalčeve poslovne prakse odvisno, ali bo dovolil zamenjavo izdelka z drugim, izstavil dobropis ali celo vrnil kupnino. V zvezi potrošnikov zato svetujemo potrošnikom, da pred nakupom (darila) preverijo, kakšne možnosti jim ponuja trgovec, če jim sicer brezhiben izdelek ne bo ustrezal. Če jim omogoča vračilo izdelka, je pomembno, da ob nakupu shranijo račun, s katerim bodo dokazovali, kje in kdaj so ga kupili.

Drugače je urejeno vračilo izdelkov, ki jih potrošnik kupi preko spleta. V tem primeru lahko kupljeni izdelek vrne v zakonskem

roku, to je v 14 dneh od prejema izdelka, ne da bi mu bilo treba navesti razlog za vračilo, trgovec pa mu mora v 14 dneh od prejetja obvestila o odstopu od pogodbe vrniti celotni znesek. Če potrošnik prejme poškodovano pošiljko, naj je ne prevzame, ampak naj jo zavrne, še prej pa naj poškodbe fotografira in skupaj s fotografijo pisno obvesti prodajalca o razlogih za zavrnitev pošiljke. Tudi v primeru, ko paket ni poškodovan, naj preveri, ali je prejeti izdelek brezhiben.

Kako pa naj potrošnik ravna v primeru, če izdelek nima obljubljenih lastnosti? Kupil je vodoodporne čevlje, ki so povsem premočili že

ob prvem deževju, ali torbico, pri kateri zadržka ne deluje ... V zvezi potrošnikov mu svetujemo, da uveljavlja stvarno napako in zahteva zamenjavo za nov izdelek, popravilo ali vračilo (dela) kupnine. Prodajalca mora o napaki obvestiti v dveh mesecih od dneva, ko jo je odkril, in najkasneje v dveh letih od dneva nakupa. Če je kupil tehnični izdelek, za katerega velja tudi garancija, se lahko sam odloči, ali bo uveljavljal stvarno napako ali pravice iz garancije. Pri uveljavljanju garancije je najprej upravičen do popravila in šele v primeru, če izdelek v 45 dneh ni popravljen, lahko zahteva zamenjavo za nov izdelek ali vračilo kupnine.

Nočejo umiranja na obroke

Prejšnji teden je glavna slovenskih županov vladi predložila zahtevo po odstopu finančnega ministra Dušana Mramorja. S 144 podpisanimi izjavami (med njimi so tudi podpisi gorenjskih županov) so zahtevali tudi spremembo zakona o izvrševanju proračunov za leti 2016 in 2017.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Ta namreč določa povprečnino za prihodnji dve leti v znesku 522 evrov na prebivalca. Občinam se to zdi premalo za njihovo normalno delovanje, pripravljene bi bile sprejeti 536 evrov, medtem ko bi po zakonu o financiranju občin povprečnina morala znašati 652 evrov. Neupoštevanje systemskega zakona pa je tudi razlog za zahtevo po odstopu finančnega ministra, kar je v začetku decembra na sestanku predsedstva Skupnosti slovenskih občin v Naklem napovedal predsednik združenja Ivan Žagar.

Četrtna proračuna le za vrtce

Kako zahtevo utemeljujejo v nekaterih gorenjskih občinah?

»Župani vztrajamo pri 536 evrih povprečnine, kar pa je zgolj preživetvena raven za občine. Še leta 2010 je bil znesek povprečnine 550 evrov, tako da so imeli naši predhodniki boljše možnosti za upravljanje občin. Odtlej se povprečnina stalno znižuje in je za prihodnji leti pristala na 522 evrih, kar se nam v občinah zdi premalo za pokrivanje potreb,«

Marjan Šarec

pravi župan občine Kamnik Marjan Šarec. »V Kamniku samo za vrtce namenimo kar četrtno vsega proračuna, kar je največ v državi, poleg tega pa smo dolžni financirati še številne druge obveznosti. V naši občini smo izračunali, da bi bil primeren znesek 601 evro, kar bi nam prineslo 2,5 milijona evrov več. Tako pa se ob znižani povprečnini zgodi, da nam ti stroški zažirajo v investicije. Vlado smo župani na to pogosto opozarjali in žal naleteli na gluha ušesa, zato sedaj s peticijo zahtevamo odstop ministra za finance. Vlada nam je tudi obljubljala zmanjšanje stroškov za občine, a se to ni zgodilo. Nasprotno, nalaga nam nove obveznosti, tako nas bosta

Borut Sajovic

denimo novi zakon o domski oskrbi in novi zakon o gradbeništvu, ki prinaša občinam nove naloge pri gradnji manjših objektov, še dodatno obremenila. Ob nižji povprečnini bo zmanjkalo za šole, socialo, za investicije prihodnje leto sploh ne bo denarja, kar vse pomeni umiranje na obroke, na kar pa župani nismo pripravljene pristati.«

Vlada se ne odziva

Borut Sajovic, župan občine Trzič, pa pravi: »Povprečnina je v državi predpisana z zakoni in če upoštevanje zakonov velja za vse, naj velja tudi za državo. Pri višini povprečnine smo želeli doseči kompromis, to je

536 evrov, čeprav sicer obveznosti občin znašajo toliko, da bi zadoščala povprečnina čez 600 evrov. Toda vlada ni želela prisluhniti, zgodba se je potencirala z vladnim obiskom na Gorenjskem, ko smo se župani želeli srečati s predsednikom vlade in finančnim ministrom, vendar odziva ni bilo. Zahteva po odstopu finančnega ministra Mramorja je eden od sklepov, ki smo ga župani sprejeli na sestanku v Kamniku in jo je podprlo tudi vseh 18 gorenjskih županov. Predsednik vlade ministra najbrž ne bo odstavil, je pa to opozorilo občin, da je treba na področju njihovega financiranja nekaj storiti. A treba se je dogovoriti in problem razumno rešiti, morebiti tudi na račun nižjega standarda. Naša občina sicer nima finančnih težav, opažam pa jih pri nekaterih drugih, ki so se zaradi tega prisiljene zadolževati.«

Bo potrebna ustavna presoja?

»Župani smo se strinjali, naj se razveljavi člen zakona o izvrševanju proračunov za leto 2016 in 2017, ki določa povprečnino. Ni pa prenizka za financiranje občin le ta, pač pa nam država niža tudi

Miran Zadnikar

sredstva za investicije, ki jih določa zakon o financiranju občin. Naša občina je na tem področju prikrajšana za 100 tisoč evrov. Tako prehajamo v obdobje, ko bomo imele občine denarja le še za nujne

Miha Ješe

ravnanje države,« je prepričan župan občine Preddvor Miran Zadnikar.

V občini Škofja Loka, kjer so občinski svetniki prav tako podprli zahtevo po spremembi zakona o izvrševa-

Župani vztrajajo pri povprečnini v višini 536 evrov, v zakonu o izvrševanju proračunov za leti 2016 in 2017 je znesek povprečnine določen v znesku 522 evrov na prebivalca, medtem ko bi po zakonu o financiranju občin povprečnina morala znašati 652 evrov.

stvari, nikakršnih pa za investicije in razvoj. Za leto 2015 so reprezentativna združenja občin v pogajanjih dosegla odstotek proračuna za investicije in še dodaten odstotek za nazaj, vendar nam sedaj ni jasno, ali bomo v letu 2016 dobili dva odstotka. Tudi sam sem že večkrat opozoril, da bomo ob takem zmanjševanju sredstev občine težko preživele, predlagal sem celo, naj bi župani v opozorilo vladi in tudi Evropski uniji kolektivno odstopili. Na to sicer ni bilo odziva, očitno pa je treba z nekim skrajnim ukrepom opozoriti na nesprejemljivo

nju proračunov za leti 2016 in 2017, je župan Miha Ješe menil, da bi s 536 evri povprečnine dosegli realno vsaj raven tega leta, ob predlogu vlade po nižjem znesku pa bo njihov proračun okleščen za dva do tri odstotke. »Občina Škofja Loka ni pristopila k podpisu predloga Skupnosti občin Slovenije za odstavitev ministra za finance dr. Dušana Mramorja. Menimo, da odstavitev ne bo izboljšala finančne situacije občinam in bo potrebna ustavna presoja,« pa o zahtevi za odstavitev finančnega ministra sporočajo s škofje-loške občine.

Strm padec cen novih hiš

Na slovenskem nepremičninskem trgu so v tretjem četrtletju zaznali kar 14,2-odstoten padec cen novih družinskih hiš.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Cene stanovanjskih nepremičnin v Sloveniji so po devetih mesecih naraščanja v tretjem četrtletju 2015 spet padle, saj so bile povprečno za 3,5 odstotka nižje kot v drugem letošnjem četrtletju, so izračunali v Statističnem uradu Republike Slovenije. V tretjem četrtletju je poraslo število prodanih rabljenih stanovanj, medtem ko se še vedno prodaja zelo malo novogradenj.

Po podatkih statističnega urada so se cene novih stanovanj in družinskih hiš v tretjem četrtletju 2015 glede na prejšnje četrtletje v povprečju znižale za 6,9 odstotka. Cene novih stanovanjskih nepremičnin so se pred tem tri četrtletja postopoma

dvigale, v tretjem letošnjem četrtletju pa so krepko padle – za toliko, kot so se v prvi polovici leta povišale. Cene novih stanovanj, prodanih jih je bilo 173, so se v opazovanem četrtletju glede na prejšnje četrtletje znižale za 5,4 odstotka, s čimer se je izničil dvig cen v drugem četrtletju. »Na cene lahko vpliva nihanje števila prodanih stanovanj iz stečajnih postopkov, prodaja dražjih varovanj in turističnih stanovanj ali večje in manjše diskontne prodaje kakovostnih stanovanj,« opozarjajo v statističnem uradu. Cene novih družinskih hiš so se znižale kar za 14,2 odstotka, tako da je bila v tretjem četrtletju, ko so jih prodali le 59 novih hiš, dosežena najnižja raven njihovih cen.

Cene rabljenih stanovanjskih nepremičnin so bile v povprečju nižje za 2,8 odstotka, obseg prodaje pa se je povečal, predvsem na račun družinskih hiš. V tretjem četrtletju so prodali skupaj 2078 rabljenih nepremičnin, kar je največ v zadnjih sedmih letih. Cene rabljenih stanovanj so se v Ljubljani zvišale za 3,4 odstotka, v preostali Sloveniji so bile nižje za 1,8 odstotka. Cene rabljenih družinskih hiš so se znižale za 9,6 odstotka, število prodaj (600) pa je bilo največje, odkar statistično spremljajo to dejavnost. Cene rabljenih družinskih hiš so zadnje leto dni skoraj mirovale, s tokratnim izrazitim znižanjem pa je bila dosežena najnižja raven cen v zadnjih sedmih letih.

Dražgoške prireditve desetega januarja

Dražgoše – Tradicionalne prireditve Po stezah partizanske Jelovice s sklepno svečanostjo bodo v nedeljo, 10. januarja prihodnje leto, je sporočil organizacijski komite prireditve, ki ga vodi Drago Štefe. Tokratne prireditve bodo že 59. in bodo spomin na 74. obletnico boja Cankarjevega bataljona z Nemci v Dražgošah, na požig vasi in na zločin nad Dražgošani. Osrednja svečanost bo opoldne pri spomeniku v Dražgošah. Slavnostni govornik bo pisatelj, akademik Saša Vuga, v kulturnem programu, ki ga bo povezoval Andrej Kokot, pa bodo sodelovali orkester slovenske Policije, tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič, učenci podružnične osnovne šole Dražgoše in učenci Osnovne šole Naklo. Tako kot vsa leta bodo tudi letos v Dražgoše organizirani številni pohodi, med njimi bo kot vedno tudi najtežji pohod po poti Cankarjevega bataljona s Pasje ravni v Dražgoše.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marijana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog. / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vključeno DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Dvakrat srečno

Tisti, ki bi prihod novega leta radi doživeli na posebno spektakularen način, bodo zadnjo noč v letu lahko preživeli v kranjskogorski igralnici.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Silvestrski »srečno« bo imel v Hitovem igralno-zabaviščnem centru seveda še dodaten odtenek. Igralničarji se skupaj z gostinskimi osebji kranjskogorske Korone nanj tudi letos intenzivno pripravljajo. Kot je povedala Klavdija Mlekuž, se tudi letos trudi, da bi pripravili posebno vznemirljiv program za najdaljšo noč v letu. »Poleg naših stalnih gostov bodo prišli tudi tisti, ki si želijo doživeti malce drugačno silvestrovanje, pripravljamo namreč bogat in pester večer z veliko glasbe, plesa in zabave. Pričakujemo goste iz Italije in Avstrije, tradicionalno k nam za najdaljšo noč v letu prihajajo tudi številni Slovenci. Po navadi pridejo okoli desete, nekateri tudi šele po polnoči, prostora je dovolj, saj igralnica lahko sprejme kar okoli 1200 ljudi.«

Kranjskogorska Korona je tudi letos pripravljena na najdaljšo noč v letu. / Foto: Matic Zorman

OKUSNE JEDI
v manj kot eni uri

OKUSNE JEDI V MANJ KOT ENI URI je dopolnjena izdaja knjige Jedi na hitro. V njej je na 96 straneh zbranih 90 preizkušenih receptov, primernih za vsak letni čas.

10 EUR
* Poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Silvestrovanja za vse okuse

Na Gorenjskem bodo silvestrovanja na prostem potekala v vseh večjih mestih in turističnih središčih, ljubitelji ognjemeta se bodo odpravili na Bled, vsi, ki želijo silvestrovati v kopalkah, v Terme Snovik, tisti, ki želijo v novo leto vstopiti brez greha, pa na Vogel.

M. A., S. K., V. S., D. Ž., J. P., I. K.

Kranj – V Kranju se je Prešerni december s prižigom lučk in koncertom skupine Jazzva začel 3. decembra ob občinskem prazniku, nadaljeval pa s številnimi prireditvami, ki se bodo na Glavnem trgu končale z današnjim silvestrovanjem. Začelo se bo ob 22. uri, vrhunec pa bo nastop Nuše Derenda in seveda skupno odštevanje trenutkov do novega leta, ko se bo zbranim pridružil tudi kranjski župan Boštjan Trilar.

Na Jesenicah so otroško silvestrovanje pripravili že včeraj, ko so na Trgu Toneta Čufarja v zrak izpustili lampijone, z njimi pa tudi dobre želje za prihodnje leto. Staro leto bodo zaključili z današnjim silvestrovanjem v Športni dvorani Podmežakla, kjer bosta zbrane zabavala lokalna glasbena skupina Šexpir in srbska pop skupina Luna. Začelo so bo ob 22. uri, vstop pa bo prost.

Kamničani bodo zadnjo noč leta tudi letos lahko preživeli na silvestrovanju na prostem, ki ga že tradicionalno pripravlja Občina Kamnik in Zavod za turizem in šport v občini Kamnik. Različni dogodki in koncerti na Glavnem trgu v okviru Pravljničnega Kamnika sicer potekajo že ves teden, silvestrovanje pa se bo začelo danes ob 22. uri z ansamblom Domačini. Zbrane bo tudi letos ob polnoči nagovoril župan Marjan Šarec.

V Trzinu se bo danes ob 15. uri začelo silvestrovanje za otroke in mladino. Na Trgu svobode bodo potekale ustvarjalne delavnice, nastopil bo čarovnik, pravljica bitja Frozen bodo delila otroški šampanjec in pecivo. Po nastopu škratov Plesnega kluba Tržič in plesne animacije bo iz Severne dežele prišel dedek Mraz s kočijo in snežnimi kraljicami iz KUD Leyli. Z reperjema iz skupine T.M.S. Crew bodo otroci odrepali zadnje minute koledarskega leta in nazdravili z otroškim šampanjcem. Silvestrovanje za odrasle se bo začelo ob 22. uri. Obiskovalce bo prvo uro zabavala skupina T.M.S. Crew iz Tržiča, v novo leto pa boste zaplesali z ansamblom Vagabundi.

Tradicionalno silvestrovanje na prostem bo v Škofji Loki sklenilo Beli december, sklop decembrskih prireditev. Začelo se bo drevi

V Kranju je praznično že ves december, danes pa se obeta silvestrovanje z nastopom Nuše Derenda. / Foto: Primož Pičulin

ob 22. uri na Mestnem trgu in ob zvokih Gina s skupino trajalo do treh po polnoči. Vmes bo Ločanom srečo v novem letu zaželel tudi župan Miha Ješe. Lani je bilo že vse pripravljeno za silvestrovanje, potem pa je požar v starem rotovžu prekinil praznično razpoloženje in v akcijo so krenili gasilci. Pri organizatorju decembrskih prireditev, Turističnem društvu Škofja Loka, si želijo, da bi se novo leto 2016 začelo brez dramatičnih dogodkov.

Večno mladi fantje in Občina Radovljica tudi letos na zadnji dan v letu prirejata tradicionalno silvestrovanje na prostem. Prireditve se bo v starem mestnem jedru Radovljice začela že ob 22. uri, ob 23. uri pa bo začel igrati Hišni ansambel Avsenik, ki bo zbrane na Linhartovem trgu popeljal v novo leto 2016.

Silvestrovanje na prostem pripravljajo tudi v Kranjski Gori, kjer bo zbrane v alpski vasici na trgu pred cerkvijo od desete zvečer naprej zabaval Zahod band. Otroško silvestrovanje pripravljajo v dvorani Vitranc; začelo se bo ob 15. uri in nadaljevalo do šestih zvečer.

V novo leto brez greha

Silvestrovanja pripravljajo v več bohinjskih hotelih, od Jezera, Kristala in Tripiča, v dvorani Danica v Bohinjski Bistrici pa bo nastopal 101ka band. Silvestrovanje na prostem s Štajerskim Brendijem se bo pred Kulturnim domom v Stari Fužini začelo ob 21. uri, prav tako ob 21. uri pa bo na smučišču Vogel moč stopiti v novo leto brez greha. »Nad 1000 metrov ni greha, nad 1500 metrov pa je greh, če ga ni,« pravijo organizatorji iz Žičnic Vogel.

Čarovnija laserja in ognjemeta

Na Bledu bodo novo leto mnogi pričakali na Jezerski promenadi. Od 20. ure naprej bodo za zabavo skrbeli Beneški fantje, od 22. ure dalje pa skupina Arrow. Ekipa Kreaktiv bo obiskovalcem Bleda ogrela srca z unikatnimi ognjenimi kreacijami in mogočnim ognjenim spektaklom. Ob polnoči bo sledila čarovnija laserja in ognjemeta.

Silvestrovanje v kopalkah v Termah Snovik

V Termah Snovik silvestrovanje za svoje apartmajske goste (te dni gostijo več Italijanov, Madžarov, Nemcev in drugih tujcev) in zunanje obiskovalce pripravljajo že vse od začetka svojega delovanja. »Povpraševanje je kar veliko, lani se je zbralo okoli sto trideset gostov, podobno število jih pričakujemo tudi letos. Naše silvestrovanje je priljubljeno, ker gre za sproščeno vzdušje, v kopalkah, brez večernih toalet, primerno za vso družino. Pripravimo hladno-topli bife, živo glasbo, animacije za najmlajše, otroški disko s Palčkom Snovičkom, ognjemet in silvestrski polnočni valček v ali ob bazenu,« nam je dogodek opisala Andreja Ušter in dodala, da prijave za zadnja prosta mesta še sprejemajo. Za silvestrski večer je sicer treba odšteti 55 evrov na osebo.

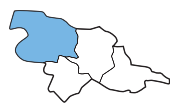
Silvestrske predstave v gledališčih

V Prešernovem gledališču v Kranju tudi letos sledijo dolgoletni tradiciji silvestrskih predstav. Ker verjamejo v ljubezen, gledalcem za prijazen zaključek leta

in pozitiven pogled v prihodnost ponujamo romantično komedijo Vsakih sedem valov avtorja Daniela Glattauerja in v režiji Alena Jelena,« sporočajo iz osrednjega gorenjskega gledališča. V predstavi, ki se bo začela ob 19. uri, obilico dobrih energij prinašata igralca Vesna Slapar in Rok Vihar, ki bosta po zaključku ob zdravici direktorice Prešernovega gledališča Mirjam Drnovšček z gledalci skupaj tudi nazdravila novemu letu. Včeraj je bilo nekaj vstopnic še na voljo.

S prostimi sedeži je podobno v Gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah, kjer so za letošnjo silvestrsko predstavo izbrali Verdijevo La Traviata à 3 v izvedbi Glasbenega gledališča Figaro. O dločili smo se za agodni izbor, kar Traviata s svojo znamenito Napitnico in profesionalnimi izvajalci zagotovo je,« je povedala direktorica Branka Smole. Ob klavirski spremljavi Igorja Švare bodo nastopili trije odlični solisti Petya Ivanova (sopran), Žiga Kasagič (tenor) in Zdravko Perger (bariton). Seveda bodo obiskovalci po predstavi, ko jih bo do novega leta ločilo le še kakšnih sto minut, nazdravili tudi s kozarčkom penine ali soka.

V Špas teatru so na silvestrovo letos pripravili kar štiri predstave. Slovenska literatura od A do Ž z Ladom Bizovičarjem, Jašo Jamnikom in Jernejem Čampljem bo v Kulturnem domu v Mengšu na sporedu ob 18.30 in 20.30. V Kulturnem centru Španski borci v Ljubljani pa bo predstava Moški so z Marsa, ženske so z Venere ob 18. uri in ob 20.30. Za vse predstave je sicer še na voljo nekaj vstopnic, pričakujejo pa, da bodo predstave razprodane.

Na smučiščih trikrat manj smučarjev

Med božično-novoletnimi prazniki bi se na smučiščih praviloma moralo tretji smučarjev, a jo je žičničarjem zagodla mila zima, ki je decembra skoparila s snegom, za nameček pa so nenavadno visoke temperature oteževale tudi umetno zasneževanje.

ANA ŠUBIC

Kranj – Čeprav so na številnih gorenjskih smučiščih naprave optimistično zagnali že konec novembra, pa so zaradi neugodnega vremena v zadnjih decembrskih dneh obratovali v zelo okrnjenem obsegu. Tako ne čudi, da je bil obisk ponekod tudi trikrat manjši kot v običajnih zimah.

januarja smo namreč obratovali samo z eno napravo, smo z letošnjo sezono doslej zadovoljni. Smo eno redkih evropskih smučišč, ki obratuje na višini 810 metrov, je pa dejstvo, da ne dosega rezultata kot v preteklih povprečnih sezonah,« je pojasnila Gombočeva. Poudarila je še, da Kranjska Gora omogoča še vrsto drugih dejavnosti, zato zaradi pomanj-

enajstih žičniških naprav. Namerili so do 35 centimetrov snega in našli po 1000 smučarjev dnevno, a jih je v prazničnih dneh ob normalnih razmerah trikrat več.

Tudi na Voglu, kjer so temperature še v ponedeljek dosegale 10 stopinj Celzija, so bili pogoji za smuko vse prej kot idealni. Snega do 20 centimetrov, poleg štirisedežnice Brunarica je obratoval še otroški park, uredili so tudi sankališče. »Kljub hladnejšim dnevom pa ne bomo mogli zasnežiti dodatnih površin, saj top, ki ga imamo na testiranju, zadošča zgolj za vzdrževanje obstoječih zasneženih površin. Dolgoročno ne bo šlo brez urejenega umetnega zasneževalnega sistema, saj imamo skoraj vsako leto problem do božično-novoletnih praznikov zagotoviti primerno snežno odejo,« pravi Matej Kandare iz Žičnic Vogel. Kljub omejenemu obratovanju so ta teden našli 400-500 smučarjev dnevno, če bi bile razmere normalne, bi jih moralo biti vsaj trikrat več. »Določen izpad bo, ni pa to nič novega za nas, v lanskem letu smo na primer v polnem obsegu začeli obratovati šele 20.

Na gorenjskih smučiščih, tudi v Kranjski Gori, si v novem letu želijo predvsem nizkih temperatur in kakšne pošiljke naravnega snega. / Foto: Matic Zorman

Matej Kandare (Žičnice Vogel) meni, da rezervacije nastanitvenih kapacitet v novoletnem terminu še »prenesejo« slabše razmere na smučišču, saj gostje ne pridejo samo smučat, a če kmalu ne bo večje pošiljke snega, lahko v nadaljevanju začne prihajati tudi do odpovedi.

V Kranjski Gori je tako v ponedeljek smučalo 1500 smučarjev, ob ugodnih razmerah pa bi jih po besedah Klavdije Gomboc iz podjetja RTC Žičnice Kranjska Gora morali naštetih več kot štiri tisoč. Obratovali sta dve vlečnici in dve štirisedežnici, zagotoviti pa jim je uspelo 35 centimetrov kompaktnega snega. »Smučišče deluje od 27. novembra in glede na lanski katastrofalni začetek sezone, od 13. decembra do 2.

kanja snega večjih odpovedi rezervacij v nastanitvenih kapacitetah ne pričakujejo.

»Na srečo uspemo goste prepričati, da kljub slabim pogojem razmere za smuko niso slabe, tako da večjih stornacij ni,« je povedal Uroš Zupan, namestnik direktorja RTC Krvavec, ki sicer ne pomni, kdaj so bile nazadnje konec decembra razmere za smučanje tako neugodne. Pri njih je v začetku tedna obratovalo pet od

januarja,« je dejal. Kandare meni, da rezervacije v novoletnem terminu še »prenesejo« slabše razmere na smučišču, saj gostje ne pridejo samo smučat, a če kmalu ne bo večje pošiljke snega, lahko v nadaljevanju začne prihajati tudi do odpovedi.

Podobno se je izkazalo tudi na Soriški planini, kjer so zabeležili nekaj odpovedi rezervacij, a še pred božičem, je pojasnil Franc

Golija, direktor in lastnik smučišča. Ta čas obratuje ta proga Slatnik in otroška vlečnica Lucija, odeja iz naravnega in umetnega snega je debela 30 centimetrov. Od konca novembra jim je uspelo delovati dva konca tedna, od božiča naprej pa vsakodnevno. »Do nedelje bomo še obratovali, potem se bomo sproti odločali glede na vreme in pogoje. Želimo si vsaj nižjih temperatur,

da bo možno umetno zasneževanje,« je še dejal Golija.

Slabim vremenskim pogojem pa kljubujejo tudi prizadevni člani Športnega društva Buldožerji, ki od 3. decembra zagotavljajo smuko na manjšem smučišču Rudno pri Železnikih na 500 metrih nadmorske višine. Umetno jim je uspelo zasnežiti spodnjo polovico od 300 metrov dolge proge, k čemur pripomore tudi senčna lega.

Sledi njegovega dela še živijo

Tako je znanega Nakljanca Jožefa Pavlina na razstavi v Naklem predstavil krajevni zgodovinar Damijan Janežič. Svoje mesto na razstavi sta dobila tudi Valentin Zelnik in Janez Vovk.

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Turistično društvo (TD) Naklo in Kulturno društvo (KD) Dobrava Naklo sta minulo soboto in nedeljo v Domu Janeza Filipiča v Naklem pripravila razstavo o treh pomembnih Nakljancih: kiparju, rezbarju in podobarju Jožefu Pavlinu (1875–1914), pevcu, organistu, pevovodji in skladatelju Valentinu Zelniku (1930–2005) ter rezbarju, podobarju in jasličarju Janezu Vovku (1912–2005). Raziskovalec krajevne zgodovine Damijan Janežič je o Zelniku in Vovku že veliko pisal v preteklosti, precej novega pa dodal o Pavlinu, ki se je rodil na Matijevčevi kmetiji v Malem Naklem. Bogata zapuščina je njegova ustvarjalna dediščina. Pavlin se je učil v znameniti Vurnikovi delavnici v Radovljici in kasneje delavnico tudi vodil. V Naklem je sicer edino njegovo delo v Španovi kapelici

kip Srca Jezusovega v naravni velikosti, za kapelo z oltarjem Svete Trojice v škofijijski palači v Trstu pa v stroki pravijo, da gre za enega najlepših primerov secesijske sakralne umetnosti v Evropi in za eno Vurnikovih in Pavlinovih najboljših del.

Janez Vovk je večino življenja preživel na Polici pri Naklem. Kot je povedal

Janežič, je izdelal veliko kipcev poklicev, ki so že izumirali, kot npr. kolarji, čevljarji, žanjice ... pa kipce junakov slovenske literarne dediščine, športnike, kot je bloški smučar, in nekaj partizanskih motivov. Med najzahtevnejšimi pa so njegove jaslice, ki bogatijo cerkve v Naklem, v kranjski občini na Zlatem polju, Primskovem

Nečak kiparja Jožefa Pavlina z Damijanom Janežičem (levo) in Alojzijem Murn

in v Stražišču, pa na Ovsišah in drugje. Med večjimi so tudi božji grobovi, ki jih je naredil za cerkve v Mengšu, Trziču, Lescah, na Zlatem polju ... O še enem znanem Nakljancu pa je Janežič povzel: »Valentin Zelnik je bil organist več kot petdeset let, zložil je šest slovenskih maš, priredil ljudske in narodne pesmi. Veliko je ustvaril cerkvene glasbe, vodil pevske zборе, pel z vokalnim kvintetom Gorenjci, ki je sodeloval tudi z Ansambлом Mihe Dovžana.«

Posebnost razstave je bilo sodelovanje z likovniki iz KD Dobrava Naklo. Zdravko Purgar je naslikal Španovo znamenje v akvarelu, Franci Markovec Katrušnikovo znamenje v Dolenji vasi v Podbrezjah v tehniki slikanja olje na platnu, Alojzija Murn pa portret Jožefa Pavlina, prav tako v tehniki olje na platnu. K razstavi je z arhivskim gradivom prispeval tudi Drago Papler.

Plačilo najemnine za grob nič več z gotovino

Naklo – S prvim januarjem zaradi spremembe zakonodaje in uvedbe davčnih blagajn na Občini Naklo ukinjajo gotovinsko poslovanje za plačilo najemnine za grob in zakupnine za zemljišče. Plačilo upravne takse pa ostane nespremenjeno, torej z gotovino ali z nakazilom na ustrezni področni.

Lokalno pridelana hrana je temelj zdravega prehranjevanja, predvsem so živila pridelana naravi prijazna, bolj polnega okusa in tudi nasitna. Kako pestre in zanimive obroke lahko pripravimo z zelenjavo, kot glavno sestavino, vam ponujamo v novi knjigi z recepti za: 25 domiselnih zajtrkov, 25 osvežilnih solat, 30 različnih juh, 15 zanimivih enolončnih, 40 samostojnih jedi ter 25 sladice.

Cena knjige je

1250
EUR

* poština

ZALOŽBA KMEČKI GLAS

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narcocine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Sprejeli proračun

Bohinjski občinski svet je na zadnji letošnji redni seji potrdil proračun za prihodnje leto.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Na zadnji letošnji redni seji so se v ponedeljek sestali občinski svetniki Občine Bohinj, ki so v drugem branju sprejeli proračun za prihodnje leto, ki je na prihodkovni strani vreden 8,55 milijona evrov, na odhodkovni pa 8,65 milijona evrov. Med večjimi investicijami je poleg ureditve žarnega pokopališča v Bohinjski Bistrici, modernizacije kolesarskih poti, predstavitev ceste in izgradnje mostu ter parkirišča na Rju, prenove javne razsvetljave in vrste drugih infrastrukturnih projektov predviden denar tudi za zagon žičnice Kobla v vrednosti 250 tisoč evrov. Kot je dejal župan Franc Kramar, so želiam poskušali ugoditi v največji možni meri. »Verjamem, da je želja še več, vendar trenutno finančno stanje, tudi na račun povprečnin, ki so se zmanjšale, tega ne omogoča; pri določenih postavkah pa smo ugotovili, da bo cilje mogoče doseči z manj sredstvi.«

Ekipa za prihodnost je na občinski svet vložila amandma za rezervacijo dvesto tisoč evrov za dokapitalizacijo bohinjskega podjetja Filbo, ki

se je znašlo v težavah. Svetniki so ga sprejeli, predlagali pa so tudi povečanje sredstev za subvencije mikropodjetjem, za kar naj bi zagotovili denar s prodajo delnic Žičnic Vogel. Proračun so svetniki sprejeli soglasno.

Občinski svetniki so se seznanili tudi s problematiko hiš na Grajski ulici, ki sta bili poškodovani pri gradnji kanalizacije in ju bo treba podreti. Kot je pojasnil župan, je dejstvo, da je prišlo do teh poškodb, potekali so tudi že dogovori, da se hiši sanirata. »V trdni veri, da se poškodbe sanirajo, smo obema stanovalcema zagotovili tudi nadomestno bivanje. Zavedamo se nastale škode, trudili smo se, da se to sanira. Žal mi je, da so po vseh dogovorih prizadeti vložili tožbo. Mediacija ni bila uspešna. Poteka sodni postopek, zato več ne morem povedati.« Kot je še dodal župan, so želeli rešiti zadevo po mirni poti, obljubil je, da bodo po novem letu znova poskusili z mediacijo. Občinski svet je županu naložil, da mora svetnike tekoče seznanjati o dogajanju glede sanacije omenjenih stavb, nadzorni odbor pa bo opravil tudi revizijo postopkov.

Popravek

V članku Američani se jih spominjajo, ki je bil v Gorenjskem glasu objavljen v torek, 29. decembra, smo napačno navedli, da so v drugi svetovni vojni življenje kot vojaki izgubili oče in pet stricev ameriškega veleposlanika v Sloveniji Brenta R. Harleyja. Vseh šest sorodnikov veleposlanika Harleyja je res služilo vojsko med drugo svetovno vojno, vendar so jo vsi preživeli. Za neljubo napako se opravičujemo.

Uredništvo

Praktični in preizkušeni recepti za odlične jedi, ki jih pripravimo v enem loncu: juhe, obare, golaži, jedi s fižolom, brodeti ter druge mesne, zelenjavne in morske enolončnice, ki jih imamo najrajši! Knjiga, ki je tudi odlično darilo, ima 96 strani in trde platnice.

10
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Planinske kočice pozimi

Kar tri četrtine oskrbovanih planinskih koč v Sloveniji je odprtih tudi v zimskih mesecih, večinoma ob koncih tedna in praznikih.

JASNA PALADIN

Kranj – Lepo zimsko vreme je v minulih dneh še bolj kot po navadi vabilo v gore, in čeprav naj bi se v teh dneh precej ohladilo, številni nameravajo v gorah preživeti tudi zadnje dni leta. Na Planinski zvezi Slovenije ob tem znova opozarjajo, da se je v gore treba podati s primerno opremo in informacijami.

na Kališču in Roblekov dom na Begunjščici.

Oskrbniki v teh dneh pričakujejo nekoliko povečan obisk, a marsikje opozarjajo, da za silvestrovanje ni več prostora. »Oktobra in novembra je bil obisk dober, decembra je bilo planincev sicer manj čez teden, ob lepih koncih tedna pa je bil obisk nadpovprečen. Dom je odprt vsak dan tudi med prazniki, a za or-

Z odličnim obratovanjem se to zimo lahko pohvalijo kočice v sredogorju, na primer Planinski dom na Zelenici, ena osrednjih zimskih postojank planincev v Karavankah. »Sodobno opremljen dom ima prijazne oskrbnike in med drugim nudi brezplačno izposojajo gorniške opreme. Lani smo imeli trideset odstotkov več prometa kot leto prej, letos bo zagotovo za petino več kot lani, kar

Nadpovprečno je decembra zaradi ugodnega vremena obiskana tudi Velika planina, na katero se je mogoče povzpeli peš ali pripeljati z nihalko in dvosedežnico. »Obiskovalci trenutno potrebujejo le običajno planinsko opremo, sicer pa nas obišče več izletnikov kot planincev. Z obiskom med koncem tedna smo zadovoljni, med tednom pa pridejo le posamezni obiskovalci, čeprav je po navadi sončno in brez vetra. Vse leto imamo odprto vsak dan, prav tako bo med prazniki, zato dobrodošli,« vabi oskrbnik Domžalskega doma na Mali planini Lojze Ovičaj.

Ne pozabite na dereze in cepin!

Čeprav v gorah ni veliko snega, velja velika previdnost. »V sredogorju in visokogorju je kopno in prevladujejo jesenske razmere. Ne smemo mimo tega, da marsikje leži sneg, ki pokriva tudi planinske poti, ali pa je pot ledena. Še posebej nevarna so nižja območja, kjer je led pokrit z listjem. Poleg opreme, ki jo moramo vedno imeti v nahrbtniku, vanj obvezno sodijo tudi dereze in cepin, saj lahko le z njihovo pomočjo varno prečimo poledenelo območje. Zavedati se moramo, da se ob za ta čas relativno visokih temperaturah v gorah razmere lahko hitro spremenijo. Zato neprimerna oprema, neznanje uporabe opreme in ne dovolj topla oblačila niso izgovori, da je v gorah trenutno malo snega ali pa so določene poti skoraj kopne,« opozarja gorski reševalec in strokovni sodelavec PZS Matjaž Šerkezi.

V minulih dneh je bil dobro obiskan tudi Domžalski dom na Mali planini. / Foto: Matej Ogorevc (PZS)

Od skupno 163 oskrbovanih planinskih koč jih je v zimskih mesecih odprtih 123, večinoma ob koncu tedna in praznikih, stalno odprtih pa je 56, od tega 26 vse dni v zimskih mesecih, 30 pa vse dni razen ob ponedeljkih ali torkih. Planinske kočice v visokogorju so pozimi večinoma zaprte, vse leto pa ostaja odprtih deset planinskih koč I. kategorije, med drugimi tudi Dom na Komni, Koča na Kriški gori, Kamniška koča na Kamniškem sedlu, Planinski dom

organizirano silvestrovanje so vsa mesta že zasedena,« pravi Herman Uranič, zimski oskrbnik Doma na Komni. Triglavski dom na Kredarici je v zimskih mesecih sicer uradno zaprt, a se je v sicer neogrevanih prostorih vseeno mogoče odpočiti. Stalno odprt in oskrbovan je pozimi Planinski dom Tamar, Erjavčeva koča na Vršiču pa je med prazniki – od 25. decembra do 6. januarja – odprta vsak dan, v nadaljevanju zime pa ob koncih tedna.

je kazalnik našega dela in truda,« pravi gospodar in vodja gorniškega učnega centra na Zelenici Stanko Koblar, zadovoljen z nadpovprečnim novembrskim obiskom. Tudi decembra je na Zelenici, kjer je dom stalno odprt od petka opoldne do nedelje zvečer, med prazniki pa vse do 3. januarja zvečer, živahno – pripravljajo namreč tečaje zimskega gorništvja, zaključke in srečanja alpinističnih odsekov in planinskih društev, tabore za otroke in tudi silvestrovanje.

Prijetno druženje v Goričah

SUZANA P. KOVAČIČ

Goriče – Krajevna organizacija Rdečega križa (KO RK) Goriče je pred kratkim že tradicionalno organizirala božično-novoletno srečanje starejših krajanov v dvorani Krajevne skupnosti Goriče. Tudi letos so krajanji v polni dvorani uživali v pestrem kulturnem programu, sproščnem druženju in kulinarčnih dobrotah. Učenci Osnovne šole Simona Jenka, podružnice Goriče so prikazali običaj ličkanja koruze, predstavili

so se tudi mladi talenti Gorič, ki so pod vodstvom Tadeje Robleke zaigrali in zapeli Slomškovo pesem En hribček bom kupil na različne načine. V KO RK Goriče so zelo dejavne prostovoljke, ki v prazničnih dneh obiščejo krajanje, starejše od 80 let – letos jih je v kraju 32. Kmalu po novem letu pa bodo začeli s pripravami na krvodajalsko akcijo, ki je vsako leto združena z izletom, na katerem raziskujejo lepote Slovenije; leta 2016 bo krvodajalska akcija z izletom tretjeje marca.

Tudi letos so uživali v pestrem kulturnem programu, sproščnem druženju in kulinarčnih dobrotah.

Blizu sto jih potrebuje pomoč na domu

Sredi leta je Center slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka od tamkajšnjega centra za socialno delo prevzel storitve pomoči na domu. Deset oskrbovalk skrbi za 94 oskrbovancev v vseh štirih občinah na Škofjeloškem.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – »Pomoč družini na domu je socialna oskrba, namenjena ljudem, ki se iz različnih razlogov (starost, invalidnost, kronične bolezni) ne morejo oskrbovati sami niti jim tega ne morejo nuditi svojci, še vedno pa zmorejo živeti v domačem okolju. Storitve so različne oblike orga-

deset oskrbovalk, po ena v občini Železniki in Gorenja vas - Poljane, dve v Žireh in šest v občini Škofja Loka. Tu je namreč tudi največ potreb po pomoči na domu, trenutno jo potrebuje 50 oskrbovancev. Na začetku je v Škofji Loki prišlo do težav, ko oskrbovancem niso mogli hitro ponuditi storitve. Direktorica Silva Košnjek pojasni,

Silva Košnjek / Foto: Andrej Tarfila

Od 94 oskrbovancev Pomoči družinam na domu na škofjeloškem območju jih 50 oskrbujejo v občini Škofja Loka, 17 v občini Gorenja vas - Poljane, 11 v občini Železniki in 16 v občini Žiri.

nizirane praktične pomoči, opravil, ki za določen čas nadomestijo potrebo po institucionalnem varstvu ali drugo organizirano obliko,« o pomoči na domu povesta Silva Košnjek, direktorica centra, in Nataša Kalan, koordinatorka pomoči na domu.

Trenutno skrbijo za 94 oskrbovancev, k njim prihaja

da so imeli julija težave zaradi ene od oskrbovalk, ki iz zdravstvenih razlogov ni več smela opravljati dela na tem delovnem mestu. Poleg tega je začetek dejavnosti sovpadal tudi z letnimi dopusti, kar je ob izgubi ene delavke pomenilo še dodatno težavo. Zaradi povečanega obsega dela in za čas nadomeščanja

so si pomagali z delavko po podjemni pogodbi. Oktobra so za čas nadomeščanja odsotne delavke zaposlili novo socialno oskrbovalko in sedaj verjamejo, da so kakovost opravljenih storitev, možnost prilagajanja uporabnikom in odzivnost spet na ustrezni ravni.

Oskrbovanci potrebujejo pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih, pri oblačenju

in slačenju, umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanju in negi osebnih ortopedskih pripomočkov, pri gospodinjskih opravilih in pri ohranjanju socialnih stikov. Pomoč na domu lahko nudijo največ 20 ur tedensko, sicer pa vsak dan, tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih, taktakrat je sicer cena storitve za uporabnika nekaj

Nataša Kalan / Foto: Andrej Tarfila

višja. Med tednom znaša 5,42 evra, za nedelje 7,59 in za praznične ter dela proste dni 8,13 evra. Da breme za uporabnika ni pretežko, to dejavnost do najmanj polovice sofinancirajo občine.

»V povprečju uporabniki potrebujejo nekaj ur oskrbe tedensko, pri težjih primerih pa prihajamo vsak dan, tudi večkrat na dan,« pove Nataša Kalan. Največji zalogaj v

organizaciji njihovega dela predstavljata jutranji čas izvajanja storitev, ko oskrbovanci potrebujejo jutranje urejanje in nego, in opoldanski čas, ki je namenjen tudi prinašanju obrokov. V tem času uporabnikom fizično ne morejo zagotoviti storitve v istem času, vsekakor pa se po besedah sogovornic trudijo, da bi zadostili pričakovanjem uporabnikov.

Praznična parada športnikov

Na Jesenicah so v ponedeljek pripravili praznično parado športnikov, ki so se v spremstvu Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora z baklami sprehodili skozi središče mesta.

ANDRAŽ SODJA

Jesenice – Na Jesenicah poteka praznični ulični program. Za prvi pravi vrhunec so po sobotnem koncertu skupine Express band, ki je navdušila okoli dvestoglavno publiko, v ponedeljek poskrbeli še jeseniški športniki. Parada športnikov je bila prvi osrednji dogodek letošnjega novoletnega sejma, ki ga pripravlja občina Jesenice v sodelovanju z Društvom za razvoj turizma Jesenice, Zvezo društev prijateljev mladine Jesenice, Športno zvezo Jesenice, Gledališčem

Toneta Čufarja in številnimi drugimi udeleženci. Parade se je udeležilo več kot tristo športnikov vseh starosti, kolona, ki so jo vodili dobitnica olimpijske medalje Alenka Dovžan, olimpijka plavalka Anja Klinar in hokejist Tomaž Razingar ter evropski mladinski prvak v metu kopja Matija Muhar, je presegla tristo metrov, udeležili pa so se je jeseniški športni upi iz hokejskega društva, nogometnega kluba, judo kluba, airsoft kluba, drsalnega kluba in številni drugi.

Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora je poskrbel

še za glasbeno nadaljevanje na Trgu Toneta Čufarja. Letos je novoletni sejem v samem centru mesta do Trga Toneta Čufarja. Organizatorji se občanom in udeležencem sejma, med katerimi so tudi številna društva in organizacije, zahvaljujejo za udeležbo in potrpljenje, saj sejem v središču mesta povzroča tudi težave. Sejem se je zaključil včeraj, v sredo, s spustom lampijonov, leto pa bo dokončalo silvestrovanje v dvorani Podmežakla s skupinama Šekspir in vrhuncem silvestrovanja – skupino Luna.

Novoletna parada z baklami / Foto: Gregor Vidmar (Društvo za razvoj turizma Jesenice)

DOBRODELNA ZABAVA Z največjimi

ŠPORTNA DVORANA TRATA, ŠKOFJA LOKA
ČETRTEK, 21. JANUAR 2016, OB 19.00

MODRIJANI ČUKI
ANŠAMBEL SAŠA AVSENIKA
GADI WERNER
NATALIJA VERBOTEN
TRIO ŠUBIC

ZA SMEH BOSTA POSKRBELO KOMIKA RANKO BABIČ & PEŠKA

VODITELJA VEČERA MONIKA TAVČAR & RADO MULEJ

Zabavali se bomo ob dobri hrani, pijači in najboljši družbi!

Vstopnice so že v prodaji!

Škofja Loka:
Turizem Škofja Loka, Kidričeva 1a
Turistično društvo Škofja Loka, Mestni trg 7

Kranj:
Gorenjski Glas, Bleiweisova 4

Vsa prodajna mesta Eventim

Vstopnina:
TRIBUNA: 15€ | PARTER: 20€ | VIP: 25€
Organizator prireditve je Lions klub Škofja Loka. Prihodki od vstopnic bodo v celoti namenjeni v dobrodelne namene.
DDV ni obračunan na podlagi 1. odstavka 94. člena ZDDV-1.

Medijski pokrovitelji:

Pokrovitelji dogodka:

Brezplačna objava

Odprimo vrata mladim

SUZANA P. KOVAČIČ

Brdo pri Kranju – Varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer je ob nedavnem mednarodnem dnevu človekovih pravic na Brdu pri Kranju pripravila sprejem, ki sta se ga udeležila tudi predsednika republike in vlade. Gostiteljica je v nagovoru opozorila na številne krivice, ki se dogajajo ljudem na robu in pozvala, naj na stežaj odpremo vrata človeškemu dostojanstvu. Slovesnost je zaključila tudi celodnevne aktivnosti, kjer so aktivno

sodelovali tudi nekateri umetniki Planeta 47 iz Koštabone in Centra za usposabljanje, delo in varstvo Dolke Boštjančič Draga. Otroci in odrasli s posebnimi potrebami so pod mentorstvom slikarke Tatjane Ferengja v Etnografskem muzeju ves dan slikali na temo Odprimo vrata mladim, med udeleženci jih je bilo kar nekaj z Gorenjskega. S svojimi deli so v ospredje postavili pravice, še zlasti mladih, do dela, izobraževanja in uveljavljanja, svoje slike pa podarili tudi ministrom.

Tanja Draksler je predsedniku Borutu Pahorju podarila svoje umetniško delo z besedami: »Vesel bodi in zadovoljen.« Predsednik se je avtorici zahvalil in obljubil, da bo njeno delo na ogled v Predsedniški palači. Na fotografiji je tudi gostiteljica Vlasta Nussdorfer. / Foto: J. Pirnat

Na kamniški obvoznici novo krožišče

Volčji Potok – Občina Kamnik je skupaj z Direkcijo RS za infrastrukturo v decembru postavila montažno krožišče na kamniški obvoznici, na mestu dosedanjega križišča med lokalno cesto Duplica–Kamnik in odcepom za Volčji Potok. Dela so potekala od prvega decembra, zaradi česar je bila na cestišču delna zapora, z risanjem talnih oznak pa so jih delavci zaključili minuli konec tedna. Zaradi spremenjene prometne signalizacije velja še posebna previdnost.

Promet na kamniški obvoznici naj bi bil zaradi novega krožišča še bolj pretočen.

Proračun v javni razpravi

Jezerko – Občinski svet na Jezerskem je decembra v prvi obravnavi sprejel odlok o proračunu za leto 2016 in ga dal v javno razpravo do vključno 11. januarja 2016. Občani si lahko dokument ogledajo na spletni strani, na vpogled pa je tudi v prostorih občine, kjer si ga je mogoče ogledati v času uradnih ur. Upoštevali bodo predloge, ki bodo prispeli do 11. januarja, po tem datumu pa se bo župan v 15 dneh opredelil do predlogov in pripomb ter pripravil predlog proračuna občine za drugo obravnavo na občinskem svetu. Sicer pa je okvirna vrednost proračuna blizu 1,4 milijona evrov.

Zbrali več kot osem ton hrane

Prostovoljci dobrodelne organizacije Anina zvezdica v Kamniku so decembra pripravili kar nekaj akcij in zbrali hrano za sto trideset socialno ogroženih družin iz štirih občin.

JASNA PALADIN

Kamnik – Anina zvezdica ima od maja 2013 svojo izpostavo tudi v Kamniku, od koder s svojimi akcijami in paketi hrane skrbijo za socialno ogrožene družine v občinah Kamnik, Domžale, Komenda in Mengeš. Izpostavo vodi neumorna, 36-letna Eva Cocej, ki je v Anini zvezdici našla svoje poslanstvo.

»December je res naporen mesec, saj delamo od jutra do večera. Udeležujem se sestankov, vozim se po hrano, ki jo zbirajo različne institucije, in seveda delam pakete, ki jih potem delimo pomoči potrebnim. A zelo močno verjamem v to organizacijo in ni lepšega kot ljudem pomagati,« pravi Eva, mama samohranilka, ki je z dobrimi deli »okužila« tudi svojih pet otrok, starih od šest do štirinajst let. Prav vsi so že prostovoljci Anine zvezdice, v kamniški izpostavi pa sicer aktivno deluje kakšnih deset dobrih ljudi. Svoje skladišče imajo na Žebljarski ulici v prostorih nekdanjega podjetja Trival Gumbi, tam pa so v decembrskih mesecih prepakirali že približno osem ton hrane s podaljšanim rokom trajanja, sestavili okoli 450 paketov

Doroteja Narat in Eva Cocej v kamniškem Ticu, kjer so zbrano hrano Anini zvezdici predali v sredo zvečer.

in naredili seznam približno 130 družin, ki potrebujejo pomoč. »Takšnih ljudi je žal vedno več. Našo organizacijo zdaj že dobro poznajo, zaupajo nam, zato nas nenehno kličejo, kličejo pa nas tudi podjetja in številni posamezniki, ki želijo pomagati s svojimi darovi. Hrano bomo zato zbirali tudi naprej, ne le decembra, ampak vse leto,« pravi Eva, vesela, da se ljudje

vse bolj zavedajo, da pravo bogastvo prinaša le deljenje sreče in veselih trenutkov, in da se v situaciji, ko potrebujemo pomoč, lahko znajde prav vsakdo od nas.

V Kamniku so decembra organizirali več dogodkov, namenjenih zbiranju pomoči za Anino zvezdico. V Pubu pod skalo so namesto vstopnine za koncert skupine Bilysi pobirali prehrabne

izdelke, prav tako so hrano namesto denarja prinesli obiskovalci nedavne humanitarne prireditve članov skupine Street Workout Kamnik. Hrano za Anino zvezdico že ves mesec zbirajo tudi kamniški vrtci in šole ter druge organizacije, velik kup izdelkov s podaljšanim rokom trajanja pa se je te dni nabral tudi v prostorih kamniškega TIC-a.

Defibrilator tudi gasilcem na Selah

Donacijo je poklonilo podjetje Euromed s sedežem v Trzinu.

JASNA PALADIN

Sela pri Kamniku – Člani Prostovoljnega gasilskega društva Sela pri Kamniku so se v torek razveselili lepega darila – avtomatskega defibrilatorja, ki jim ga je ob novem letu podarilo podjetje Euromed, ki se ukvarja s področjem intenzivne medicine. »Smo v službi človeka, prav tako vi, zato vem, da bo defibrilator v pravih rokah, a vam hkrati želim, da vam ga ne bi bilo treba nikdar uporabiti,« je gasilce nagovoril direktor Euromeda in skorajšnji sosed gasilskega doma na Selah Franci Zore. »Donatorjev je danes vedno manj, zato smo vam še toliko bolj hvaležni. Defibrilator smo si želeli dobiti že dlje časa, in če bomo z njim rešili le eno življenje, bo to zelo veliko,« pa se je za darilo zahvalil predsednik PGD Sela Franc Sušnik. Defibrilator

Vodstvo gasilcev PGD Sela in podjetje Euromed skupaj s podžupanom Igorjem Žavbijem ob predaji donacije

bo za zdaj nameščen v gasilskem vozilu, uporabljali pa ga bodo gasilci, ki so že

usposobljeni za prve posredovalce. Januarja bodo za preostale gasilce in tudi

krajane organizirali še izobraževanje, povezano z uporabo naprave.

Nove nagrade za turistično inovativnost

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Bohinj je na nedavnem srečanju mreže EDEN Network ob Evropskem dnevu turizma v Bruslju prejel nagrado za inovativnost EDEN innovation prize 2015 v kategoriji trajnostne mobilnosti – Slow mobility, s projektom Bohinjsko/From Bohinj pa je zasedel drugo mesto.

Kot poudarja Klemen Langus, direktor Turizma Bohinj, že leta pripravljajo številne aktivnosti in projekte za razbremenitev okolja. »Nagrado razumemo ne samo kot priznanje, ampak tudi kot potrditev naše usmeritve na področju trajnostne mobilnosti, kjer naša prizadevanja še zdaleč niso zaključena. Z njimi bomo nadaljevali in iskali priložnosti za vključevanje

v številne projekte, ki na tem področju potekajo v evropskem prostoru,« je dejal. Novi projekti trajnostne mobilnosti se tako obetajo že v prihodnjem letu s preureditvijo parkirišč, spodbujanjem Bohinjske železniške proge in drugimi projekti trajnostne mobilnosti, ki so se že dodobra uveljavili. V Turizmu Bohinj so posebno veseli nagrade v kategoriji, namenjeni izjemnim uspehom, kjer je drugo mesto zasedel projekt Bohinjsko/From Bohinj, kolektivne tržne znamke, pod katero promovirajo lokalne proizvode in storitve. V okviru projekta je bilo od marca 2014 do aprila 2015 pozitivno ocenjenih kar 171 izdelkov, na začetku prihajajočega leta pa bodo začeli z izborom novih ponudnikov, ki bodo lahko uporabljali certifikat Bohinjsko.

Razstava del Franca Vozlja

Kranj – V dvorani v 1. nadstropju Mestne knjižnice Kranj bo v torek, 5. januarja, ob 17.30 odprtje razstave likovnih del akademskega slikarja Franca Vozlja z naslovom Iluzija utripa življenja. Umetnika bo predstavila umetnostna zgodovinarica Melita Ažman.

Krožišče, ki zavrača stereotip

Novo krožišče v Bohinjski Bistrici krasi spomenik dežju, ki v sončnem vremenu letošnje jeseni in začetka zime ruši stereotip, da ima v Bohinju dež mlade.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Častno mesto v dokončanem krožišču v Bohinjski Bistrici je dobil spomenik slikarja in kiparja Črtomirja Freliha, posvečen dežju, predstavlja lik dečka pod dežnikom, imenuje pa se Dež ima v Bohinju mlade. Deček z dežnikom je od leta 2007 krasil Ceconijev park v Bohinjski Bistrici, povod za postavitve v krožišče pa je bila želja, da bi tja umestili

V novem krožišču bo poleti tudi ob lepem vremenu deževalo, saj je kip tudi vodomet, ki pa bo pozimi zaradi prometne varnosti izključen.

nekaj, kar bi predstavljalo Bohinj brez ideoloških pomislov. Kot pravi župan Franc Kramar, so prvi vtisi občanov po postavitvi večinoma pozitivni, kot vedno pa se najdejo tudi taki, ki menijo drugače.

Bohinja se zaradi specifičnosti vremena drži pregovor »U Bohin ma d ž tamlade«, čemur sicer botrujejo geografski pogoji, zaradi katerih so v poletnem času pogoste nenadne plohe in nevihte. Temu so se prilagodili tudi Bohinjci, tako v Bohinju prevladujejo kozolci za sušenje sena in značilni toplarji, ki so bili namenjeni tudi sušenju lesa in spravilu pridelkov. V sončnem vremenu letošnje jeseni in začetka zime pa se spomenik prav posrečno posmehuje temu vremenskem stereotipu.

Premiera filma o Dražgošah

ANA ŠUBIC

Dražgoše – V nedeljo ob 17.30 bo v dvorani šole v Dražgošah premiera dokumentarno-predstavitvenega filma z naslovom Dražgoše – pri nas je sonce doma. »V trinajst minut filma smo skušali

zajeti zgodovino, kulturne in naravne znamenitosti ter lepote in utrip kraja. Potreba po takšnem filmu se je kazala že dlje časa, še posebej ob tradicionalnih januarskih spominskih prireditvah v Dražgošah, ko so obiskovalci želeli izvedeti kaj več o kraju,

a jim tega v strnjeni obliki ni bilo moč ponuditi. Na letošnji prireditvi Po stezah partizanske Jelovice, ki bo potekala 10. januarja, bo že drugače, saj si bodo v večnamenski dvorani pod cerkvijo vsake pol ure lahko ogledali video predstavitev Dražgoš,«

je poudaril predsednik Kulturno turističnega društva Dražgoše Rok Pintar. Dodal je, da bo nedeljska premiera filma tudi priložnost za klepet in razpravo o izzivih turizma in kulture v Selški dolini in na Loškem, saj so udeležbo med drugimi že napovedali v vodstvu Loškega muzeja, Občine Železniki in organizacijskega komiteja Po poteh partizanske Jelovice.

RADIO GORENC
Srečno in veselo v letu
www.radiogorenc.si

RADIO GORENC, D.O.O. BALOS 4, TRŽIČ

Za lastno psiho z Optimistom naprej

December počasi, a vztrajno odnaša staro leto, letos pa je prinesel tudi premiero absurde drame Optimist avtorja, režiserja in igralca Domija Vrezca.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Pred dnevi smo si v Stolpu Škrlovec ogledali premierno izvedbo absurde drame Optimist. V vseh pogledih jo podpisuje vsestranski gledališki ustvarjalec Domi Vrezec – napisal je dramsko besedilo, pripravil scenografijo in zvočno kuliso, predstavo režiral in v njej tudi odigral glavno vlogo osebnostnega svetovalca Filipa Mraka. Ta sedi v svoji pisarni in enega za drugim sprejema paciente. Šest jih je. Tako kot Mrak, ki je neuresničen vodja protokola, je mrtvorokec Andraž Lopata (Uroš Brankovič) neuresničen dirigent, struparica Erika Štrcelj (Tadeja Zgaga) je neuresničen dojlja,

kravatkar Gorazd Prestar Srakar (Gregor Sušnik) je neuresničen agent, larfa Zofija Degen Klobasa (Maja Breznik) neuresničen žerjavistka, avtobusar Sergej Žila (Iztok Alidič) neuresničen lutkar, detomorilka Monika Kastrat (Monika Cuznar) pa neuresničen defektologinja. Osebe so seveda povezane med seboj, čeprav se tega v resnici povečini ne zavedajo. Sicer pa je tako tudi v resničnem življenju – marsikdo je z marsikom povezan na nek nepoznan način. Vsi liki so v življenju odlični igralci, vsi trpijo zaradi neuresničenja življenjskih ciljev, s samopravičevanjem pa iščejo izhod iz samovzgojenega ponavljajočega se kroga.

V prvem delu predstave se vsak izmed likov svetovalcu na neki način izpove, ta jim naloži terapijo, v drugem pa ti na ponovni pregled pridejo predstaviti rezultate. Vsi so uspešni, za kar prejmejo diplome, a podelitev pravzaprav izpade kot posmeh temu, da so posamezniki nekaj opravili, v resnici pa niso. Namreč: dejstvo je, da se človek nikoli ne more popolnoma spremeniti, čeprav svetovalcu, najbrž pa tudi sebi, obljublja, da bo izstopil iz svojih doslej uveljavljenih okvirov. Eno od sporočil predstave je, da ljudje, ki bivajo čisto blizu nas, skrivajo marsikatero svoje navade, stališča in resnične motive delovanja. Sam osebnostni svetovalec pa namesto da bi ljudem dejansko

V ordinacijo osebnostnega svetovalca Filipa Mraka prihajajo sami optimisti. / Foto: Primož Pičulin

pomagati iz življenjskih težav, namesto svojih klientov rehabilitira samega sebe. Namesto da bi jim svetoval v smeri iskanja rešitev, jim pravzaprav njihove nenormalnosti še ojača. Zakaj torej Optimist? Optimist je optimist zato, ker opravičuje svoje negativnosti, namesto da bi jih premagoval ali izboljševal.

»Lažje je v življenju živeti na kolenih, kot pa trpeti pokončno!« je v svoji izjavi trden Vrezec, ki je v igro vključil odlično igralsko ekipo. Kot je povedal, je polovica igralcev in igralk na

gledališkem odru nastopila prvič. Ti so ga kot režiserja dejansko presenetili s svojim do sedaj skritim dramatskim talentom. »Marsikdo v sebi skriva marsikaj ... in marsikdo tega nikoli ne odkrije,« meni Domi Vrezec, ki je v zahtevnosti svoje vloge bolj kot zahtevnost videl dodaten gledališki izziv. Kot avtor in režiser se preizkuša v različnih žanrih, od komedije, otroške pravljice do drame suspenza, najbližje pa mu je prav absurda drama. Drama je brez odmora in je dolga dve uri

in pol in od gledalca zahteva polno pozornost. »Dolžina igre je nesluten izid, saj nisem namenoma načrtoval tako dolge igre (tudi po besedilu sodeč ne). Tako je konec koncev izpadlo in mislim, da glede na celotno dogajanje v igri predstave pravzaprav ne bi mogel pretirano skrajšati, saj bi tako drama izgubila svoj celostni pomen,« je še prepričan avtor, ki bo po novem letu predstavo ponudil drugim ljubiteljskim odrom po Sloveniji, prijavil pa jo bo tudi na nekaj gledaliških festivalov.

Koncert v dupljanski cerkvi

Duplje – Pevke ženskega pevskega zbora Dupljanke pod vodstvom Katje Jelenc Klančnik in pevci moškega pevskega zbora Triglav Duplje pod vodstvom Dejana Herakoviča so tudi letos v domači farni cerkvi sv. Vida na štefanovo organizirali koncert. S pevskim darilom zvestemu občinstvu se spomnijo božiča in novega leta ter državnega praznika samostojnosti in enotnosti. Koncert obeh zborov je pospremila polna cerkev.

Slovenska in turška umetnost

V Galeriji dr. Ceneta Avguština v kranjski enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine je na ogled razstava slikarskih in keramičnih del slovenskih in turških umetnikov.

IGOR KAVČIČ

Kranj – V predprazničnih dneh so v galerijskih prostorih kranjske enote ZVKD odprli razstavo del slovenskih in turških umetnikov, naših akademskih slikarjev in mojstrov umetniške keramike iz obeh držav. »Galerija Ceneta Avguština je za naju eden lepših razstavnih prostorov pri nas, zato sva bila zelo vesela razumevanja direktorja zavoda Miloša Ekarja, ki je z vso pozornostjo sprejel najino željo in ponudbo hkrati za pripravo skupne razstave slovenskih in turških umetnikov,« sta bila povabila k razstavljanju vesela Niko Zupan in Barba Štemberger Zupan iz Zavoda V-ogljje, v okviru katerega vsako leto julija v Vogljah pripravljata močan mednarodni simpozij keramike, hkrati pa sta prepričana, da bosta oba zavoda tudi v prihodnje dobro sodelovala. Pobuda za skupno razstavo keramike in slikarstva je pravzaprav prišla iz Turčije s tamkajšnje Univerze Anadolu, fakultete za lepe umetnosti, s katero omenjena že dolga leta odlično sodelujeta. »S to razstavo smo pridobili tudi možnost, da na simpozij, ki ga bodo na

Utrinek iz odprtja razstave: slovensko-turško sodelovanje na področju umetnosti se krepi.

Pobuda za skupno razstavo keramike in slikarstva je prišla iz Turčije, s tamkajšnje Univerze Anadolu, fakultete za lepe umetnosti, s katero Barba Štemberger Zupan in Niko Zupan že dolga leta odlično sodelujeta.

tej univerzi organizirali prihodnje leto, in nanj povabijo šestdeset umetnikov z vsega sveta, iz Slovenije lahko priporočimo kiparja, ki dela z lesom, in slikarja,« še izveemo od sogovornikov.

Iz Turčije se s svojimi deli tokrat predstavljajo uveljavljeni umetniki, ki so študirali na univerzi Anadolu,

nekateri opravili tudi magistrski oziroma doktorate in danes tam poučujejo nove generacije umetnikov keramike. Med njimi sta ustvarjalca keramike Çiğdem Önder Er in A. Cüneyt Er ter mojstri grafike Mehtap Uygungöz, Levent Uygungöz in Özgür Uguz. Naše barve poleg obeh umetnikov

keramike Barbe Štemberger Zupan in Nika Zupana tokrat zastopajo člani Likovnega Društva Kranj Kaja Urh, Cveto Zlate in Miha Perčič, ki jih je ob odprtju razstave predstavil umetniški vodja Klavdij Tutta. Odprl jo je namestnik veleposlanice Turčije v Sloveniji Serkan Biliş, v kulturnem programu pa je Mateja Legat iz Radovljice predstavila plesno točko orientalskega plesa. Razstava bo v času uradnih ur Zavoda za varstvo kulturne dediščine na ogled do konca januarja.

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Nedelja, 3. 1.
15.45, 18.15, 20.45
VOJNA ZVEZD: SILA SE PREBUJA
15.35 PESEM MORJA
18.45, 21.00 SESTRI
13.50 ČARLI REŠI BOŽIČ
19.00 MLADOST
21.15 SPECTRE
14.45, 16.45 DOBRI DINOZAVER, sinhro.
13.35 MALI PRINC, sinhro.
17.20 HOTEL TRANSILVANIJA 2, sinhro.

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Nedelja, 3. 1.
13.00, 15.40, 18.20, 20.40
VOJNA ZVEZD: SILA SE PREBUJA
17.20, 20.00, 21.00
VOJNA ZVEZD: SILA SE PREBUJA, 3D
18.25, 20.30 PEKLENSKI VAL
16.15 PESEM MORJA
18.00, 20.20 SESTRI
18.10 BOŽIČ PRI COOPERJEVIH

12.30, 14.30, 16.30 SNOOPY IN CHARLIE BROWN – FILM O ARAŠIDKIH
11.35 SNOOPY IN CHARLIE BROWN – FILM O ARAŠIDKIH, 3D
15.20 PARKELJ
13.35 IGRE LAKOTE: UPOR, 2. DEL
12.00, 14.00, 16.00 DOBRI DINOZAVER
11.30, 13.30 HOTEL TRANSILVANIJA 2, 3D, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 1. 1.
18.00 SNOOPY IN CHARLIE BROWN – FILM O ARAŠIDKIH, 3D, sinhro.
20.00 MORILKA
Sobota, 2. 1.
18.00 ČARLI REŠI BOŽIČ
20.00 MORILKA

Nedelja, 3. 1.
17.00 SNOOPY IN CHARLIE BROWN – FILM O ARAŠIDKIH, 3D, sinhro.
19.00 MORILKA
Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

Brez hokeja ne gre

Čeprav mnogi o hokeju razmišljajo kot o moškem športu, je v zadnjih letih vedno bolj priljubljen tudi med dekleti. Prva med našimi, ki je uspela v tujini, je Blejka Vesna Ažman, ki ima čez lužo celo sloves najboljših med evropskimi hokejistkami.

VILMA STANOVNIK

Bled – Vesna Ažman je zadnja leta razpeta med Kanado in Slovenijo, vzrok za to pa je bil prva leta predvsem hokej, sedaj pa tudi delo. Je ženska z ogromno energije in nalezljivo dobro voljo, ki ji je pomagala preživeti tudi trenutke krize, ko bi marsikdo pustil vse in prišel v varno domače zavetje. Vesna sedaj dela za Les Canadiennes zensko ekipo v NHL, kjer je glavni finančni in marketinški menedžer in prevajalka, poleg tega pa je tudi tako imenovani skavt za mlade fantovske generacije za kolidže in univerze ter za hokejske igralke iz Evrope.

Kdo je bil glavni krivec, da ste vzljubili hokej in nato postali uspešna igralka?

»Glavni je bil zagotovo oče Slavko, ki je bil ves čas vpet v hokej. Precej časa je delal v blejskem klubu, nato je bil nekaj časa celo predsednik jeseniškega kluba. Kot mlad je bil sicer veslač in tudi jaz sem se poskusila v veslanju. Toda to je bilo zame preveč dolgočasno, želela sem biti v družbi. Poskusila sem se pri odbojki, pa sem si poškodovala komolec in kar nekako mi ni bilo všeč. Imam sta-

Vesna Ažman / Foto: Tina Dokl

Zakaj ste se odločili oditi v Kanado?

»Spet lahko rečem, da je bil glavni pri tem oče. Ko sem mu rekla, da bi bila rada res dobra hokejistka, je vztrajal, da končam tudi univerzo. Edino v Ameriki oziroma Kanadi je bilo mogoče, da igraš hokej za univerzo in hkrati študiraš. Ker sem šla v Kanado pri 17 letih, sem tako najprej z izpiti doma končala jeseniško gimnazijo, nato pa sem študirala ekonomijo in hkrati še nemščino. Oboje sem diplomirala z odlično. Nato sem študirala še italijanščino, ker sem si želela še novih znanj, pa sem šla še na McGill Univerzety

zelo težki. En izpit sem že naredila, dva me še čakata.«

Kako ste vsa leta usklajevali igranje hokeja in študij?

»Ne le da sem igrala hokej in študirala, ves čas sem tudi delala, saj se je bilo treba preživljati. Prvo leto sem bila v Torontu, kjer je imel oče znanje, nato sem se preselila v Montreal in tudi sedaj imam stanovanje v Montrealu. Ko danes gledam dvajset let nazaj, je sicer res, da sem šla v Kanado zaradi hokeja, vendar to ni bila edina stvar. Pomembno se mi je zdelo, da doštudiram, da se kaj naučim in postavim na lastne noge.«

Bili ste daleč od doma in najbrž je bila kdaj kriza, domotožje?

»Seveda. Najhuje je bilo prva tri leta, saj sem zelo pogrešala družbo domačih, predvsem pa nekdanjih soigralcev pri Jesenicah. Moram povedati, da smo se s fanti v jeseniški ekipi zelo dobro razumeli. Ko sem prišla v Kanado, so vsi govorili francosko, jaz še nisem znala in tako sem si tudi težje poiskala družbo. Spomnim se, da sem klicala domov in rekla, da bom vse pustila in prišla nazaj. Oče mi je

že nekaj let, odkar ne nastopate v ženski različici NHL. Kateri rezultati vam največ pomenijo?

»Ves čas sem igrala v najboljši ženski ekipi ženske NHL, v Montrealu. Ko se je liga leta 2000 začela, je na kamp prišlo več kot 250 deklet, jaz pa sem bila izbrana in nato sem ves čas igrala. V naši ekipi so nastopale olimpijke in šestkrat smo bile prvakinja lige. Leta 2007 sem prenehala z igranjem in mislim, da sem še vedno edina evropska igralka, ki je kdaj nastopala za to ekipo in ki je toliko časa igrala v ženski NHL. Dvakrat sem vmes igrala tudi za slovensko žensko hokejsko reprezentanco, večkrat pa nisem mogla, saj smo igrale v finalu lige NHL.«

Igrali ste na vseh igralnih mestih. Zakaj?

»Bila sem sicer na mestu centra, veliko pa sem igrala tudi na beku in drugih pozicijah. Trener mi je letos, ko sva se spet srečala, rekel, da bi rad v ekipi spet imel vesno – dekle, ki bi bila tako vsestranska igralka, kot sem bila jaz.«

Morda trenutno med našimi hokejistkami vidite naslednico?

»Mislim, da bi to lahko bila Sara Confidenti iz Maribora. Z njo sem že govorila in ji bom uredila vse, da bo lahko prišla v žensko ligo NHL. Tudi na Gorenjskem je nekaj talentiranih igralok, dekleta so zelo napredovala. Problem pa je, da je pre malo mladih.«

Kljub končani hokejski kariери še vedno uživata na ledu?

»Sem članica Hokejskega kluba Triglav iz Kranja, in ko pridem domov, rada igram z dekleti. Prav tako, kadar sem doma, dvakrat tedensko igram z moško ekipo HK Mamut s Kokrice, ki jo večina sestavljajo bivši hokejisti Triglava. Seveda je to zgolj rekreacija, vendar v hokeju še vedno uživam, rada igram tudi z moškimi. Predsednik Mamutov Janez Sterniša me je povabil, da grem aprila z njimi na svetovno prvenstvo veteranov v Kanadski Ontario. Tam bom kot njihov menedžer, bom pa tudi igrala. Sicer pa je moja želja povezati ameriški, kanadski in evropski ženski hokej, zato bom skrbela, da bomo v naslednjih letih pripravljali hokejske kampe po Evropi.«

Peter Prevc za začetek tretji

VILMA STANOVNIK

Kranj – Na prvi tekmi letošnje noveletne turnee smučarskih skakalcev v Oberstdorfu je slovenske barve minuli torek branila šesterica skakalcev. Peter Prevc je v dvoboju ugnal Norvežana Stjerne-na, Anže Lanišek Avstrijca Poppingerja, Domen Prevc je bil boljši kot domačin Neumayer, Robert Kranjec pa je premagal Poljaka Hulo. Tilen Bartol in Jurij Tepeš sta morala priznati premoč Kraftu in Nemcu Paschkeju, na koncu pa zasedla 47. oziroma 50. mesto.

Večina druge serije je nato potekala v podobnih vetrovnih razmerah kot prva serija, trenutni boljši veter ter nižje zaletno mesto pa je izkoristil domačin Severin Freund in se povzpел iz petega na prvo mesto. Avstrijec Michael Hayboeck zasedel drugo mesto, Peter pa je

še enkrat pokazal svoje mojstrstvo in končal tekmo kot tretji. Anže je bil na koncu 16., Domen 27., Robert pa 30.

»V prvem skoku se je naredila manjša napaka, a na srečo pogoji niso bili tako zelo slabi, da bi me to kaznovalo. Drugi skok je bil prav tako na zelo visokem nivoju, podobno kot vsi prej, a žal so se razmere malo spreminjale,« je po tekmi povedal Peter Prevc in dodal: »Za naprej je treba ostati samo pozitiven in samozavesten, kot sem bil. Mislim, da se lahko vse, z več ali manj sreče, dobro konča.«

Včeraj so nato smučarji skakalci že pripotovali na drugo postajo turnee, v Garmisch-Partenkirchen, kjer bodo danes kvalifikacije, jutri ob 14. uri pa tekma. Sledili bosta še tekmi v Innsbrucku (3. januarja) in Bischofshofnu (6. januarja).

Božično-novoletni vaterpolski turnir

Kranj – Tako kakor že nekaj let so kranjski vaterpolisti tudi zadnji konec tedna v letu izkoristili za Božično-novoletni turnir za vaterpoliste, rojene leta 2002 in mlajše. Tokrat so v Kranj prišli mladi vaterpolisti Vojvodine iz Novega Sada, Zemuna in Kamnika. Največ znanja so pokazali mladi iz kranjskega Triglava, ki so na turnirju pod vodstvom trenerja Rada Čermelja nastopili v postavi: Miha Finžgar, Jaša Lah, Gaj Zorman, Lovro Zadnik, Aleksander Paunović, Žiga Staroverski, Andraž Pušavec, Aljaž Troppan, Juš Vončina, Goran Dečman, Jaka Grabec, Tim Bergant in Nikola Rajlič ter s tremi zmagami osvojili prvo mesto. Triglavani so najprej s 13 : 11 premagali Zemun, sledila je zmaga nad Kamnikom z 20 : 9, na koncu pa so z 11 : 3 premagali še Vojvodino. V svoji vrsti so imeli tudi najboljšega strelca turnirja Aljaža Troppana, ki je na treh tekmah dosegel kar 26 zadetkov. Dobro se je odrezala tudi ekipa Kamnika s tretjim mestom. Prvi dan turnirja je s 16 : 10 premagala Vojvodino, na tretji tekmi pa je tesno, z 11 : 12 izgubila z Zemunom. Za najboljšega vratarja je bil izbran Rajko Perišič iz novosadske Vojvodine, najboljši igralec pa je bil Luka Sokler iz Kamnika.

Na turnirju so tekmovali mladi vaterpolisti. / Foto: Primož Pičulin

Najboljša v sprintu Vesna in Miha

Planica – Minulo soboto so se v Planici tekačice in tekači pomerili za naslove državnih prvakinj in prvakov v sprintu v kategoriji članic in članov. V novem nordijskem centru je v ženski konkurenci slavila Vesna Fabjan (TSK Triglav Kranj), sledili pa sta ji Anamarija Lampič (TSK Triglav Kranj) in Alenka Čebašek (TSK Bled). Pri moških je bil najhitrejši Miha Šimenc (TSK Logatec), drugi je bil Janez Lampič (TSK Triglav Kranj), tretji pa Luka Prosen (TSK Bled).

Kadar je v Sloveniji, se Vesna Ažman z veseljem pridruži ekipi hokejistk Triglava.

rejša brata, Slavka in Miloša, v naši ulici na Bledu so bili doma večinoma fantje in večina je igrala hokej. Ko so šli na treninge, sem šla z njimi in stala ob b andi. Tako je trener Franci Žbontar predlagal, naj se jim pridružim na ledu. Oče se je strinjal in tako se je začelo. Takrat pri nas še ni bilo ženskih ekip in lige, tako da sem igrala s fanti. Ko sem prišla med mladince, pa ni šlo več.«

v Montrealu in tam naredila magisterij iz francoščine. Tako sedaj poleg slovenščine in hrvaščine tekoče govorim še nemško, italijansko, francosko in seveda angleško. Ko pa sem začela delati v finančni hiši, na področju delnic, pa me je to tako pritegnilo, da sem naredila še magisterij iz financ, sedaj pa delam še program CFA, ki je namenjen predvsem bančnikom in so izpiti res

takrat rekel, da seveda lahko pridem, vendar da nazaj ne bom več šla. Potem sem preislila in vztrajala. Tudi kasneje je še bila kakšna kriza, in če danes pošteno pomislim, se še nisem dokončno odločila, ali bom ostala v Kanadi ali bom prišla domov.«

Ste med najbolj prepoznavnimi evropskimi hokejistkami v Kanadi, čeprav je

KRATKE NOVICE

Kordež s tožilstvom sklenil sporazum

Ljubljana – Nekdanji predsednik uprave Merkurja Bine Kordež se je s specializiranim državnim tožilstvom sporazumel o priznanju krivde, menda v vseh odprtih kazenskih zadevah, ki jih zoper njega vodijo zaradi nezakonitosti pri menedžerskem prevzemu nakelske družbe v letu 2007. Po neuradnih podatkih bo tožilstvo zanj predlagalo sedem let zapora, o čemer naj bi ljubljansko okrožno sodišče odločalo v začetku januarja. Poleg kazenske odgovornosti za sporno preprodajo trgovskega centra na Primskovem pri Kranju, s katero je bil Merkur oškodovan za dobrih devet milijonov evrov, je nekdanji prvi mož Merkurja, ki se je vmes znašel v stečaju, priznal krivdo za več nezakonitih obvodnih financiranj lastninjenja Merkurja, sporni prenos več Merkurjevih trgovskih centrov na družbo HTC Dva ... Če bo sodišče predlagano kazen potrdilo, bo moral Kordež za zapoše še za šest let, saj je leto dni zapora že prestal na podlagi že pravnomočne sodbe iz leta 2012 za sporno prodajo trgovskega centra Primskovo, ki jo je kasneje razveljavilo vrhovno sodišče. Tedaj je bil sicer obsojen na pet let zapora, višje sodišče pa je kazen zvišalo še za 17 mesecev.

Ropar z mačeto na bencinski servis

Mengeš – Pred dnevi je neznan moški oropal bencinski servis v Mengšu. Kljub takojšnji reakciji policije je storilec, šlo je za mlajšega moškega, izginil v neznanu. Ropar je v prodajne prostore bencinskega servisa vstopil z »mačeto« v rokah in od zaposlenih zahteval denar. Prejel je nekaj sto evrov in vinjeti, nakar se je v beg podal peš. V ropu ni bil nihče poškodovan.

Vlomilec odnesel denar in nakit

Domžale – Neznani storilec je v torek vlomil v stanovanjsko hišo na območju Domžal, o čemer so lastniki policiste obvestili istega dne zvečer. Pri ogledu kraja so kriminalisti ugotovili, da je vlomilec popoldne v hišo vstopil z naviranjem balkonskih vrat, po isti poti pa tudi odšel, le da je imel žepne polne denarja in nakita. Z vlomom je lastnika oškodoval za nekaj tisoč evrov.

Grozil bivši partnerki

Jesenice – Policisti so pred dnevi na Jesenicah obravnavali moškega, ki je v stanovanju grozil bivši partnerki. Moškega so kazensko ovadili.

Občutek varnosti je lahko manjši, če v okolju vidimo manj policistov

Na Gorenjskem so v porastu vlomne tatvine, katerih preiskavnost je le okoli desetodstotna, kar je sicer primerljivo s sosednjo Avstrijo. Med ljudmi se povečujeta tudi strah in nestrpnost, v porastu so kazniva dejanja zoper življenje in telo, v pogovoru za Gorenjski glas ugotavlja direktor Policijske uprave Kranj Simon Velički.

SIMON ŠUBIC

Že poldrugi mesec poteka policijska stavka, še dlje časa policijo zaposluje migrantska problematika na meji s Hrvaško, kamor napotujete tudi policiste z Gorenjske. Kako to vpliva na delo gorenjske policije?

»Seveda se stavka policistov odraža v določenih statističnih pokazateljih, vendarle pa je treba poudariti, da policistke in policisti nujne ukrepe izvajajo kljub precej resni stavkovni aktivnosti v tem času. Dejstvo je tudi, da nas zaposluje tudi migrantska problematika, kar za gorenjske policiste pomeni predvsem zagotavljanje kadrovske pomoči kolegom na južni meji in predvsem spremljanje konvojov migrantov, ki z avtobusi in vlaki preko Gorenjske potekajo na avstrijsko Koroško. Največ se pozna pri manjšem številu ukrepov na področju prometne varnosti, pri čemer pa je treba povedati, da so naši policisti v prvih enajstih mesecih ugotovili za skoraj 19 tisoč kršitev cestnoprometnih predpisov, kar je primerljivo z lanskim obdobjem.«

Kako ste pripravljene na morebitno odprtje namestitvenega centra za migrante v nekdanjem Baumaxu? Kakšen vpliv na varnostne razmere v Kranju in širše bi imelo odprtje takega centra?

»Ko smo bili seznanjeni o možnosti odprtja centra za kratkotrajnejša bivanja migrantov v izpraznjenem objektu Baumaxa v Šenčurju, smo takoj pristopili k izdelavi varnostnega načrta v tistem segmentu nalog, ki jih mora policija zagotavljati tako za varnost migrantov kot tudi lokalnega prebivalstva. Ta načrt je vkomponiran v načrt Civilne zaščite. Policija je opozorila na varnostna tveganja, če pride do odprtja centra, predvsem na bližino avtoceste, vendar v primeru, da bo do odprtja centra prišlo, bomo svojo nalogo tudi izvršili. Zagotavljali bomo tako red v centru kot tudi varnost prebivalcev Šenčurja in Kranja.«

Kako pa stavka policistov vpliva na prometno varnost na Gorenjskem? Imam

namreč občutek, da je te dni precej manj prometnih kontrol kot običajno v prazničnem decembru.

»Kot sem že rekel, je število policijskih ukrepov primerljivo s prejšnjim letom. Policisti so sicer obravnavali nekoliko več prometnih nesreč, v katerih je letos umrlo 10 udeležencev, lani pa enajst. Res pa je, da je letos več huje in lažje poškodovanih. Vse leto smo skušali aktivno delovati tudi na področju prometne preventive, v enajstih mesecih je bilo tako izvedenih več kot 850 preventivnih aktivnosti. Če pogledamo statistiko zadnjih petih let, je letošnja prometna statistika primerljiva s tem obdobjem. Tudi področje javnega reda je trenutno neproblematično, konstantno beležimo upadanje ugotovljenih kršitev zakona o varstvu javnega reda in miru.«

Letos se je na Gorenjskem zgodilo kar nekaj nasilnih dejanj, ki so se končala s smrtnim izidom. Policija je v vseh primerih osumljenca tudi našla. Še vedno pa ni raziskan lanski umor v Nomenju. Kako kaže: ste bližje razrešitvi primera ali bo ostal neraziskan kot npr. tudi bombni napad na hišo sodnice v Radovljici pred leti?

»Primer umora v Bohinju preiskujeta tako kranjski sektor kriminalistične policije kot tudi Nacionalni preiskovalni urad, tako da preiskava še vedno dokaj intenzivno poteka, moram pa reči, da še vedno nimamo osumljenca tega dejanja. Kar se tiče bombnega napada v Radovljici, tudi še ni zaključen oziroma je za nas še vedno odprt spis, tako kot to velja za vse najhujše primere, ki še niso preiskani. Seveda pa je intenziteta preiskave veliko nižja, ko je manjše tudi število informacij, ki se jih lahko preverja.«

Kakšno je bilo sicer letos stanje na kriminalnem področju? Katera vrsta kriminalitete vas je najbolj zaposlovala? Kakšna je raziskanost?

»Na področju kriminalitete je petletno povprečje okoli 5750 dejanj, za katere smo podali kazenske ovadbe na pristojno državno tožilstvo, za prvih enajst mesecev letošnjega leta pa je ta

Simon Velički, direktor Policijske uprave Kranj: »Največjo kadrovsko stisko čutimo pri poklicu policista.« / Foto: Tina Dokl

številka okoli 5250. Preiskavnost je okoli 56-odstotna, tako da hujših pretresov glede ogrožanja varnosti prebivalcev ni. Kaže pa se nekaj resnih problemov zaradi premoženjske delikvence, očitno tudi zaradi krize, ta pojav pa ljudje tudi najbolj občutijo. Kar v lepem porastu so vlomne tatvine, pri čemer je preiskavnost zelo slaba, le okoli desetodstotna, kar je sicer primerljivo s sosednjo Avstrijo. Tu se soočamo z različnimi skupinami, ki prihajajo na območje Gorenjske, se zadržujejo v naseljenih in praviloma vlamljajo v stanovanjske objekte, ko so lastniki odsotni. Čeprav so ljudje že toliko ozaveščeni, da doma ne hranijo več veliko denarja ali nakita, bi rad izkoristil to priložnost, da občane znova pozovem, naj vendarle pazijo na svoje premoženje. Zaznavamo tudi porast ropov, pri čemer je preiskavnost kar dobrih 65 odstotkov. Opazimo tudi, da se povečuje strah in nestrpnost med ljudmi, da pogosteje prihaja do pretepev, v porastu so na primer tudi kazniva dejanja zoper življenje in telo, saj smo v enajstih mesecih obravnavali že 140 takih kaznivih dejanj, večina pa je preiskanih. Na področju gospodarske kriminalitete smo obravnavali okoli 480 dejanj, ugotovljena nastala

škoda pa je okoli 22 milijonov evrov. Obravnavali smo tudi kar nekaj koruptivnih dejanj, ki najbolj zajedajo v zdravo tkivo naše družbe. Tudi na področju organizirane kriminalitete je bilo kar nekaj uspešnih preiskav, še posebej na področju boja zoper prepovedane droge.«

Policija je letos sicer prejela več sredstev za nakup opreme, ni pa bilo velikih izboljšav pri kadrovski podhranjenosti. Kakšna je kadrovska problematika na PU Kranj?

»Kadrovski osip se v gorenjski policiji še vedno nadaljuje. Trenutno nas je 469, po dovoljenem kadrovskem načrtu pa manjka 22 zaposlenih, takoj po novem letu bosta še dva manj. Največjo kadrovsko stisko čutimo pri poklicu policista in ocenjujem, da bo tudi v letih 2016 in 2017 to še vedno izjemno zahtevna problematika, ki je sami ne moremo sanirati oziroma nanjo ne moremo vplivati. Vlada je sicer odobrila nove zaposlitve, kar nekaj novih kolegov in kolegov je v šolanju na policijski akademiji, koliko od njih bo razporejenih na PU Kranj, pa še ne vemo. V zraku je sicer prihod devetih novih policistov, a časovnica še ni dodelana, upam pa, da bomo vsaj zaustavili padanje števila predvsem operativnih delavcev.«

Za konec: kakšne so bile letos v primerjavi s preteklimi leti varnostne razmere na Gorenjskem?

»Splošna ocena je, da je varnostna slika primerljiva s stanjem v obdobju zadnjih petih let, da na Gorenjskem še vedno živimo dokaj varno, in upam, da bomo v letu 2016 skupaj z drugimi deležniki uspeli zagotavljati vsaj takšen nivo varnostnih razmer. Zavedamo se, da je občutek varnosti pri ljudeh lahko slabši, če v okolju vidijo manj policistov kot včasih. To je problem gorenjske policije, zato nenehno apeliramo na Generalno policijsko upravo in ministrstvo za notranje zadeve, da bo treba to stanje izboljšati.«

Kako v času stavke policistov in ob njihovem pomanjkanju sploh zagotavljate primeren reakcijski čas?

»Na Gorenjskem imamo določeno število patrulj, ki so ves čas na terenu, s čimer zagotavljamo hitro reakcijo policistov in hiter prihod na kraj. Glede nujnih intervencij, ko pride do klica na 113, lahko ljudje sami ocenijo, da se odzovemo relativno hitro. Tudi sami mesečno merimo reakcijski čas patrulj in ocenjujemo, da je še vedno kratek ob upoštevanju reliefne značilnosti Gorenjske in njene poseljenosti. V bolj odročnih in redko poseljenih krajih je reakcijski čas res nekoliko daljši, saj je policijsko delo vendarle bolj skoncentrirano na območjih, kjer je varnostna problematika večja, torej v večjih mestih.«

Omenili ste več nestrpnosti in povečanje kaznivih dejanj zoper življenje in telo. Kako to pri svojem delu občutijo policisti? So tudi oni pogostejše tarča napadov?

»V enajstih mesecih smo zabeležili petnajst kaznivih dejanj prepreditve uradnega dejanja uradne osebe oziroma napadov na policiste. Do napadov torej prihaja, vendar pa to leto na tem področju ne izstopa od preteklih let. Tudi glede pritožb nad delom policistov ni bilo kaj resnega. Reagiramo sicer na vsak najmanjši sum, da je policist zlorabil svoj položaj ali reagiral nečloveško.«

POSLOVNI GLAS

Počasi ponovno spoznavamo prednosti lesa

Jelovica, ki praznuje 110-letnico delovanja, se je v zadnjih letih usmerila na zahodnoevropske trge. O tem pa tudi o ponovnem uveljavljanju lesa v gradbeništvu in o razmerah v lesnopredelovalni panogi smo se pogovarjali s predsednikom upravnega odbora Skupine Jelovica Gregorjem Benčino.

SIMON ŠUBIC

V gradbeništvu so v preteklih letih les izpodirali drugi materiali. Po drugi strani imam občutek, da se vse več investitorjev odloča za postavitev energetske varčnih lesenih objektov. Kako si to razlagate?

»Slovensko gradbeništvo v zadnjem obdobju doživlja velike spremembe, ob velikem zmanjševanju obsega investicij na eni strani se na drugi strani povečujejo zahteve po kvaliteti. Verjamem, da gre odgovor na vaše vprašanje iskati prav v tej luči, investitorji se danes namreč zavedajo, da je za uspeh projektov, pa na najsi gre za velike projekte ali domače prenovne, pomembna kvaliteta. V tej luči želijo za svoj denar najboljšo, tako iz vidika energetske varčnosti kot iz vidika kvalitete storitev, obstojnosti, dolžine garancij, kvalitete izdelka itd. Tako v zadnjem obdobju zaznavamo trend, da se vse več ljudi tako pri prenovi oken kot pri postavitvi novih objektov odloča za uporabo naravnih materialov, kar pomeni lesena okna kot tudi montažne energetske varčne hiše. Prednosti uporabe lesenih izdelkov so v sosednji Avstriji spoznali že pred mnogimi leti in tako lahko pri njih na vsakem koraku opazimo lesena okna, hiše, avtocestne protihrupne ograje, bivše mejne prehode, dvorane pa tudi lesene objekte zahtevnejše gradnje in počasi bomo prednosti lesene gradnje oz. uporabe lesa v gradbeništvu ponovno spoznali tudi v Sloveniji in tudi na ta način izkoristili dane naravne prednosti.«

Lani se je Jelovica zanimala tudi za nakup Elana, v nasprotnem primeru pa ste napovedali širitev v lesnopredelovalni industriji. Na lanski skupščini je zato vodstvo prejelo soglasje za upravljanje finančnih naložb do šest milijonov evrov. Kako daleč ste z uresničitvijo svojih načrtov?

»Skupina Jelovica prav v tem obdobju praznuje 110-letnico od začetka delovanja, skozi dolgoletno delovanje se je spreminjal tudi obseg in način delovanja. Kljub zavirljivi tradiciji Jelovica ostaja zelo dinamična družba, saj se v družbi vsi

zavedamo, da se je ob spreminljivih okoliščinah treba spreminjati in razvijati. V letošnjem letu prav v teh dneh uspešno zaključujemo popolno prenovo poslovne cone Jelovica v Škofji Loki, kjer je sedaj na voljo več kot 20.000 kvadratnih metrov modernih proizvodno-skladiščnih prostorov. Aktivni in fleksibilni na vseh področjih svojega delovanja bomo tudi v prihodnje.«

Kako sicer ocenjujete razmere v slovenski lesnopredelovalni panogi?

»Od leta 2008 se je število delovnih mest v slovenski lesnopredelovalni industriji prepolovilo. Številne, včasih velike družbe s prepoznanimi imeni pa tudi veliko število manjših družb je prenehalo s svojim delovanjem. Na trgu smo ostali tisti, ki se nam je uspelo prilagoditi zahtevam trga. Po dolgotrajnih prizadevanjih industrije, ki je bila včasih politično umeščena med industrije z nizko dodano vrednostjo in brez perspektive, danes pa politično zaradi velikih gozdnih površin sodi med panoge z največjo perspektivo, je pozitivno to, da smo v Sloveniji končno dobili poseben direktorat, ki pokriva področje, povezano z lesom, v prihodnjem letu se spreminjata zakon o gozdovih in način upravljanja z državnim gozdom. Vse to so prvi spodbudni koraki tudi za prihodnost slovenske lesnopredelovalne industrije, seveda pa ob tem ne gre pozabiti, da bo za razvoj in uspeh potrebno tudi veliko število dobro usposobljenih kadrov ter uspešno delo tako na domačem kot tujih tržiščih.«

Ali podpirate nameravano ustanovitev družbe Slovenski državni gozdovi?

»Kot rečeno, so prihajajoče spremembe na področju upravljanja gozdov zagotovo dobrodošle, saj se sistem, ki je bil v veljavi zadnjih 15 let, ob že navedenih dejstvih ni izkazal za dobrega in uspešnega. Osebnostno pozdravljam ustanovitev družbe Slovenski gozdovi, ob tem pa upam, da bo delovala v dobro Slovenije, slovenskih gozdov kot tudi v dobro lesnopredelovalne industrije, kajti samo tako bomo lahko iz slovenskih gozdov ustvarili

največjo dodano vrednost, s tem pa tudi številna delovna mesta.«

Letos je podjetje Jelovica Hiše prejelo nagrado za najbolj inovativno gorenjsko podjetje. Koliko pozornosti posvečate razvoju znotraj Skupine Jelovica?

»Skupina Jelovica je zelo aktivna tako na področju inovativnosti, razvoja, trženja kot tudi investicij. Lani je tako naša družba Jelovica Okna prejela priznanje znak kakovosti v graditeljstvu, letos pa je bila družba Jelovica Hiše prepoznana kot najbolj inovativno podjetje na Gorenjskem. Nam najpomembnejša priznanja pa so tista, ki prihajajo s strani naših zadovoljnih kupcev, ki zadovoljstvo z našimi izdelki in storitvami priporočajo tudi svojim sosedom, znancem, prijateljem. Ob tej priložnosti ne gre pozabiti, da imamo v družbi Jelovica Okna, kjer vsako leto razvijemo vsaj en tehnološko povsem nov produkt, celo poseben razvojni oddelek z laboratorijem in testirnimi napravami, kjer lahko razvojne dosežke tudi ustrezno testiramo. Zavedamo se, da smo lahko uspešni le z nenehnimi vlaganji v razvoj izdelkov, kadrov kot tudi v tehnologijo, in zato so tako okna kot hiše Jelovica med najboljšimi na tržišču.«

Kako na poslovanje Jelovice vpliva potek energetske sanacije objektov?

»Jelovica danes v okviru svojega portfelja svojim kupcem nudi celovito storitev, povezano z energetske sanacije objektov, vse od zamenjave oken do sanacije strehe in fasade. V prihodnosti bo namreč energetska sanacija še pomembnejša za vsako gospodinjstvo, saj so energetske prihranke res velikanski in se pri marsikaterem projektu takšne investicije, ob izkoriščanju subvencij Eko sklada, povrnejo že v štirih letih. Če povem drugače, je to tako, kot bi v banki za svoj sredstva prejeli 25-odstotno obrestno mero letno. Poznate morda še kakšno takšno naložbo?«

Jelovica se je iz izvoznika na vzhodne trge v zadnjih letih preusmerila na zahodne trge. Na katerih trgih ste

Gregor Benčina, predsednik upravnega odbora Skupine Jelovica / Foto: Gorazd Kavčič

najbolj uspešni in kaj je vaš največji izvozni adut?

»Res je, Jelovica se je v zadnjih letih usmerila na najzahtevnejša zahodnoevropska tržišča, kjer danes konča okoli 70 odstotkov izdelkov, proizvedenih v Jelovici. Med več kot 20 tržišč, kjer smo prisotni s svojimi izdelki in storitvami, velja po obsegu izpostavitve predvsem tržišča Švice, Nemčije, Italije in Avstrije, kamor prodamo

tudi največ naših izdelkov. Na vseh omenjenih tržiščih smo prisotni tako s svojimi izjemnimi lesenimi okni, kot eden vodilnih evropskih proizvajalcev zahtevnih nizkoenergijskih objektov pa seveda tudi s številnimi referenčnimi objekti.«

Kakšni izzivi Jelovico čakajo v prihodnjih letih?

»Spremembe so pri nas edina konstanta, bi lahko

dejali v šali. Zavedamo se namreč, da bodo tudi za prihodnji uspeh potrebna velika vlaganja v razvoj kot tudi nenehno izobraževanje naših sodelavcev, ki danes opravljajo odlično delo, ki ime Jelovice ponaša daleč naokoli. Ob tem upam, da bo poslovno okolje, v katerem delujemo, stabilno in da nam bodo razmere naklonjene, da bomo lahko pričeli s prihodnjim investicijskim ciklom, s katerim želimo še dodatno utrditi svojo pozicijo kot vodilni slovenski proizvajalec lesenih montažnih objektov in lesenega stavbnega pohištva.«

Jelovica letos praznuje 110. obletnico ustanovitve. Kako jo boste obeležili?

»110 let tradicije pomeni veliko odgovornost tako do družbe kot do naših partnerjev in kupcev. Dolgotrajna tradicija, stabilnost delovanja in ena najvišjih bonitetnih ocen pa tudi našim kupcem zagotavljajo varnost pri nakupni odločitvi. Ob uspešnem poslovnem letu smo se odločili, da bomo 110-letnico delovanja obeležili s posebno linijo oken Jubilej 110, ki našim kupcem poleg visoke kvalitete izdelka prinaša tudi druge prednosti in posebne ugodnosti prav v tem zimskem obdobju.«

Skupaj ZA UGODNEJŠO VINJETO

PRIHRANEK PRI
ZAVAROVANJU

PRIHRANEK PRI
VINJETI

110 PIK

Akcija podeljevanja ugodnosti v zvezi z nakupom vinjete poteka v Zavarovalnici Triglav od 1. 12. 2015 do 31. 1. 2016, v Mercatorju pa od 1. 12. 2015 do 15. 2. 2016. Unovčevanje bonov za ugodnejši nakup vinjete poteka do 15. 2. 2016, kuponov za popust pri zavarovanju pa do 30. 11. 2016. Več na www.triglav.si in www.mercator.si.

Davčne blagajne tudi na kmetijah

Uporaba davčnih blagajn bo od sobote, 2. januarja, obvezna tudi za kmetije, ki vodijo poslovne knjige in morajo za dobavo blaga ali storitev izdajati račune.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Kot pojasnjujejo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, so zavezanke za izdajo računov s pomočjo davčne blagajne vse kmetije, ki vodijo poslovne knjige in morajo za dobavo blaga in storitev izdajati račune. To velja le v primeru plačevanja z gotovino, pri tem pa se za gotovino ne štejejo le bankovci in kovanci, ampak tudi plačila s plačilno ali kreditno kartico, čekom in podobno. Poslovne knjige vodijo kmetije, ki so se odločile, da bodo davčno osnovo za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost ugotavljale na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov; kmetije, ki opravljajo t. i. druge kmetijske dejavnosti, med katere sodijo pridelava sadik in okrasnih rastlin, intenzivna pridelava vrtnin, jagodičja in večletnih kultur

na njivah, reja živali s pretežno kupljeno krmo ...; kmetije, ki se ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo, ter kmetije, ki so vključene v sistem za plačilo davka na dodano vrednost (DDV). Davčnih blagajn ne bo treba uporabljati kmetijam, ki so upravičene do pavšalnega nadomestila DDV, in kmetijam, ki izdajajo račune končnim potrošnikom, same pa so obdavčene po katastrskem dohodku.

V kmetijsko gozdarski zbornici ocenjujejo, da se je število kmetij, ki so morale ugotavljati davčno osnovo za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost na podlagi dejanskih prihodkov ter dejanskih ali normiranih odhodkov, po ukinitvi obveznega računovodstva za kmetije z več kot 7500 evrov dohodkov iz osnovne dejavnosti zmanjšalo za dve tretjini – na nekaj več kot 1500, kmetij, ki so zavezanke za DDV, pa naj bi bilo okrog 3700.

Odkupne cene mleka

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarni novebrva za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 28,90 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 25 centov ali za 0,86 odstotka manj kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju

vsebovalo 4,20 odstotka maščobe in 3,47 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 30,93 evra in je bila za 2 centa ali za 0,06 odstotka nižja kot oktobra. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 25,26 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 28,65 evra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarn		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
Junij 2015	28,05	29,93	25,61	27,65
Julij 2015	27,99	29,48	25,52	27,25
Avgust 2015	27,69	29,35	25,43	27,36
September 2015	28,50	30,36	25,40	28,02
Oktober 2015	29,15	30,95	25,30	28,52
November 2015	28,90	30,93	25,26	28,65

Pomoč mladim kmetom za zagon dejavnosti

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja je v teh dneh izdala 220 odločb, na podlagi katerih bo mladim kmetom za zagon dejavnosti dodelila skupno 8,9 milijona evrov. 182 kmetov bo prejelo po 45.000 evrov podpore, 38 pa po 18.600 evrov. Agencija je na razpis prejela 256 vlog, od tega jih je 36 zaradi neizpolnjevanja pogojev zavrnila ali zavrgla.

Za praznike speče sto potic

Nežka Demšar s kmetije Pr' Dimšarji v Krnici pri Novakih se v okviru dopolnilne dejavnosti že šestnajst let ukvarja s peko kruha in peciva. Za božično-novoletne praznike speče okrog sto potic.

CVETO ZAPLOTNIK

Krnce pri Novakih – Nežka izvira iz Gorenje Žetice, z Andrejonove kmetije, kjer se je navadila kmečkega dela in življenja, zdaj je že petindvajset let v Krnici pri Novakih, kamor se je primožila na kmetijo Pr' Dimšarji. Izučila se je za šiviljo in se zaposlila v škofjeloškem Kroju, a potlej je zaradi otrok in družinskih obveznosti ostala doma. Takrat je začela razmišljati o tem, kaj bi še počela, da bi zaslužila kakšen dodatni »dinar«. To, da je že njena mama imela veselje do peke in da je tudi

Tako ko vsak poklic in vsako delo ima tudi peka dobre in slabe strani. Ni ji vedno lahko vstati sredi noči in peči kruh, ni ji lahko, ko zapade sneg in se mora po strmi, ovinkasti cesti s kruhom in pecivom odpraviti na pot v dolino ...

Kruh peče ponoči

Peče več vrst kruha, največ povpraševanja je po bellem, polbelem in polnozrnatem, ter več vrst potic – orehovo, pehtranovo, makovo in potratno, za katero že ime pove, da je bogata z nadevom. Med piškoti različnih vrst in

Na hribovski kmetiji Pr' Dimšarji, na kateri gospodarji Nežkin mož Drago, obdelujejo 22 hektarjev zemljišč, od tega je približno polovica kmetijskih, ostalo je gozd. Redijo do 24 goved, predvsem krav dojilj, ki pa jih zaradi velike razdrobljenosti zemljišč in oddaljenosti parcel ni možno pasti. Večina zemljišč je v strmini, z agromelioracijami so jih precej izboljšali, tako da je ročnega dela občutno manj kot nekdanj. V gozdu jim je lani veliko škode povzročil lubadar. »Če bo lubadar tudi sestoletnih še močno razširil lubadar. »Če bo lubadar tudi prihodnje leto tako močno napadel drevje kot letos, se bojim, da bomo v gozdovih ostali brez smreke,« pravi Nežka. Na kmetiji so razmišljali tudi o tem, da bi prešli na ekološko kmetovanje, a se za to niso odločili, ker bi v hlevu težko uredili izpust za živino.

sama rada pekla kruh in pecivo, je očitno pretehtalo, da je pred šestnajstimi leti na kmetiji registrirala dopolnilno dejavnost peka kruha in peciva ter izpolnila tudi vse sanitarne in druge zahteve. »Na začetku sem izdelke prodajala na tržnicah, ki jih je organizirala Razvojna agencija Sora. Tam so ljudje spoznali moje izdelke, postopoma sem začela dobivati naročila,« se svojih začetkov spominja Nežka in ob tem priznava, da ji doslej še nikoli ni bilo žal, da je pustila službo v Kroju in se »zaposlila« na domači kmetiji.

oblik kupci največ povprašujejo po orehovitih rogljičkih, v zadnjem času so v modi orehove palčke s čokolado. Ves kruh speče v krušni peči (letos ima novo), tudi večino potic. Kruh peče trikrat na teden, vedno ponoči. V noči s četrta na petek speče največ hlebcev, takrat spi ponoči le kakšno uro, sveže pečen kruh pa že zjutraj odpelje v »domače kotičke« loške kmetijsko-gozdarske zadruge in k drugim naročnikom. Za prodajo na tržnici nima več časa, čeprav je bila to, kot pravi, dobra izkušnja, saj je v stiku z neposrednimi kupci

Nežka Demšar že šestnajst let peče kruh in pecivo.

lahko slišala različna mnenja o izdelkih.

Potica – dobra in lepa

V božično-novoletnem času je še zlasti veliko povpraševanje po potici. Lani jih je v tem času spekla okrog sto in tudi letos jih ni bilo nič manj. »Vsako leto je več na-

sestavine. Brez dobrih orehovi ni dobre orehove potice. Orehov ima doma premalo, a dobi jih od okoliških kmetov in po potrebi tudi iz Prekmurja.

Nežka se, kot pravi, dobro zaveda, da tudi v službah ni rožnato in da nekateri zaslužijo zelo malo, zato je zadovoljna, da se lahko preživlja

Potica je kraljica praznične mize.

ročil. Ljudje vse manj pečejo sami. Nekateri ob velikih službenih obveznostih za to nimajo časa, drugi imajo s peko potice slabo izkušnjo in se jo neradi lotijo sami, tretji ugotavljajo, da je zelo majhna razlika med ceno sestavin in ceno potice,« pravi Nežka in poudarja, da ljudje ob vse hujšem tempu vse več »dajo« na praznik. Del teh praznikov je tudi praznično obložena miza, na kateri ne sme manjkati potica, ki mora biti dobra, okusna, z bogatim nadevom, lepa po izgledu in okrogle oblike. Nežka za svoje potice nima posebnega recepta in nobenih skrivnosti, pravi pa, da so zelo pomembne

s peko kruha in peciva, pa četudi pekovski kruh ni lahko zaslužen. Peče tudi ponoči, najbolj dela tedaj, ko se drugi pripravljajo na praznike, razvažajo izdelke tudi v težavnih vremenskih razmerah ... »Če bi lahko naredila več, bi lahko še več prodala. Domača, lokalno pridelana hrana postaja vse bolj cenjena,« ugotavlja in poudarja, da ji pri delu pomagajo tudi domači in da bo dejavnost razširila le, če bo za to pokazal zanimanje tudi kdo od njenih petih otrok, ki so stari od 12 do 23 let. Vesela je, da so kupci zadovoljni in da se vračajo pa tudi tega, ko sliši, da so njeno potico jedli že v Ameriki, v Angliji ...

Nova krušna peč, v kateri Nežka peče kruh in tudi večinoma potice in piškote.

Ves les razrežejo za zadrugo

V Saglesu v Smolevi letno razrežejo do 18 tisoč kubičnih metrov hlodovine. Podjetje s petnajstimi zaposlenimi naj bi letos ustvarilo 35–40 odstotkov prihodkov več kot lani. Lotili so se tudi velike investicije v povečanje proizvodne hale.

ANA ŠUBIC

Smoleva – Ko je Boris Pokorn v Smolevi pri Železnih pred 25 leti odprl majhno žago, si ni predstavljal, da se bo ta kdaj tako razširila in posodobila, da bodo v enem letu v njej razrezali 18 tisoč kubičnih metrov hlodovine. »Danes v enem dnevu razžagam toliko lesa, kot so ga včasih v enem mesecu. To je okoli 80 »kubikov«, če smo pridni,« pove Pokornova hči Sabina Debeljak, ki je pred štirimi leti, ko je bila stara 27 let, prevzela vodenje družinskega podjetja.

Obseg proizvodnje je začel naraščati, ko so pred desetimi leti razrez začeli izvajati za Kmetijsko gozdarsko zadrugo Škofja Loka, tedaj so se tudi preimenovali v Sagles. Kot pravi Debeljakova, so od takrat vsako leto dosegli približno 30-odstotno rast, od leta 2011 predvsem po zaslugi investiranja v povečanje proizvodnih zmogljivosti. Lani so prihodke povečali za tretjino in so znašali okoli 560 tisoč evrov, letos naj bi jih ustvarili še za 35–40 odstotkov več. 30-odstotno rast so si zadali tudi za prihodnje leto.

Prihodnje leto tudi nova žaga in sušilnica

Delovni proces sta v zadnjih letih bistveno pospešili dodatna Meborjeva vertikalna žaga in lupilna linija, brez katere bi, meni Debeljakova, najbrž izgubili večino kupcev. Letos so se lotili povečanja proizvodne hale na 1600–2000 kvadratnih metrov površin, ki prinaša precej boljše pogoje za delo. Investicijo izvajajo z lastnimi sredstvi in delno z najemom kredita, nič pa iz nepovratnih sredstev, ki jih trenutno tudi ni na voljo, pravi

Podjetje Sagles zadnja štiri leta vodi Sabina Debeljak. / Foto: Andrej Tarfila

sogovornica. Letos so uredili še ventilacijski sistem za odstranjevanje oz. čiščenje žaganja in odpadkov iz proizvodnje v posebno skladišče, v začetku novega leta bodo postavili tudi novo večlistno krožno žago, ki bo še za 30 odstotkov povečala zmogljivost pri razrezu lamelnega lesa za okna in vrata. »Prihodnje leto nameravamo dokončati nov obrat in površine ob njem, proti koncu leta pa bomo v prvem nadstropju uredili še 60 kvadratnih metrov veliko sušilnico. V nekaj letih, odvisno od razmer na trgu, pa načrtujemo še delavnico za izdelovanje lepljenec. Zdaj namreč odpremijamo surovino – razrezan les, ki ni niti osušen, in izkoristek bi bil veliko boljši, če bi les sami predelali,« razmišlja Debeljakova.

Inšpekcije niso ugotovile nepravilnosti

Zaradi širitve žage in njene dejavnosti je letos prišlo tudi do nasprotovanja s strani nekaterih domačinov.

»Za gradnjo smo pridobili vsa zahtevana dovoljenja, pri širjenju kompleksa smo se držali navodil Agencije RS za okolje, Vodnogospodarskega podjetja in upravne enote, skladno z zahtevami smo sami uredili strugo ob žagi. Tudi inšpekcije, ki so opravile več nadzorov, niso ugotovile nepravilnosti,« odgovarja direktorica Saglesa.

Včasih so razrez lesa izvajali za manjše odjemalce, sedaj delajo samo še za zadrugo, ki razžagam les tudi prodaja. »Razrežemo petino njegovega odkupa; iz bolj kvalitetne hlodovine lamele za okna in vrata za kupce v Avstriji in Nemčiji, les slabše kvalitete pa se porabi za embalažo in palete za italijanske kupce. Sami prodamo samo lesni odpadki.« Če so imeli pred leti težave z zagotavljanjem lesa, še posebej kvalitetnega, ki je potoval direktno v Avstrijo, pa teh težav po lanskem žledu in letošnjem razmahu lubadarja nimajo več. »Les je trenutno preveč, zaloge so velike,

s tem pa so povezane tudi težave. A če ga ne bi odkupovali, bi se nam to lahko maščevalo, ko lesa spet ne bo več zadosti. Zaradi velike ponudbe lesa pa je občutno padla tudi cena hlodovine, kar prispeva k naši konkurenčnosti,« je razložila.

Razmišljajo o selitvi

Število zaposlenih v Saglesu, ki se je včasih gibalo med tri in pet, je do danes naraslo na petnajst sodelavcev, od tega je pet članov družine Pokorn: poleg ustanovitelja in lastnika žage Borisa Pokorna še njegova žena, sin in hči, hčerin mož, verjetno se jim bo kmalu pridružil še najmlajši sin. V prihodnjem letu naj bi tudi dodatno zaposlili dva ali tri delavce. »Razmišljamo, da bi se v prihodnosti, če bi se pokazala potreba še po večjih prostorih, morda selili. Stremeli bomo k lokaciji v bližini železnice, torej v Škofji Loki, vsekakor pa bi del dejavnosti ohranili tudi v Smolevi,« je še povedala Debeljakova.

Delničarja predlagata spremembo statuta

Kranj – Uprava Gorenjske banke je na zahtevo dveh delničarjev – Družbe za upravljanje terjatev bank in Factor banke – sklicala za 21. januar prihodnjega leta skupščino delničarjev z eno samo vsebinsko točko dnevnega reda – sprememba statuta banke. Delničarja predlagata, da bi pooblastilo upravnika banke za odobreni kapital dodatno omejili tako, da emisijska vrednost vplačanih delnic ne bi preseгла zneska 13 milijonov evrov, in da bi pri vpisu novih delnic dosledno upoštevali prednostne pravice dosedanjih delničarjev.

Predčasno poplačilo depozitov

Kranj – Banka Slovenije je Factor banki in Probanki izdala navodilo, da predčasno poplačata vse preostale depozite, razen vlog iz »sektorja države«. S tem želi pospešiti postopek urejenega prenehanja bank, doseči čim boljše poplačilo terjatev upnikov in zmanjšati stroške za davkoplačevalce.

Prenovili bodo potniški terminal

Na brniškem letališču so letos našteali za desetino več potnikov kot lani. V Aerodromu Ljubljana se bodo prihodnje leto lotili prenove potniškega terminala, s čimer bodo povečali udobje potnikov.

ANA ŠUBIC

Zgodnji Brnik – V Aerodromu Ljubljana, ki je od letošnjega januarja v stoo odstotni lasti nemškega Fraporta, so letos zabeležili veliko rast potniškega prometa. Mili-jontega potnika so na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana pozdravili že 2. septembra, približno tri tedne prej kot v letu 2014. Do minulega četrtka so v javnem prometu oskrbeli 1.420.826 potnikov, kar je 10,3 odstotka več kot lani, premikov letal v javnem prometu pa je bilo 22.875 oz. 3,9 odstotka več. Skupna količina tovarnega prometa je primerljiva z lanskim letom (18.293 ton oz. 0,7 odstotka manj kot lani), medtem ko je bilo letalskega tovora za 2,5 odstotka več oz. 9939 ton. V družbi ocenjujejo, da bodo letošnje leto zaključili z 10,3 odstotka potniki več kot lani, natančne številke pa bodo znane v prvih dneh januarja.

»Rast prometa je posledica novih in okrepljenih letalskih povezav ter posledično konkurenčnejše ponudbe, zaradi katere potniki vse pogosteje izbirajo ljubljansko

letališče za potovanja na bližnje, neposredne destinacije, pa tudi na bolj oddaljene, ki so dostopne preko večjih evropskih vozlišč,« so poudarili. Domači prevoznik je letos na ljubljanskem letališču prepeljal pet odstotkov več potnikov kot lani, tuji prevozniki pa 22,2 odstotka več. Promet na brniškem letališču raste hitreje kot pri ostalih tekmečih v regiji, v prihodnjem letu pa v Aerodromu pričakujejo zmereno rast. Na Brnik sicer kmalu prihajata dva nova redna letalska prevoznika: poljski LOT bo od marca petkrat tedensko letel v Varšavo, grški Aegean Airlines pa od junija dvakrat tedensko v Atene.

Za glavi cilj za leto 2016 so si v Aerodromu Ljubljana zadali izboljšanje potniške izkušnje. Tako se bodo lotili prenove obstoječega potniškega terminala, ki bo potekala fazno in bo zaključena do leta 2018. »Začel se bo tudi projekt prestavitve ceste, ki vodi mimo letališča, s čimer se bo izboljšal dostop do letališča in omogočil razvoj poslovno-logističnega kompleksa na severni strani letališča,« so še pojasnili.

Obvezna uporaba davčnih blagajn

1. stran

Sestavni del računa, ki ga bo zavezanec s pomočjo davčne blagajne poslal v davčno potrjevanje na finančno upravo, bo tudi oznaka fizične osebe, ki bo izdala račun. Finančna uprava bo te podatke uporabila pri nadzoru dela in zaposlovanja na črno, zato morajo biti delodajalci še posebej pozorni na to, kako zaposleni uporabljajo svoj identifikacijski znak

pri izdaji računov; hkrati pa morajo biti pozorni tudi zaposleni, da ne bo prihajalo do zlorab njihovega znaka.

Od 1. decembra, ko se je poskusno začela uporaba davčnih blagajn, do torka (do pol osmih zjutraj) je namensko digitalno potrdilo, ki je potrebno za delovanje blagajn, prevzelo 31.986 zavezancev, od teh je 13.222 zavezancev dotlej potrdilo nekaj manj kot 18,8 milijona računov.

Skupni račun za poslovni in osebni namen

Kranj – Na pogosto zastavljeno vprašanje, ali lahko samostojni podjetniki in zasebniki, ki opravljajo dejavnost, tako za poslovne kot osebne namene uporabljajo le en transakcijski račun, na kranjski izpostavi Agencije RS za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) odgovarjajo pritrdilno. Vendar pa v primeru, da stranka v oba namena uporablja osebni račun, ki ga banke vodijo pod posebno oznako vrste računa A, ga po obstoječih pravilih Ajpes ne more javno objaviti v poslovnem delu registra transakcijskih računov, tudi če bi stranka tako hotela. Podatki o transakcijskih računih fizičnih oseb (vrsta računa A) so namreč osebni podatki in zato niso javno dostopni. Tak račun postane javen le takrat, ko spremeni stranka v banki račun vrste A (osebni) v račun vrste T (poslovni).

Dobre napovedi za 2016

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Zavod za zaposlovanje je letos že drugič na reprezentativnem vzorcu delodajalcev izvedel raziskavo Napovednik zaposlovanja v prvi polovici prihodnjega leta. Na vprašalnik je odgovorilo 3137 delodajalcev, ki zaposlujejo skupno 372 tisoč ljudi. Iz njihovih odgovorov je razvidno, da v prvem polletju 2016 napovedujejo 0,6-odstotno rast

zaposlenosti, kar pomeni, da se bo odprlo od tri do štiri tisoč novih delovnih mest. Delodajalci bodo najpogosteje iskali varilce, voznike težkih tovornjakov, delavce za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, orodjarje, prodajalce, zidarje, komercialne zastopnike za prodajo, kuharje, strugarje, čistilce, strežnike in gospodinjske pomočnike. Med temi poklici je precej takšnih, ki so že dalj časa deficitarni.

Najmlajši prostovoljec leta

Iztok Pipan iz Zbilj je med najzaslužnejšimi prostovoljci za leto 2015. Že petintrideset let je aktiven v Turističnem društvu Zbilje in je eden najaktivnejših članov Turistične zveze Slovenije. Poleg tega je soustanovitelj organizacije Amnesty International.

MAJA BERTONCELJ

Zbilje – Ob mednarodnem dnevu prostovoljstva je predsednik Državnega sveta Mitja Bervar podelil letošnje plakete Državnega sveta Republike Slovenije najzaslužnejšim prostovoljkam in prostovoljcem. Med štirinajstimi izbranimi je tudi Iztok Pipan iz Zbilj. Predlagala ga je Turistična zveza Slovenije.

»Priznanje mi pomeni zelo veliko, ker so na državni ravni prepoznali ne le moje delo, temveč tudi delo vseh tistih, ki ustvarjajo v našem Turističnem društvu Zbilje. Je neke vrste osebno zadovoljstvo in potrditev, da smo na pravi poti. Priznanje ni namenjeno samo mojemu delu na turističnem področju, saj je državni svet upošteval tudi moj prispevek pri ustanovitvi mednarodne organizacije za človekove pravice Amnesty International, ki sem jo leta 1988 ustanovil skupaj s kolegico Suzano Dewa in jo nekaj let vodil kot generalni sekretar. Aktiven sem bil

Iztok Pipan (levo) s predsednikom Državnega sveta Mitjo Bervarjem ob podelitvi priznanja

še na različnih drugih področjih, predvsem na kulturnem,« je povedal Iztok Pipan. Z 49 leti je bil letošnji najmlajši prejemnik plakete: »Bil sem daleč najmlajši, zato se mi je zdelo kar nekoliko čudno. Ko pa smo gledali leta prostovoljstva, sem jih imel v primerjavi z drugimi veliko.«

Pri štirinajstih že v upravnem odboru

Prostovoljec je že 35 let. »Moje prostovoljno delo v turizmu je zelo povezano s tem, da živim ob Zbiljskem jezeru. Prostovoljca sta bila že moja stara starša pa tudi moj oče, tako da gre to pri nas iz roda v rod. Že kot

osnovnošolec sem z blokom hodil na občne zbornice TD Zbilje, si beležil pomembne stvari in prebral, kaj se mi zdi, da bi bilo treba v Zbiljah spremeniti. Takrat, v letih od 1980 in do 1985, je bil v Zbiljah največji naval hrupnega zabavljaškega turizma. Prostor je bil v najemu najemnikov, ki so

ga ožičili, in so tam ob koncih tednov prirejali hrupne prireditve. Ni se dalo z avtomobilom priti domov, dostopi do naših hiš so bili polni steklovine. Kar nekaj stvari je bilo, ki so me motile,« je obujal spomine na njegove začetke v prostovoljstvu.

Pri 14 letih je že postal član upravnega odbora TD Zbilje, ki je bilo sicer ustanovljeno leta 1953, istega leta kot je nastalo Zbiljsko jezero. V obdobju, ko je bil predsednik društva Karel Vernik, je bil Pipan tajnik, zadnjih štirinajst let pa je predsednik. »V Zbiljah želimo vzpostaviti kvaliteto bivanja, okolje, ki bo prijazno ne samo do turistov, ampak tudi do domačinov,« je ena izmed njegovih prioritet, prelomna točka njegovega dela pa, kot pravi, je bila sanacija Zbiljskega jezera leta 1996, s katero so ob jezeru pridobili nove površine. Ob Zbiljskem jezeru rad živi, kot vsak kraj ima prednosti in pomanjkljivosti. »Prednost je zagotovo, da se zbujaš v naravnem okolju, kjer je veliko ptic, kjer se da sprehajati in kjer se še vedno lahko pogovoriš s sosedi. Ko sva z Vernikom pred četrtoletja prevzela vodenje društva, je bilo v Zbiljah šestdeset hiš, danes jih je 270. Veliko ljudi se je priselilo in številni so se že navadili, da živijo v kraju, kjer je prostovoljstvo še vedno vrednota,« pravi Pipan. Iz lokalnega okolja ga je pot

prostovoljstva vodila tudi na državno raven. »Sodeloval sem pri vzpostavitvi Skupnosti slovenskih jezer. To je organizacija, ki deluje v okviru Turistične zveze Slovenije. Letos smo največ energije vložili proti težnji države, da bi občinam vzela koncesnino za vode. Dosegli smo, da je občinam ta denar ostal. V primeru Občine Medvode gre za 150 tisoč evrov. Iz skupnosti smo trije člani v upravnem odboru TZS, kjer pomagam tudi pri vsakoletni akciji Moja dežela lepa in gostoljubna. Precej prostega časa namenim turizmu,« pojasnjuje. Bil je tudi pobudnik in ustanovitelj Turistične zveze Medvode.

Novi izzivi in želje

V turizmu želi delati še naprej in pred njim so novi izzivi in želje. »Veliko je stvari, ki bi jih bilo v Zbiljah še treba urediti. Prvo na listi želja je veliko parkirišče, potem sprehajalna pot okrog jezera, neuslišana želja je, da bi Sava postala kopalna voda, urediti je treba stari del vasi. Skrbimo, da denar, ki ga dobimo od najemnin za lokale in od najemov v čolnarni, vložimo nazaj v kraj, tudi zato nihče od nas ni plačan, ker delamo za kraj. Upam, da mi bo zdravje toliko služilo, da bom lahko v prostovoljstvu še dolgo let,« je pogovor zaključil Pipan.

Zabavišni park na ledu

Pri Drsalnem klubu Kranj so minulo soboto pripravili še eno imenitno novoletno drsalno revijo ter navdušili gledalce.

Najmlajši so na ledu pričarali cirkuške živali. / Foto: Primož Pičulin

VILMA STANOVNIK

Kranj – Nabito polna Ledena dvorana Zlato polje je bila minulo soboto lep zgovoren dokaz, da je umetnostno drsanje v Kranju vedno popularnejši šport in da je novoletna drsalna revija dogodek, ki ga domačini vsako leto težko pričakujejo.

Zbrane sta najprej pozdravila kranjski podžupan Boris Vehovec in predsednica Drsalnega kluba Kranj Mojca Schlamberger Brezar, nato pa se je začel spektakel,

ki je letos potekal pod naslovom Zabavišni park.

V njem so s svojimi nastopi najprej razveseljevali najmlajši drsalci in drsalke, ki so upodobili cirkuške živali. Nato so na led pridrsale čarovnice pa marionete, klovni in vsi drugi, ki sodijo v zabavišni park.

Z imenitno plesno točko se je predstavil tudi domači plesni par, Nina in Kristof Brezar, ki sta navdušila tudi zahtevnije obiskovalce plesnega spektakla na ledu, za konec pa smo na ledu v vlakcu smrti videli prav vse nastopajoče.

Še vedno rada zapoje

V Domu starejših občanov Kamnik so dan pred božičem veselo proslavili 101. rojstni dan Ivanke Klemen, svoje najstarejše stanovalke.

JASNA PALADIN

Kamnik – Čeprav je še dan pred svojim rojstnim dnevom gospa Ivanka večinoma prespala, se je praznovanje njenega 101. rojstnega dne odvijalo tako, kot se za takšno slavljenko spodobi.

Stanovalci so njeno sobo opremili s plakatoma, ki je

čestital slavljenki, obiskali so jo vsi bližnji sorodniki pa tudi župan, ki jo je razveselil s šopkom in košarico dobrot, manjkala pa nista niti torta in penina ter pesmi, ki so ji jih zapeli ob jubileju. Zbrani so ob tem obujali spomine na življenje Ivanke Klemen, ki je v Domu starejših občanov Kamnik sicer

doma že enaindvajset let, tri leta je tam živela skupaj s svojo sestro Alojzijo. Rojena je bila tik pred polnočjo na božični večer v vasi Sidol v Tuhinjski dolini, omožila pa se je v sosednji kraj Buč. Z možem sta imela štiri otroke, a od svojega devetindvajsetega leta je vdova in nikdar kasneje se ni znova

poročila. »Kljub mnogim izgubam v življenju in težkim preizkušnjam je bila dovolj močna, da smo jo v domu spoznali kot veselo in družabno stanovalko, ki se nam je vselej rada pridružila na vseh vrstah skupinskih družbenj. Nikoli ni izpustila svete maše, izletov in prireditev, zelo aktivno pa je sodelovala tudi pri številnih kreativnih in gospodinjstvenih aktivnostih v domu. Zraven se je veliko pogovarjala s stanovalci in z njimi podelila marsikatero ljudsko modrost. Vsa leta je bila članica skupin za samopomoč Dobrovoljčki in Paglovčki,« pravijo negovalke v domu, njena hčerka Julka pa nam je zaupala, da je njena mama nekdaj tudi rada brala in pisala, daleč naokoli pa je bila najbolj znana po svoji veseli naravi, lepem glasu in neizmernem veselju do petja. Čeprav zadnjih nekaj let ne hodi več iz svoje sobe, še vedno rada zapoje. Še na dan svojega 101. rojstnega dne je nekaj stanovalk, ki so pele z njo, okarala, da niso zadele pravega tona.

Na stara leta jo bližnji radi razveselijo s kakšno domačo govejo juho, čežano, sokom ali flancati, ki jih ima najraje, visoko starost pa ima, kot kaže, v genih, saj so več kot devetdeset let dočakali tudi vsi njeni bratje in sestre.

Ivanke Klemen je ob 101. rojstnem dnevu voščil tudi kamniški župan Marjan Šarec.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLIED

Ko lahko omogočiš nekaj lepega

Dvojčici sta ji rekli, da se pri njej počutita kot kraljični. »Zakaj?« ju je vprašala rejnica Irma Kovačič. »Ker nama vsako jutro pripraviš zajtrk.« Med številnimi obdarovanci Centra za socialno delo Tržič so bili tudi otroci, ki živijo v rejniških družinah. V Sloveniji je v rejništvu 970 otrok in mladostnikov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Center za socialno delo Tržič je v njihovem Mladinskem centru na Ravnah organiziral novoletno obdaritev otrok, v sodelovanju z Območnim združenjem Rdečega križa Tržič in še nekaterimi zavodi in društvi so tako skupaj obdarili kar 226 otrok in mladostnikov iz tržiške občine. Stisko, za katero otroci niso nič krivi, jo pa občutijo skorajda na vsakem koraku, so tudi s prihodom Božička vsaj za eno popoldne malce omilili. Župan Borut Sajovic se je v besedi spomnil tudi na prostovoljce, ki otrokom pomagajo na več načinov.

Center za socialno delo Tržič ima devet otrok v rejniških družinah po različnih krajih in kot je povedala direktorica centra Ljupka Cahunek: »Z rejnicami imamo redne stike, želeli pa bi, da bi se rejništvo bolj razvijalo tudi v naši občini, kjer imamo trenutno le eno rejnico. Želimo, da bi vsi otroci, ki nimajo te sreče, da bi živeli s svojimi roditelji, našli srečo v drugi družini.«

Irmina in Anina izkušnja

Veliko srce za rejništvo imata sestrični Irma Kovačič in Ani Čerin, ki sta se z otroki, ki so v njunem rejništvu, udeležili srečanja na Ravnah. Obe sta doma v Občini Lukovica, Čerinova je iz Črnega grabna, Kovačičeva iz naselja Koreno, torej iz krajev, kjer ima rejništvo tradicijo. Kovačičeva je rasla s tem, saj sta bili rejnici tako

njena babica kot teta. »Pred tremi leti sem prvič v rejništvo dobila tedaj sedemletni dvojčici iz Škofje Loke. Žal sta bili pri meni le nekaj mesecev, ker sta starša dosegla, da so jima ju vrnil nazaj. Zelo mi je bilo hudo. Še danes ju njuna babica pripelje na obisk in zelo se razveselimo ena druge. Potem sem v rejništvo dobila 13-le-

vnučko. »Rejništvo mi nudi veliko zadovoljstvo, to človeka samo obogati. Z rejništvom se je strinjala tudi moja družina,« je še dejala.

Ani Čerin se je za rejništvo odločala dlje časa in ima prav tako podporo družine pri tem. Kot Kovačičeva ima tudi ona službo in tri odrasle otroke; vsak je že po svoji, domača hiša pa je pos-

Pri rejništvu ne gre le za to, da otroku, ki iz različnih razlogov začasno ne more živeti pri svojih starših, preprosto najdejo nadomestno družino. Gre tudi za odgovornost, da najdejo otroku družino, kjer bo ta pridobil pomembno družinsko izkušnjo, ki jo je težko dobiti drugje in ki vedno znova utemljuje institucijo rejništva.

tnega fanta iz Železnikov, ki mu ni šlo v šoli. Letos je šolo dokončal in se vrnil domov. Zdaj imam v rejništvu 12-letnega fanta in desetletno deklico iz tržiške občine. Deček, preden je prišel živeti k meni, je živel na ulici. Dobesedno. V šolo je hodil ali pa tudi ne. Zdaj ima skoraj same petice, vmes kakšno štirico in bil je že na tekmo vanju iz logike. Deklica mi je pojasnila, da jima gre bolje zato, ker imata pravila. Ka j to pomeni, kako to mislita, sem ju vprašala. T o, da nama poveš, da morava ob devetih zvečer v posteljo, da naju ob pol sedmih zjutraj zbudiš in nama pripraviš zajtrk, preden greva v šolo, sta mi razložila,« je povedala Irma Kovačič, ki ima prav tako svojo družino, službo; dva odrasla otroka, mlajšo štirinajstletno hčerko in že

tala kar prevelika. Prejšnja sreda je bil peti dan, kar je prvič v rejništvo dobila sedemletnega fantka, in pred njimi so bili prvi skupni prazniki. »So bile začetne skrbi, v nekaj novega se podaš, vsa družina se, spremeni se ti vse, ampak smo se ujeli s fantkom. Ko samo pomisliš, da s tem lahko omogočiš nekaj lepega,« je poudarila Čerinova. Fantek se je že nasmehnil, prvi dan komaj opazno, ko ga je na dvorišču pozdravil domači kuža. V prvih dneh je tudi zajokal, a se je v naslednjih dneh tudi že objel ...

V rejništvu v povprečju sedem let

Kadar se ugotovi, da otrok iz različnih vzrokov ne more živeti pri starših oziroma je otrokov telesni in duševni razvoj ogrožen v okolju,

Rejnici Irma Kovačič (levo) in Ani Čerin z Božičkom

v katerem živi, je rejništvo eden izmed ukrepov, ki jih lahko uporabi center za socialno delo. Ocena, kdaj je otrok v matični družini ogrožen do take mere, da ga je potrebno iz družine umakniti, je odvisno od strokovne presoje v vsakem primeru posebej. Pri rejništvu ne gre le za to, da otroku, ki iz različnih razlogov začasno ne more živeti pri svojih starših, preprosto najdejo nadomestno družino. Gre tudi za odgovornost, da najdejo otroku družino, kjer bo otrok pridobil pomembno družinsko izkušnjo, ki jo je težko dobiti drugje in ki vedno znova utemljuje institucijo rejništva.

Povprečno trajanje rejništva je okoli sedem let, lahko pa se rejniška pogodba podaljša tudi po polnoletnosti otroka, če ta ostane v družini

zaradi nadaljevanja šolanja, a najdlje do njegovega 26. leta starosti, ali če zaradi motenj v telesnem ali duševnem razvoju ni sposoben za samostojno življenje in delo.

970 otrok v rejništvu

Novembra 2015 je bilo po podatkih ministrstva za delo družino, socialne zadeve in enake možnosti v rejništvu 970 otrok in mladostnikov, od tega 508 deklic in 462 dečkov. Dovoljenje za rejniško dejavnost ima v Sloveniji 701 rejnik oziroma večinoma so to kar rejnice. Od skupnega števila rejnikov jih 110 rejniško dejavnost opravlja kot poklic. Pogoji za izvajanje so polnoletnost osebe, stalno prebivališče v Sloveniji in zaključena vsaj poklicna oziroma strokovna izobrazba. Poleg tega za osebo, ki želi izvajati rejništvo,

ne sme obstajati noben zakonski zadržek; ne sme ji biti odvzeta roditeljska pravica in poslovna sposobnost, kot tudi ne sme živeti z osebo, ki ji je bila odvzeta roditeljska pravica. Rejnik tudi ne more postati oseba, ki je bila pravomočno obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo; prav tako ne more postati rejnik oseba, ki živi s to osebo.

Prvi korak je, da se vsak, ki želi izvajati rejniško dejavnost, oglasi pri pristojnem centru za socialno delo, kjer bo pridobil vse potrebne informacije. Krajši pa je postopek pridobitve dovoljenja, ko se izkaže, da bi bilo za konkretnega otroka najboljše, da skrb zanj prevzame otrokov sorodnik.

Od petka do petka

Vlada podprla Türkovo kandidato, Avstrijci jezikovno preverjajo migrante ... **Stran 18**

Reportaža

Novi nordijski center v Planici v prazničnih dneh privablja množice obiskovalcev. **Stran 20**

Umetnost

Petra Bole je pripravila prvo razstavo umetniškega nakita pri nas. **Stran 21**

Od petka do petka

Nekdanjega predsednika republike Danila Türka je pri njegovi nameri, da kandidira za generalnega sekretarja Združenih narodov, sedaj uradno podprla tudi vlada. / Foto: arhiv GG

Avstrijski so najeli tolmače, s katerimi preverjajo, ali migranti res prihajajo iz tistih držav, kot trdijo ob registraciji.

Z zaostrenimi razmerami v medijskih hišah se soočajo tudi v Delu, kjer že poteka odpuščanje novinarjev. / Foto: Tina Dokl

Vlada podprla Türka

Nekdanji predsednik republike Danilo Türk je po sklepu vlade prvi kandidat v zgodovini Slovenije za generalnega sekretarja Združenih narodov, kjer je že bil pomočnik generalnega sekretarja.

SIMON ŠUBIC

Podprli Türkovo kandidaturo

Vlada je prejšnji teden nekdanjega predsednika republike Danila Türka uradno imenovala za kandidata za generalnega sekretarja Združenih narodov (ZN). Ob tem je pooblastila ministrstvo za zunanje zadeve, da opravi vse potrebne postopke v zvezi s kandidaturo in izvede aktivnosti za pridobivanje podpore kandidaturi, so sporočili z vlade. Z namerom Türka, da kandidira za mesto generalnega sekretarja ZN, se je 2. januarja lani seznanila že prejšnja vlada Alenke Bratušek, aktualna vlada pa je sedaj sprejela tudi uradni sklep. Po oceni zunanjega ministra Karla Erjavca naj stroški kampanje za Türkovo kandidaturo ne bi presegli 40.000 evrov, ki jih bodo zagotovili iz proračuna zunanjega ministrstva. Türk je povedal, da vladni sklep sprejema »s počaščenostjo in globokim občutkom odgovornosti«, in napovedal, da bo v prihodnjih mesecih storil vse, da opravi čiščenje zaupanja, ki mu je bilo izrečeno z vladnim sklepom. V opozicijskih SDS in NSi so že javno povedali, da se z vladno podporo kandidaturi Türka ne strinjajo. Türk je sicer leta 1992 postal prvi veleposlanik Slovenije pri ZN,

kasneje pa je bil več let pomočnik generalnega sekretarja ZN Kofija Annana za politične zadeve. Mandat aktualnemu generalnemu sekretarju ZN Ban Ki Moonu se izteče 31. decembra 2016. V ZN volitve potekajo v okvirju petih regionalnih skupin, v 70-letni zgodovini organizacije pa doslej generalni sekretar ni bil samo še iz vzhodnoevropske skupine, zato jih veliko meni, da bi se to lahko zgodilo v naslednjem petletnem mandatu, mnogi pa navajajo tudi za prvo žensko na čelu ZN.

Avstrijski jezikovno preverjajo migrante

Avstrijski so zaradi prejetih opozoril o morebitnih terorističnih napadih ta teden začeli z doslednejšo registracijo migrantov, nad katerimi od sobote s pomočjo tolmačev izvajajo tudi jezikovni nadzor. Tako so v prvih dneh zavrnilo skupno 413 tujcev, vendar jih je kasneje Slovenija 200 naknadno že izročila avstrijskim varnostnim organom. Državni sekretar na ministrstvu za notranje zadeve Boštjan Šefic je v torek razložil, da severni sosede na vstopni točki Karavanke/Rosenbasha jezikovno preverjajo tujce, ali dejansko prihajajo iz držav, za katere trdijo, da so njihovi državljani. Edini razlog dosedanjih zavrnitev je

bila ugotovitev, da migranti ne prihajajo iz zatrjevanih držav in ne zato, ker prihajajo iz varnih držav oziroma nevojnih območjih, saj Avstrija še vedno sprejema tudi državljane Maroka, Alžirije, Irana in druge. Na policiji so pojasnili, da zavrjete tujce v Centru za tujce v Postojni ponovno registrirajo, pri čemer pomagajo tudi pogodbeni tolmači. Tujci v Sloveniji praviloma povedo pravo državljanstvo, ko pa jih pripeljejo pred avstrijske varnostne organe, svoje pravo poreklo ponovno skrivajo. Na policiji domnevajo, da to počnejo zaradi nadaljnje zahtevnosti za mednarodno zaščito. Slovenija je sicer po besedah Šefice že predlagala sestanek s hrvaško mejno policijo na temo poostrenejega nadzora nad identiteto migrantov, kar narekujejo napovedane zaostritve mejne kontrole na evropski ravni. V Slovenijo sicer na dan še vedno prispe okoli 4000 migrantov, skupno pa po podatkih policije od 16. oktobra do včeraj do 6. ure 374.898 migrantov. Na meji s Hrvaško je bilo doslej postavljenih že 153 kilometrov žičnate ograje.

Javni poziv novinarjev Dela

Aktiv novinarjev in svet delavcev Dela ter upravni odbor Društva novinarjev

Slovenije in Sindikat novinarjev Slovenije (SNS) so ta teden vodstvo in lastnike Dela pozvali, naj v luči aktualnih odpuščanj novinarjev natančno pojasnijo, kakšna so merila pri odpuščanjih. »Razumemo finančno zagato, toda način, na katerega prihaja do odpuščanj, je za Društvo novinarjev Slovenije in Sindikat novinarjev Slovenije nesprejemljiv, saj je popolnoma netransparenten, znotraj Delove časopisne hiše pa ustvarja vzdušje strahu, tesnobe in negotovosti,« so opozorili. V Delu so napovedali odpuščanje večjega števila zaposlenih, v novinarskih organizacijah pa se bojijo, da bo to pomembno vplivalo na kakovost in obseg medijskih vsebin časopisne hiše. Razmere v novinarstvu niso ugodne niti na drugih področjih, saj po zadnjih podatkih SNS dela v medijih približno 580 prekarnih novinarjev, za katere obstajajo elementi rednega delovnega razmerja, kar kaže na sistemsko deregulacijo poklica. Takšna negativna poslovna praksa, ki stavi zgolj na nizke stroške dela in jo še naprej, kljub temu da je nezakonita, tolerira tudi država, pomeni tabloidizacijo medijskega prostora in bo že srednjeročno vplivala na uveljavljanje ustavne pravice do obveščeniosti, so še izpostavili.

Slovinci v zamejstvu (488)

Slovenski ples bo v Vrbi

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Ena prvih prireditev Slovencev na Koroškem v novem letu je že več kot 60 let Slovenski ples. Letošnji bo že 64., začel pa se bo v torek, 5. januarja 2016, ob 20. uri v veliki prireditveni dvorani Kazina/Casineuma v Vrbi/Velden ob Vrbskem jezeru, Am Corso 17. Za ples bosta igrala Toti Big Band iz Maribora in ansambel KGB. Organizator plesa je Slovenska prosvetna zveza iz Celovca. Njen poslovodja dr. Janko Malle je povedal, da je slovenski ples najstarejša plesna oziroma družabna prireditev Slovencev na Koroškem in prva večja prireditev v novem letu. Tradicija plesa je dolga in bogata. Pobudnika zanjo sta bila Franc Brežjak, ki je deloval na številnih področjih

delovanja Slovencev na Koroškem, in tedanji tajnik Slovenske prosvetne zveze Blaž Singer. Slovenski ples ni le družabnost in zabava, ampak tudi priložnost za srečanje Slovencev z različ-

Dolgo je bil v dvorani Delavske zbornice v Celovcu in v Domu glasbe, enkrat pa v dvorani pivovarne Schleppe v Celovcu. Zadnja leta je v Vrbi, ki se je izkazala kot izvrstna lokacija z vso pot-

V nedeljo, 10. januarja, ob 19.30 bo v celovškem gledališču predstava Angel pozabe/Engel des Vergessens, ki je nastala po istoimenski knjigi koroške slovenske pisateljice Maje Haderlap. Dramatizirano zgodbo so na oder postavili v ljubljanski Drami. Predstava bo v slovenščini z nemškimi nadnapisi.

nih koncev Koroške, ki se sicer prav pogosto ne videvajo. Številni si na plesu sežejo v roke in si zaželjajo vse dobro v pravkar začetem letu. Slovenska prosvetna zveza je Slovenski ples organizirala na različnih lokacijah.

rebno infrastrukturo, tudi s parkiriščem takoj čez cesto. Za prijavo za ples in za rezervacijo mize je še čas. Željo je treba sporočiti po telefonu 0043/463 514300 320 321 322 ali na elektronski naslov spz@slo.at.

Slovenski ples je dogodek, ki traja do jutranjih ur.

Med praznično obarvanimi dogodki na Koroškem kaže posebej omeniti dva jubileja. V Mohorjevi hiši v Celovcu so slavili 25-letnico lutkarstva, ki deluje v okviru Slovenskega kulturnega društva Celovec. Ob tej priložnosti so lutkarji zaigrali igro o podganku Arturju, ki povzroča zmedo med drugimi podganami. Igro je režirala Breda Varl, glasbo pa je napisala Katarina Hartman. Jubilant je tudi

tamburaška skupina Tamika in Železne Kaple. Jubilej so praznovali s koncertom v polni farni dvorani v Železni Kapli, na katerem so nastopile znane slovenske pevske in glasbene skupine s Koroškega. Na ogled je bila tudi razstava o zgodovini tamburaštva na Koroškem in v Železni Kapli, o devetih članih sedanje Tamike in o dolgoletnem mentorju koroških tamburašev Hanziju Gabrijeju.

Vojna po koščkih

Svet je bil v letu 2015 v znamenju vse bolj številnih in vse hujših vojn. K sreči vse skupaj še niso tretja svetovna vojna, a utegnejo postati njena predigra. Papež Frančišek je to nevarno stanje poimenoval »vojna po koščkih«

MIHA NAGLIČ

Vojna, hotena in nadzorovana

Najhujša je državljanska vojna v Siriji in Iraku, v vojnem stanju je še vedno Afganistan in na drugi strani islamskega sveta Južni Jemen. Nevarna vojna žarišča so v več območjih Afrike, na vzhodu Evrope pa še naprej tli začasno pomirjeni konflikt v Ukrajini. Vojne na Bližnjem vzhodu in v Afriki so tiste, ki so sprožile plaz beguncev. Ta se je prejšnja leta ustavljal v bližnjih državah, največja begunska taborišča so nastala v Turčiji, Jordaniji, Libanonu. Prav v tem letu pa so zapornice popustile in reka beguncev je z neustavljivo silo stekla proti Evropi. Ta na to človeško poplavo ni bila pripravljena in temu primerne se je tudi odzvala – preseščeno in neorganizirano. Ključno in presenetljivo vlogo v tem dogajanju igra Nemčija. Nesrečniki, ki životarijo v begunskih taboriščih, jo doživljajo kot obljubljeni deželo in v tej težnji jih lahko razumemo. Manj očitnih pa je nemški račun v teh zapletenih rečeh. Po eni strani je povsem razumljivo, da večina beguncev beži pred totalnim nasiljem Islamske države v Siriji in Iraku. Več časa pa smo potrebovali, da smo

sprevideli, kako Nemčija v svojem velikodušnem sprejemanju sto tisočev pribežnikov ne ravna le človekoljubno, ampak ima pri tem svoje namene. To človeško okrepitev očitno potrebuje, če želi ohraniti svoje mogočno gospodarstvo v sedanji formi. Med begunci bodo naredili selekcijo in zaposlili tiste, ki jih potrebujejo. In to na vseh ravneh, ne le za najtežja fizična dela. – Begunske reke torej ni povzročila le vojna, ampak tudi Evropa sama s svojim davnim in nedavnim ravnanjem. Da bi razumeli krute spopade v islamskem svetu, je treba poznati predvsem dvoje. Eno je notranja napetost tega sveta v starem nasprotju med šiiti in suniti. A ti nasprotji sta dolgo mirno sobivali. Znova sta se razplamteli prav v zadnjih letih. Islamski terorizem je predvsem reakcija na agresijo Zahoda. Spomnimo se, da je predsednik George Bush ml. svoj drugi napad na Irak opravičeval z razlago, da ima Sadamov režim veliko orožja za množično uničevanje in da je treba te nevarne zaloge preventivno uničiti. Nato se je izkazalo, da teh orožij sploh ni bilo. ZDA so s svojimi zavezniki okupirale Irak in Afganistan zato, da zavarujejo naftne vire in svoje kapitalske interese. To je zadnji razlog vsega dogajanja. Govorjenje, da

tem ljudstvom prinašajo tržno ekonomijo in svoj model politične demokracije, je čisto navadno sprenevedanje. Res je, da so bili režimi, v katerih so Afganistanci, Sirci in Iračani živeli pred temi vojnami, diktatorski. A živeli so v miru. Zdaj pa so zapadli v humanitarno katastrofo, iz katere ni videti izhoda. Zdi se, da je vojno stanje mnogim v interesu, tako z vidika Zahoda kot v interesu nekaterih islamskih režimov. Islamski fundamentalizem Saudske Arabije in neoliberalni kapitalizem Zahoda sta bolj zaveznika kot nasprotnika. – Razumi, kdor more.

Največje vojne sile

Ko govorimo o vojni, je dobro vedeti, katere so najmočnejše oborožene sile tega sveta. Spletni portal Global Firepower je jeseni 2015 objavil tovrstni seznam. Pri tem so upoštevali več kot 50 meril, med njimi število prebivalcev, število aktivnega vojaškega osebja, število letal, ladij, oklepnih vozil, izvore financiranja ipd. Na prvem mestu so ZDA, sledita Rusija in Kitajska. Na četrtem mestu je Indija, Velika Britanija na petem, Francija na šestem. Sledijo Južna Koreja, Nemčija, Japonska in Turčija. Brazilija je na 22. mestu, 56.

Romunija, 59. Madžarska, 60. Grčija, 62. Hrvaška, 70. Srbija, 89. Bosna in Hercegovina. Slovenija je na 99. mestu, sledi ji Albanija, Estonija je 108., čisto zadnja med 126 uvrščenimi državami je Somalija. Pri podatkih za Slovenijo je med drugim navedeno, da ima 84 tankov, 247 oklepno-bojnih vozil AFV, 54 topov, 30 letal (15 transportnih in 15 šolskih) in 16 vojaških helikopterjev; pomorske sile imajo dve in obalna obramba še dve plovili

Ruska neznanka

Eno od pomenljivih dejstev v svetovnih dogajanjih leta 2015 je ruska vrnitev na svetovno vojno sceno. Rusija je po razpadu Sovjetske zveze svojo vojsko uporabljala le na nekdanjem sovjetskem območju, v katero po njenem prepričanju sodi tudi Ukrajina. Z zračnimi napadi v Siriji, kamor pošilja tudi druge enote, pa se njena vojska, ki je po moči še vedno druga na svetu, ponovno angažira tudi izven sovjetskih meja. To je gotovo tudi ruski odgovor na sankcije Zahoda, ki skušajo po ozemlju največjo državo na svetu še bolj osamiti. Kaj to pomeni v kontekstu »vojne po koščkih«, se bo pokazalo že v letu 2016

Žrtev »vojne po koščkih«: sirski arheolog Khaled Al-Asaad (1934–2015); 18. avgusta so ga islamski teroristi obglavili v Palmiri, ki jo je proučeval več kot 50 let. / Foto: Wikipedia

Prvi vojak tega sveta: general Mark A. Milley (1958), načelnik vrhovnega štaba vojske ZDA / Foto: Wikipedia

Ruska vojska spet postaja globalna sila. Posnetek je s parade Dneva zmage v Moskvi, 9. maja 2014. / Foto: Wikipedia

Nove knjige (310)

Loške poti

MIHA NAGLIČ

»Ta umetnina sredi kmečke pokrajine, ki jo s ceste zagledamo kmalu potem, ko se pripeljemo v Selško dolino: kakšna dragocenost, kako presunljiv pomnik naše zgodovine je to! Stoji na mestu, kamor je nemška policija pripeljala iz begunjskih zaporov 19 talcev in jih postrelila, da bi zastrašila partizanske patriote v Selški dolini. Ali si že lahko predstavljamo okrutnost na strani nasilnih in grozo na strani žrtvovanih, ki so jih zaporedoma trikrat po pet in enkrat po štiri privezali na petero kolov in ...? / Plečnika je prevzela volja ljudi iz Dolenje vasi, da z udarniškim delom zgradijo spomenik. Sam jim je predlagal,

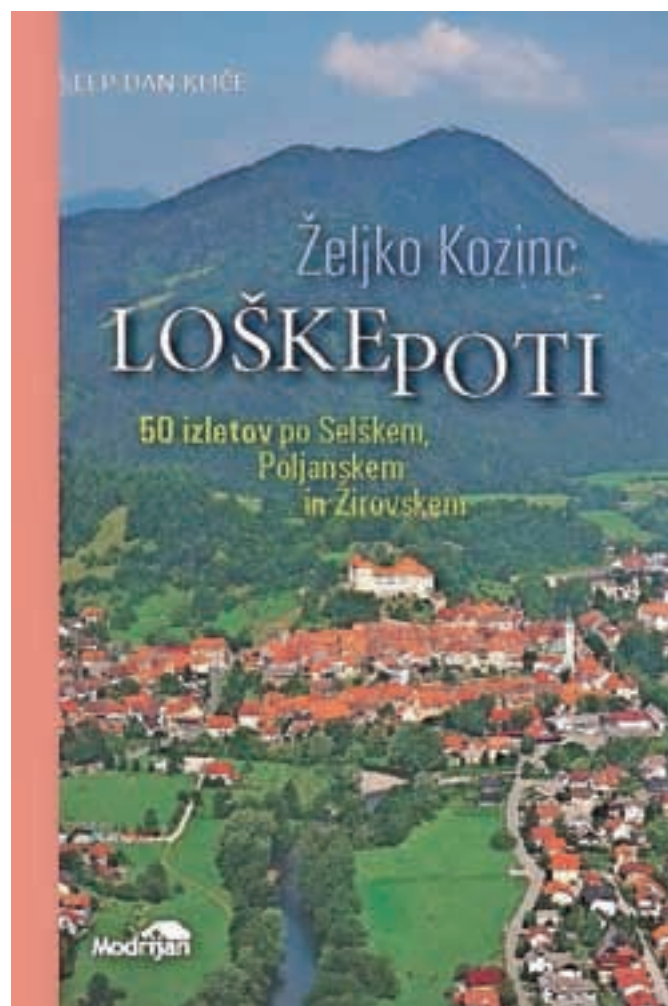
naj spomenik stoji na mestu nacističnega zločina. Izvedel je, da so se koli, na katere so bili privezani talci, ohranili na bližnji žagi. Njegova sodelavca Anton Bitenc in Vladimira Bratož sta jih v načrtu najprej izrisala pokonci. Ko je bila streha že zgrajena, jih je mojster Plečnik dal obesiti pod strop. Selški spomenik mu je bil še posebej pri srcu. Spremljal je njegovo gradnjo, udeležil se je njegove otvoritve, ki se jim je sicer izogibal. O honorarju se ni hotel pogovarjati. Tudi on je bil udarnik. / Spomenik ima štiri stebre, ki simbolizirajo štiri leta vojne. Z njimi je naš največji arhitekt sledil antični ideji propilej. V njih so vgrajeni kamni iz Sore. Kamniti loki so postavljeni na prstane stebrov. S tem je

mojster nakazal še eno starogrško idejo: hišo v hiši, morda nekropolo na stebrih sveta. S srednjim ostrešnim tramom je ta globoko verni graditelj imel ideološke težave pri oblasteh, značilne za tisti čas. Verski nasprotniki najprej niso dovolili, da je v tram vrezan križ. Popustili so, da je s srede križa visela svetilka in križ nekoliko zakrila. Veliki mojster strpnosti in duhovnega življenja pa je tudi nekoliko popustil ... Je že vedel, kaj je smrt in kaj nesmrtnost.« (Str. 60–61)

Tudi mene že od nekdaj privlači Plečnikov spomenik pred Dolenjo vasjo; stoji

ob cesti, do njega vodi brezov drevored. Tudi ustavil sem se že večkrat in sprehodil do njega. V Loških poteh Željka Kozinca pa sem izvedel »nekaj več«. Razlaga je zmeraj dobrodošla; z avtorjem sva oba novinarja in veva, kaj pomeni komentar. Kozinčevih vodnikov, ki jih v seriji Lep dan kliče izdaja založba Modrijan, se je nabralo že za cel niz; v tem so zbrali »50 izletov po Selškem, Poljanskem in Žirovskem«; 12 je loških, 13 selških, 17 poljanskih in osem žirovskih. K temu ali onemu bi lahko kaj pikolovskega pripomnil, a se jih raje veselim in knjigo priporočam.

Željko Kozinc, *Loške poti*, Modrijan, Ljubljana, 2015, 184 strani, 17,50 evra, www.modrijan.si

Reportaža

Prenovljena Planica privlači množice obiskovalcev

Novi nordijski center in za ta čas nenavadno toplo sončno vreme sta v prazničnih dneh v prenovljeno Planico privabila na tisoče obiskovalcev iz vse Slovenije pa tudi od drugod. Na skakalnicah vsak dan trenira okoli sto športnikov.

MARJANA AHAČIČ

Vse od odprtja novega nordijskega centra v začetku decembra se v Planico zgrinjajo množice radovednih športnih navdušencev, ki jih v dolino pod Poncami privablja tako radovednost kot želja po oddihu v naravi. Ni malo tistih, ki se v prazničnih dneh v Planico iz Kranjske Gore, Podkorena in Rateč odpravijo kar peš. Vreme je kot nalašč za sprehod, prenovljena Planica pa privlačen cilj. Večina obiskovalcev si z zanimanjem ogleda osrednji objekt nordijskega centra, navdušeno opazuje živahno dogajanje na skakalnicah ali preprosto uživa v za letošnji december neobičajnem zimskem vzdušju v dolini.

»Planica je vsak dan polna. Naštejemo po več kot tisoč obiskovalcev dnevno. Pridejo, da si ogledajo center, nekateri se sprehodijo naprej proti Tamarju. Na skakalnicah vsak dan trenira okoli sto tekmovalcev, od začetnikov na 15-metrskih napravah do najboljših skakalcev na svetu,« je zadovoljen

Foto: Matic Zorman

Jure Žerjav, direktor Nordijskega centra Planica

direktor Nordijskega centra Jure Žerjav.

Predvsem smučarski skakalci so prenovljeno Planico že popolnoma vzeli za svojo, pravi, tekači upajo, da bo kmalu zapadlo tudi nekaj naravnega snega, obiskovalci, ki se z veseljem udeležujejo vsakodnevnih organiziranih vodenj po centru, pa uživajo v čudovitih razgledih;

mnogi tudi v adrenalinski pustolovščini, ki jo predstavlja spust po strmi jeklenici z vrha prenovljene letalnice.

»Vsi, ki si pridejo ogledat prenovljeno Planico, so navdušeni. Mnogi, ki so bili tu še spomladi na finalu svetovnega pokala v poletih, so presenečeni, saj je bila takrat Planica še veliko gradbišče; osupli so nad tem, kaj vse je mogoče zgraditi v dobrih šestih mesecih!« pravi Žerjav, zadovoljen z velikim obiskom, zaradi katerega Planica že v teh prvih tednih po odprtju živi tako, kot so si snovalci tega imenitnega nordijskega centra predstavljali. Prepričan je, da je bila osnovna ideja o novi Planici prava, izvedba pa dobra in na nedavne očitke o tem, da centru manjka gostinska ponudba, odgovarja: »V sklopu Nordijskega centra Planica je manjši bar, kjer se gostje lahko okrepčajo, popijejo osvežilno pijačo, kavo ali čaj, gostinske ponudbe v smislu, da bi tu pripravljali hrano, pa ni. Vendarle je to športni center in nerodno bi bilo, če bi z evropskimi sredstvi namesto skakalnic gradili

gostilno. Po drugi strani pa je center zgrajen tudi z namenom, da je dodatek k turistični ponudbi celotne Zgornjesavske doline, kjer je skupaj več kot dvajset gostiln; ne bi bilo prav, da bi jim na ta način jemali zaslužek.«

V Planici, kjer se ta čas intenzivno pripravljajo na velike tekaške prireditve v januarju, si zdaj predvsem želijo nekaj več naravnega snega. Dva kilometra prog so uredili s kompaktnim snegom, z naravnim bi dolino lahko povezali s progami v okolici vse do Kranjske Gore. »V Planici je bilo 23. decembra državno prvenstvo na Bloudkovi velikanki, 26. državno prvenstvo v sprintu za tekače, tako da smo proge preizkusili – skakalci so to na svojih napravah storili že zdavnaj. Prva večja prireditev po novem letu je interkontinentalni pokal za tekače in teden dni kasneje svetovni pokal v teku; takrat se bo treba izkazati. Organizator tekmovanj je sicer sicer Smučarska zveza, mi pa smo dolžni pripraviti terene in objekte tako, da omogočimo kar najboljšo izvedbo.«

Foto: Matic Zorman

Eni Planico obiščejo iz radovednosti in uživanja, drugi pa omogoča dobre pogoje za trening. Tako je mogoče vsak dan opazovati skakalce vseh starosti, tudi tiste najmlajše.

Privlačni centralni objekt ob tekaškem stadionu, v katerem se postavljajo vetrovnik, obiskovalcem pa je že na ogled razstava o zgodovini smučarskih skokov. Na vrhu stavbe je velika razgledna ploščad, ki ponuja izjemne razglede po centru in okolici. / Foto: Matic Zorman

Planica v teh prazničnih dneh privablja številne obiskovalce; kar več kot tisoč jih naštejejo vsak dan. / Foto: Matic Zorman

Glavna atrakcija za tiste, ki pridejo po naval adrenalina: spust po jeklenici z vrha letalnice, za zdaj najstrmejši na svetu. Na dan se za divjo vožnjo v dolino odloči okoli 120 ljubiteljev pustolovščin. / Foto: Matic Zorman

Kletne etaže centralnega objekta so večnamenske: lahko so parkirišča, poleti pa bodo tam na umetnem snegu uredili proge za tek na smučeh. / Foto: Matic Zorman

Na vodenih ogledih si obiskovalci lahko Planico ogledajo tudi z vrha letalnice. / Foto: Matic Zorman

Umetnost

Broška, pripeta na zid

Svet umetnosti nakita je sestavljen popolnoma enako kot druga polja sodobne umetnosti, na primer slikarstvo ali kiparstvo, pravi Petra Bole, ki je v radovljjski Šivčevi hiši pripravila prvo razstavo umetniškega nakita pri nas. V precej manjšem obsegu sicer, a vendar ga prav tako tvorijo umetniki nakita, izobraževalne umetniške institucije, muzeji in galerije nakita, druge raziskovalne institucije, kritiki, kustosi, kuratorji in zbiratelji nakita.

MARJANA AHAČIČ

Radovljčanka Petra Bole v prazničnih dneh v Galeriji Šivčeva hiša v Radovljici razstavlja umetniški nakit. Na razstavi z naslovom Nakit kot umetnost razmišljanja in spoznanja, ki so nastala v njeni doktorski nalogi, prenaša v vizualno podobo. Njen osnovni namen je, pravi, prenos teorije v umetniško prakso, vse z namenom boljšega razumevanja področja nakita kot umetnosti.

Petra Bole je nakit ustvarjala že v zgodnjem otroštvu. »Takrat se mi je zdelo, da barbikam manjka poseben okras, kasneje v srednji šoli in na fakulteti sem veliko eksperimentirala z različnimi najdenimi predmeti in materiali, da sem okrasila sebe.«

Tudi študij na Fakulteti za arhitekturo, smer oblikovanje, je zaključila in diplomirala s petimi kosi nakita, inspiriranega po delih naših arhitektov (Plečnik, Vurnik, Ravnikar, Mihevc, Sever). »To je bil tudi prelomni trenutek, ko me je profesor Janez Suhadolc navdušil, da sem jih tudi sama izdelala iz srebra in zlata, v šolo me vzel zlatarka Doroteja Zupan z Bleda.«

Želja po ustvarjanju nakita je bila tako močna, da se je odločila za nadaljevanje študija v Londonu, od tam pa jo je pot vodila v Celje, kjer je v Zlatarni Celje snovala predvsem industrijski srebrni nakit blagovne znamke Lencia. »Po vrnitvi iz Londona se mi je zdelo nekako potrebno, da ustanovimo skupino, ki bi združevala podobno misleče snovalce nakita, in tako je nastalo Društvo oblikovanja nakita Slovenije, ki se je uspešno predstavljalo predvsem v tujini, pri nas pa ni bilo

»Človeško telo brez nakita je zame kot prazna stran v knjigi, neposlikano platno, neznana identiteta. Prav tako je nakit brez vsebine, brez koncepta in zgodbe samo prazna, lepa in lahko tudi draga lupina.«

posluha za nakit, predvsem zaradi nerazumevanja umetniškosti v nakitu in neločevanja med obrtjo, oblikovanjem in umetnostjo. Zato z razstavo v Radovljici tudi želim pokazati ločnico med umetniško oblikovanimi in uporabnimi predmeti. Pri uporabnih je namreč njihovo bistvo v tem, da so uporabni v vsakodnevem življenju in s tem zadovoljujejo potrebo, ki je skupna mnogim ljudem. Nasprotno pa je bistvo izdelka umetnosti edinstvenost.«

Danes je osredotočena predvsem na umetniški nakit. »To pomeni, da vse, kar delam, nastane iz moje notranje želje po ustvarjanju in se ne oziram na nobene modne trende ali lastnosti, ki nakit naredijo bolj prodajen. Kot snovalka nakita se ukvarjam z enakimi vprašanji ali izhajam iz enakih umetniških predispozicij kot drugi umetniki, ko razgrinjam teoretična, družbena ali moralna vprašanja v izhodišču svojega dela, kjer je na prvem mestu konceptualna pripoved nakita in izbira žlahtnega materiala ni primarnega pomena. Ob tem se ne oziram na vsečnost, prodajo in ne čutim potrebe po izdelovanju dekoracije, ampak je proces dela usmerjen v umetnost samo.«

Časi, ko je kot izdelovala nakit po naročilu, so minili,

Petra Bole je okviru svojega doktorskega študija raziskovala pomen in vlogo umetniškega nakita v prostoru sodobne umetnosti. Je ustanoviteljica in predsednica Društva oblikovanja nakita Slovenije, od leta 2013 tudi predsednica Unikatne sekcije Društva oblikovalcev Slovenije. Poučuje na Fakulteti za dizajn, kjer vodi Katedro za produktno oblikovanje in opravlja funkcijo prodekanje za umetniško dejavnost. / Foto: Tina Dokl

pravi. »To me ne zanima več. Razvoj nakita zadnjih deset let v Sloveniji je prinesel popolno zbrsko. Danes že vsak, ki ima nekaj minut več časa in smisla za estetik, izdeluje nakit. Ob tem se okliče kar za oblikovalca nakita. Pa ni. Umetnik je tisti, ki z razmišljanjem spremeni svoje delo prek izdelave, medtem ko je oblikovanje obraten proces, v oblikovanju se vnaprej določi vse, kar mora biti narejeno, ciljna skupina, material, čas izdelave, cena itd. Šele potem se začne z delom.«

Boletova nakit razume predvsem kot sredstvo komunikacije. »Kot je že pred več kot sto leti dejal nemški sociolog Georg Simmel, je umetniški nakit predvsem

podaljšek naše osebnosti, bistvo izdelka lepe umetnosti pa je edinstvenost, zato hkrati izrecno nasprotuje uporabi umetniških del v vsakdanje namestitve, saj meni, da je umetniški predmet treba razumeti kot umetnost, torej ga postaviti v okvir na zidu ali na podstavek. Tako svoje telo razumem kot prazno platno, ki potem, ko si nadenem nakit, postane predvsem vmesnik med menoj in okolico, kot obvezen način komunikacije. Človeško telo brez nakita je zame kot prazna stran v knjigi, neposlikano platno, neznana identiteta. Prav tako je nakit brez vsebine, brez koncepta in zgodbe samo prazna, lepa in lahko tudi draga lupina.«

Kot poudarja, je v sodobnem času nakit že zdavnaj presegel svoje o krasne korenine, tudi izven svoje vloge kot označevalec človeškega telesa. »Konceptualna vrednost nakita že od šestdesetih let dalje narašča, materialna vrednost ni več primarna kot tudi ni pomembna nosljivost nakita, zato nošenje nakita razumem predvsem kot določen koncept, ki predstavlja mojo identiteto. Posledično pa s tem, kaj želim sporočiti, pri nošenju menjam svoje kose nakita.« Sicer pa, pravi, umetniški nakit pravzaprav ni namenjen temu, da bi ga nosili. »Ženska ali moški, ki si nadene takšen nakit, mora biti predvsem močna osebnost. Pripravljena na odzive

in kritike. Ni pa samo fizična težava v smislu velikih dimenzij ali nerodnosti oblik umetniškega nakita tista, ki je sporna. Še pogostejše nošenje takšnega nakita predstavlja psihološko težavo – saj predstavlja konceptualno, simbolno, vizualno in scenografsko komponento, ki jo je zaradi njene radikalnosti in sproščajočih se kritičnih komentarjev, provokacije v prostoru, zelo težko nositi. Posledično umetniški nakit najlažje v vseh ozirih nosijo prav avtorji nakita sami, redki so tisti drzni zbiratelji umetniškega nakita, drzne ženske in moški, ki bi ga nosili na telesu, največkrat je ta razstavljen v vitrini ali pospravljen v predalu.«

Pojem umetniškega nakita avtorica Petra Bole utemeljuje tako, da se spogleduje s slikarstvom, arhitekturo, raziskuje proces komunikacije med umetnikom, nakitom in opazovalcem. / Foto: Tina Dokl

Kaj pomeni svoboda? Kdo nas omejuje: politika, kapitalizem, »sledenje« skupini kot ovce ...? Izmišljena bitja (kot broške) pripovedujejo zgodbe o tem, da si vsak človek svobodo kreira sam. / Foto: Tina Dokl

»Drugačen« nakit še do 10. januarja naslednje leto na ogled v Šivčevi hiši: Plastika in »umetni« dragulj kot material, posledica avtoričinega raziskovanja semiotike v povezavi z nakitom. / Foto: Tina Dokl

Na robu

Skrite zgodbe, 2. del

Vojna

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Glas o tem, da so se vsi skupaj, tudi sorodniki, zaman pripravljali na pogreb, je šel od ust do ust. Niso mogli verjeti v čudež. Ena od svakinj je prišla na obisk in se jezila, češ kaj se to pravi, da je ona že kupila nov črn klobuk. »Oče jo je samo stekleno pogledal in zelo grobo postavil čez prag!« razlaga Judita.

Spet so začeli upati! Iz Gdanska je po dolgem času priromalo tudi pismo. V njem je Juditin brat družini

sporočil, da je bil ranjen, a da so ga izpod trupel, pod katerimi se je znašel, potegnili živega. Sesedla so se mu pljuča, težko je dihal, zaradi človeških izločkov, ki so mu v času nezavesti kapljali v usta, je zbolel še za tifusom. Četudi v družini niso bili pretirano verni, so začeli vsak dan, že zarna, goreče moliti. Mama je imela pogosto krvava kolena, ker je verjela, da bo bolečina pomagala pri uslišanju prošnji.

»Meseci so se vlekli, negotovost, v kateri smo živeli, je bila ubijajoča. Oče tudi ponoči ni zatisnil očesa. Hanzsi se je od nas poslovil, prek Italije je odpotoval v Švico, kjer se je nastanil ali skrtil, saj ni važno, pri svojih poslovnih prijateljih. Brat Jakob, ki je bil pri partizanih, se nam je javil iz Banjaluke, Alfonz, ki je prestopil k domobrancem, pa je bil prek svojega dekleta tako in tako povezan z očetom. Nama s sestro o teh skrivnih stikih niso pripovedovali. Spomladi 1945 so že vsi vedeli, da se vojna bliža koncu, vendar so zaradi tega očetove skrbi postajale vedno večje. Nenehno je tuhtal, kaj se bo zgodilo z njegovimi sinovi, zavedal se je namreč, da bodo zmagovalci poražencem že kako stregli po življenju. Zdelo se mi je, da so starši

iz dneva v dan bolj propadali zaradi skrbi. Bilo je sredi aprila, točneje 17. aprila, ko se je ata zgrudil pred našo hišo. Dva mimoidoča sta ga prinesla v kuhinjo. Bil je brez zavesti, tudi govoriti ni mogel. Mama je sestro poslala po zdravnika, a je prišel šele pod večer. Očetu je bilo komaj malo čez petdeset let, videti pa je bil kot starček. Medtem ko ga je zdravnik pregledoval, sem kukala izza vrat. Očeta so bile same kosti in koža! Vsa rebra so se mu videla. Mama je bila popolnoma bela v obraz, roki pa sta se ji še bolj tresli kot po navadi. Sestra Nežka je, ne da bi ji kdo kaj posebej naročil, prevzela gospodinjsvo. Mami je ukazovala, kaj mora narediti, če je oče za spoznanje odprl usta, mu je vanje po žlicah vlivala juhe. Do tistega trenutka si nikoli nisem mislila, da smo bili kot družina kdaj kaj posebno povezani. Tudi nisem imela občutka, da bi imela starša nas, otroke, rada. Tega nisita nikoli pokazala. Spominjam se le nekega dogodka, ko pa se mi je zazdelo, da je pri nas drugače kot v marsikateri drugi družini. Nekoč, bilo je ravno pred veliko nočjo, sta me vzela s seboj na kmete, kjer smo po navadi kupovali domača jajca. Odrasli so se usedli v kuhinjo, da so se pogovorili in

sklenili ugodno kupčijo, jaz pa sem se potikala po dvorišču. Nenadoma sem iz hleva zaslišala čudno rjojenje. Vstopila sem in v kotu, med dvema privezanima teličkoma, opazila dečka, ki je imel okoli telesa ovito verigo. Na pogled je bil videti grozen, predvsem pa zelo umazan. Prestrašila sem se ga in stekla k mami, ter ji med jokom izjecljala, kaj sem doživela. Mama mi sprva ni verjela, potem pa ji je gospodinja razložila, da ne lažem, da imajo v hlevu priklenjenega sina, ki je slaboumen. Če ne bi bil priklenjen, bi delal samo škodo, je še dodala. V tistem trenutku sta starša vstala, pospravila denar, jajca pa pustila na mizi, pretrgala pa sta tudi vse poslovne stike z njimi. Kadar so potem – to se je dogajalo še pred vojno – prihajale k mami na obisk sorodnice ali prijateljice, je s solzami v očeh še nešteto krat pripovedovala, kaj je doživela,« se spominja Judita.

Oče se ni več zavedel, 29. aprila, tik pred koncem vojne, je tudi umrl. Kljub temu da so bili pred vojno ugledna in bogata družina, so ga pokopali potihem, zelo skromno. Na pogrebu je bil komaj kdo, med ljudmi se je že šepetalo, da bodo tisti, ki so sodelovali s sovražnikom, hudo kaznovani.

Nismo še preboleli očetove smrti, ko so na naša vrata – bilo je enkrat novembra – potrkali trije možje. Z mamo in sestro smo sedele v kuhinji in pletle nogavice in šale. Upale smo, da jih bomo na božičnem sejmu prodale in z izkupičkom kupile drva. Imele smo jih še komaj kaj, jesen pa je bila zelo hladna. Možje so se postavili sredi kuhinje in dejali mami, da jih je poslal njen sin Jakob, ki se iz partizanov še zmeraj ni vrnil domov. Zanimalo pa jih je, kje je Alfonz. Za brata, ki se še zmeraj ni vrnil iz nemške vojske, so prav tako vedeli. Mama je zmajevala z glavo, iz sebe ni mogla spraviti niti besedice. Nežka je prišleke lepo prosila, naj mami prizanesejo, da je izgubila moža, ki je od vsega hudega in od skrbi, kaj se dogaja s sinovi, zbolel in umrl. A niso pokazali prav nobenega usmiljenja. Bili so že na vratih, ko se je eden od njih obrnil in povedal, da so Ančko, Alfonzovo dekle, že zaprli, da je le vprašanje časa, kdaj bodo tudi njega. Ko je to rekla, je naredil še korak, dva do bohovega kota, zagrabil Križanega, ga vrgel na tla in pohodil. Ne znam vam opisati strahu, ki smo ga občutile. Mamo sva odpeljali v posteljo, Nežka ji je skuhalo čaja in ji na prsi polagala obkladke, toda ni dosti pomagalo. Nikoli ni bila pogumna ženska, zmeraj se je tudi zanašala na očeta, zato pa so jo dogodki, ki jih ni pričakovala niti v najbolj drznih sanjah, tako pretresli.

»Včasih sem svojim vnukom pripovedovala o

silnem strahu, v katerem smo takrat živeli. Pa mi niso verjeli, celo smejali so se mi. Še zmeraj so prepričani, da so zgodbe o partizanih in o tem, kako srečni smo bili, ko se je vojna končala, resnične. Morda za nekatere, za nas, ki smo imeli brate ali sinove na napačni strani, pa ne. A kdo bi med vojno vedel, kaj je tisto, kar je bilo prav? Veliko očetov je ravnalo podobno kot naš ata. To so storiili predvsem v upanju, da bo vsaj en od sinov ostal živ. Četudi sem bila majhna deklica, ne bom pozabila solz, ki jih je pretočila mama. Pa večerov, ko smo šli lačni v posteljo, četudi nam pred vojno ni nič manjkalo. Po vojni so nam hišo zaplenili, vanjo so naselili ljudi, ki niso znali ceniti tujega premoženja. Uničevali so vse, kar jim je prišlo pod roke. Ne bom pozabila: nekdo od njih je hodil na potrebo kar v naš hodnik. Nekoč mu je sestra rekla, da tega ne sme, pa ji je odgovoril, da bo dobil zato, ker nas zadržuje, še priznanje. Kakšen dan po novem letu (1946) so nam sporočili, da so ujele brata Alfonza in da so ga zaprli. Od ust do ust je šel glas, da je med vojno zakrivil veliko zločinov. Spet drugi so govorili, da ga je izdal lastni brat, tretji so za prijetje krivili njegovo dekle. Trepotali nismo le za njegovo življenje, bali smo se tudi za svoja lastna. Tudi nam so prišle na ušesa novice, da nekateri ljudje kar izginejo, njihovo imetje pa zaseže oblast.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Blaž Žemva, Slovenec na čelu generalštaba Avstro-Ogrske

PETER COLNAR

V času socialistične Jugoslavije so dopovedovali, da Slovenci niso dobri vojaki, čeprav je JLA imela kar nekaj tudi slovenskih generalov. Zelo uspešni vojaki so bili Slovenci tudi v času Avstro-Ogrske, na najvišji položaj pa se je povzpela avstrijski general slovenskega porekla Blaž Žemva (Blasius Schemua). Rodil se je 2. januarja 1856 v Celovcu (po drugih virih v Gorjah), 2. decembra 1911 je prevzel vodenje generalštaba Habsburške monarhije. Tudi njegov brat Janez je dosegel čin generala. Takratni vodilni slovenski politik Fran plebniti Šuklje je Blaža opisal z

naslednjimi besedami: »Zastaven mož, še vedno kos gorenjske grče, kajti njegov oče je bil doma iz Gorij in sin njegov, general, čeprav ni bil rojen na Kranjskem, temveč v Celovcu, se je vendar še čutil gorenjskega domačina. Pravil mi je, da je najbolj srečen, kadar pride na Gorje.«

Leta 1876 je končal na Dunaju vojaško akademijo, leta 1884 višjo vojaško šolo, kjer je štiri leta tudi predaval. Leta 1910 je bil na vojnem ministrstvu odgovoren za vsedrjavno mobilizacijo. V začetku balkanskih vojn je bil imenovan za tajnega svetnika in komandanta 16. korpusa v Dubrovniku ter

povišan v feldmaršala. Leta 1913 je postal general pehote. Kot komandant 2. korpusa pri 4. armadi je bil obtožen za avstrijski poraz v bitki pri Komarovu leta 1914 in prestavljen za komandanta obrambe Donave od Kremse do Bratislave. Leta 1915 je bil na svojo željo upokojen.

Žemvov vzpon je bil povezan s trenji med tako imenovano vojno stranko, katere predstavnik je bil prejšnji šef generalštaba feldmaršal Franz Conrad von Hoelzendorf, in pristaši politike obstoječega stanja, katerih stališče je zastopal zunanji minister dvojne monarhije.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Škofji Loki se je 28. 12. 1922 rodil gospodarstvenik Franc Kavčič. Bil je direktor tovarne Šešir v Škofji Loki in podjetja Jugoinspekt v Ljubljani.
- V Kranju se je 28. 12. 1961 rodil plavalec Borut Petrič.
- Na Olševku pri Šenčurju se je 29. 12. 1898 rodil letalec Stane Rape. Leta 1918 je bil v bojih za slovensko severno mejo med ustanovitelji slovenske letalske vojaške ljubljanske enote.
- V Kranju se je 30. 12. 1985 rodila športna plezalka Maja Vidmar.
- V Železnikih se je 1. 1. 1876 rodil socialnodemokratski politik in publicist Anton Dermota. Od leta 1903 do smrti je bil urednik revije Naši zapiski.
- V Trziču se je 3. 1. 1957 rodil alpski smučar Bojan Križaj.

Blaž Žemva zato ni ostal dolgo na mestu šefa generalštaba, saj se je na ta položaj po enem letu vrnil feldmaršal Conrad. Blaž Žemva je bil daljnoviden generalintelektualec. Leta 1912 je izdelal za cesarja spomenico,

v kateri je prihodnjo vojno opisal kot vojno narodov. Spore monarhije z Italijo in Srbijo je označil kot predigro grozeče katastrofe, ki pa se ji bi bilo mogoče izogniti v primeru sporazuma z Rusijo.

Zanimivosti

Planinski izlet: Možic (1602 m) in Šavnik (1574 m)

Opazovalna kupola

Soriška planina je vedno hvalevreden planinski izlet; no, sploh, če je lepo vreme. Nobeden od vrhov ni težko dostopen. Tokrat sem malce raziskovala ...

JELENA JUSTIN

Soriško planino sem, tako kot verjetno tudi vi, vedno obiskala z Bohinjskega sedla, s parkirišča pod smučišči. No, tokrat sem pa malce raziskovala in odkrila že odkrito simpatično pot, ki Soriško planino pokaže v drugačni luči.

Iz Bohinjske Bistrice se zapeljemo proti Soriški planini; vmes dvakrat vidimo cesti, ki se odcepita desno in imata smerokaz za Orožno vo kočo. Približno kilometer pred parkiriščem se desno strmo navzdol odcepi cesta, ki sicer nima nobenega smerokaza. Sledimo ji do konca, do sedla, do Vrha Bače. Parkiramo in se podamo na pot. Da bomo naredili lepo

krožno pot, začnemo v smeri Lajnarja. Gremo mimo lovske kočice na Vrhu Bače in se začnemo vzpenjati po prijetni mulatjeri na levi strani. Ko se pot položi, se obrnemo nazaj in vidimo dobro ohranjene ostaline t. i. Alpskega zidu. Pot nadaljujemo proti vzhodu in se zložno vzpenjamo; v tem začetnem delu je pot precej položna. Pod nami se odpre pogled proti Poreznu, pogled na Bačo pri Podbrdu, na Podbrdo. Ko dosežemo gozd, smo kmalu pri Lovčevem bivaku; nadaljujemo v smeri Lajnarja. Pot se začne vzpenjati v okljukih, a še vedno poteka po prijetni mulatjeri. Če smo prej vrh Lajnarja gledali daleč pred seboj, je sedaj kar naenkrat povsem nad

nami. Mi nadaljujemo desno in še vedno hodimo po baškem delu Soriške planine. Izjemno razgledna mulatjera nas pripelje na greben Soriške planine, severno od Slatnika; pravzaprav se z nekdanjim vojaškim objektom pogledamo iz oči v oči. Lahko se sprehodimo do njega ali pa se po grapi, ki jo vidimo pred seboj, po neoznačeni stezi povzpnejo do kote 1609, od koder se nam odpre lep razgled na Šavnik in Možic; naša današnja cilja. Od kote nadaljujemo po grebenu mimo nekdanjega bunkerja, sestopimo do markirane poti in nadaljujemo proti Možicu, na katerem je železna opazovalna kupola.

Kupola je bila nekdanj del t. i. Alpskega zidu (Vallo Alpino), ki je predstavljal italijanski utrdbeni sistem po kopenski meji. Raztezal se je od Ligurskega morja preko alpskih grebenov ob meji s Francijo, Švico, Avstrijo in Jugoslavijo vse do Reke, v dolžini 1850 km. Vzhodni del Alpskega zidu v dolžini 250 kilometrov je potekal vzdolž rapalske meje.

Če imamo srečo z vremenom, nas Možic nagradi s čudovitim razgledom v krogu 360°; pogled na zahod nas preko Šavnika in Koble vodi do Črne prsti, Rodice, preko Vogla vse tja do Krna, od tam proti severu Lepo

Špičje, Kanjavec, Triglav, fužinarske gore, Debeli vrh, Stogovi, Tosc, Veliki, Mali Draški vrh, Viševnik, Debeli peč, veriga Karavank, proti vzhodu je na dlani Ratitovec, pa Blegoš

Z Možica sestopimo do razpotja, kjer nadaljujemo desno proti Šavniku in Črni prsti. Na začetku zložna pot začne v gozdu vijugati in izgublja višini. Ko stopimo iz gozda, smo v travniški dolinici in pred seboj zagledamo sedlo, na katerega se desno odcepi pot na Šavnik. Pot se najprej zložno povzpe do gozda, potem pa sledijo okljuki, ki nas pripeljejo na greben, po katerem se strmo povzpnejo do vrha Šavnika. Z vrha sestopimo nazaj na sedlo in nadaljujemo desno proti Vrhu Bače oz. Črni prsti. Po zmerno strmi poti sestopamo do roba grebena, mimo vojaškega bunkerja, ko dosežemo gozd. Na koncu gozda je travniška izravnavna, ki ji sledi strm sestop skozi gozd, ki nas pripelje do parkirišča Vrh Bače.

Naredili smo lepo krožno turo. Naj na koncu še enega, planinsko-gorniško uspešnega leta, zaželim srečno 2016.

Nadmorska višina: 1602 m
Višinska razlika: 400 m
Trajanje: 4 ure in 30 minut
Zahtevnost: ★★★★★

Skala nad Vrhom Bače z vidnimi utrjenimi vojaškimi položaji / Foto: Jelena Justin

Šavnik s kote 1609 / Foto: Jelena Justin

Razgled z vrha Možica z opazovalno kupolo / Foto: Jelena Justin

Jelena Justin je v tretji knjigi zbrala 92 vzponov, ki jih je opravila v zadnjih štirih letih.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Redna cena knjige je 20 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je

15 EUR

Gorenjski Glas

* Poštnina

Mucek, maček, tiger

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Bliža se mrzlično, ta silvestrska noč. Nekatere pusti skoraj hladne, drugi se zibljejo na oblakih blaženosti, tretji so veselo našganji, četrti nadležne ropotulje, petim, ki (preveč) pijejo na jezo, bo prvi dan v novem letu grozljivka. Vedno se sliši: Novo leto je samo enkrat na leto! Da je novoletna noč najbolj »tekoča« noč, je jasno kot na dlani, vrag je le to, da je določenih tekočin preveč in je novoletno jutro v znamenju mišjavanja. Pravilo je, da je treba že prej kaj pojesti, nekateri svetujejo tudi kaj mastnega, ker zaradi maščobe alkohol počasneje prodira v kri. Moj pokojni stric je bil mornariški častnik in mi je enkrat za vselej zabičal: »Preden greš na kakšno žurko, daj na krožnik žlico olivnega olja, tri

sardele, prav tako iz olja, in malo kruha! Kruh pomakaj v olje do zadnje kaplje. To je rešilni pas v želodcu.« Še danes pravim, hvala stric Beno.

Alkohol porazi minerale, zato nam po prekropani noči prija slane kisle in pikantne jedi. Pomaga dosti mineralne vode, a ne z mehurčki, ki dražijo želodec. Proti brnenju v glavi nakapamo na čelo, sence in vrat razredčeno olje poprove mete in vmasiramo. Boljši od postelje je sprehod na svežem zraku.

Za preganjanje mišjavanja še kanec uravnavajočih goriv! Srečno!

Mandarine z ingverjem

Za 4–5 oseb potrebujemo: 2 kg mandarin, 3 cm ingverjeve korenine, ledene kocke po želji.

Ingver olupimo in razpolovimo. Polovico ga drobno nastrgamo, polovico zrežemo na tenke rezine.

Mandarine ožmemo, v sok vmešamo nastrgan ingver. Nalijemo v kozarce, po želji dodamo led in rob kozarca okrasimo z rezinami ingverja.

Hrustljavi kruhek z grozdnimi jagodami

Za 4 osebe potrebujemo: 50 g čebule, 120 g topljenega sira, 4 žlice kisle smetane, 8–10 rezin švedskega prepečenca, sol, poper, 300 g črne grozdja brez pešk.

Sir, smetano in čebulo dobro zmešamo. Po potrebi dosolimo in popramo. Zmes namažemo na kruhke. Obložimo s prerezanimi grozdnimi jagodami.

Pikantna solata z lososom

Za 4 osebe potrebujemo: 400 g prekajenega lososa, 3 kisle kumarice, 1 rdečo čebulo, 150 g kisle smetane, 100 g jogurta, 1 žlica mineralne vode, poper, sol, 4 žlice motovilca, 4 režnje limone.

Kumarice narežemo na drobne koščke, olupljeno jabolko na tenke rezine, čebulo na prosojne lističe. Smetano zmešamo z jogurtom in žlico mineralne vode z mehurčki. Dodamo kumarice, jabolko in čebulo. Rezine lososa zrežemo na trakove. Rob krožnika okrasimo z motovilcem, na eno polovico dekorativno razporedimo trakove lososa, na drugo pa kupček kremaste pomake in pridamo režnje limone.

Bloody Mary brez vodke

Za 3–4 osebe potrebujemo: 500 ml paradižnikovega soka, 1 žlica kečapa, 1 žlica limoninega soka, 1 brizg worcestrske omake, 1 brizg tabasca, zelenino sol; če je ni, je dobra tudi morska, črn poper, zelenje stebelne zelene za okras, ledene kocke.

Najbolj pogumni dodajo na kozarec tudi 5 cl vodke, a je napitek vsaj za zdravje učinkovitejši brez.

Paradižnikov in limonin sok ter kečap zmešamo, dodamo worcestrsko omako, tabasco, črn poper in zelenino sol. Razdelimo v kozarce, dodamo po dve ledeni kocki in okrasimo z listi stebelne zelene.

Pa dober tek!

20+G+M+B+16

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Sveti trije kralji pridejo šele v sredo in morda je malo čudno, da o njih besedujemo že na zadnji dan starega leta. Zato pojasnim, da mi ne gre za »modre z vzhoda«, ampak za poskus odgovora na vprašanje, kaj nam prinese novo leto 2016. Starodavno naj bo samo izhodišče – izročilo, da so se prišli trije kralji poklonit božičnemu novorojencu prav z vzhoda. – Leto 2015 se je začelo zelo predvidljivo, nič posebno novega si nismo obetali. Potem pa je prišlo nekaj silnega in povsem nenadejanega in to z (jugo)vzhoda, cela reka beguncev! Na njihov prihod smo bili sprva povsem nepripravljeni in temu primerno tudi ravnali. Nato se je vlada počasi znašla, ljudstvo pa se ni moglo načuditi. K sreči namen teh

nesrečnikov ni bil, da se naselijo med nami, hoteli so le naprej, v obljubljeni deželo Nemčijo, v zavetje njihove domnevne dobrotnice, ki sliši na ime Angela. Kakšno je njihovo počutje zdaj, vemo komaj kaj, medijev ne zanima (več), a gotovo ni prav nič angelsko.

Zdaj nas zanima, kako bo z begunskim (na)valom v letu 2016? Hudo bo, če bo tak ali še močnejši, kot je bil letošnji. A zna biti, da ga sploh ne bo. Mogoče bodo Turki opravili nalogo njihovega zadrževanja, za katero bodo od EU prejeli večmiliardno podkupnino. Mogoče bodo tudi enote Frontexa, evropske schengenske policije, bolj učinkovite od grške. Kakorkoli že, ne gre samo za vprašanje bližnje prihodnosti. Če se bodo vojne in krizna žarišča na Bližnjem vzhodu in v Afriki še okrepila, se bo nadaljeval tudi begunski tok in težko ga bo ustaviti. Poznavalci pravijo, da bodo vojnim kmalu sledile tudi podnebne migracije. Naša težava v tej zadevi je ta, da begunci že od nekdanj težijo v obljubljeni deželo, ta pa je za njih ravno v – Evropi. Ameriko varujeta kar dva oceana, z vsake strani po eden, ne enega ne drugega ni mogoče prepluti v starih barkačah in gumijastih čolnih.

Tisto, kar prihaja s severa in zahoda, je zadnje čase zelo predvidljivo. Od tam prejemamo dobrodošla naročila za našo izvozno industrijo in navodila, kako se moramo ravnati v finančnih rečeh. Oboje radi in ubogljivo izpolnimo. Kar

prihaja z vzhoda in juga, pa je – kot smo videli zlasti letos – hudo nepredvidljivo. Begunski nevarnosti se bo na daljši rok pridružila še ena – kitajska. Kitajci imajo za celo goro ali veletok dvojnega kapitala, finančnega in človeškega. Oboje lahko oplemenitijo le z delom. Za zdaj ga ponujajo še dovolj obzirno. Zgradili bi hitro železnico in avtocesto iz Kitajske do Evrope, potem pa bi po njih migrirali še njihovi ljudje. Nam bi za ogrevanje zgradili drugi tir koprsko železnice in po možnosti kupili ali zakupili Luko Koper. Zna biti, da bo za Slovenijo njena zemljepisna lega vse manj ugodna, saj je taka, da čeznjo silijo tako prometni kot človeški tokovi.

Kaj vse nas torej še lahko doleti z vzhoda? Kje so že časi, ko smo od tam uvažali predvsem začimbe in razne modrosti, pa še tega bolj za vzorec kot v velikih količinah. V mojih študentskih letih je bilo moderno potati se na pot proti Indiji. Potovanje je bilo neverjetno poceni in komaj kaj nevarno, ljudje drugačni, a prijazni. Potem so prišla leta, ko je Zahod s svojim agresivnim pohlepom iz teh ljudi sam naredil sovražnike, obresti pa prejema v obliki beguncev. Kako se rešiti nevarnosti z vzhoda – to je vprašanje za veliko več kot milijon evrov. Žična ograja z rezili najbrž ni najboljša rešitev. Mogoče pa bi varuhi naše schengenske meje na njena strogo varovana vrata za začetek napisali novoletno trikraljevsko formulo: 20+G+M+B+16

Vaš razgled

Tudi v letošnjem veselem decembru osrednje trge mest, središča vasi in kraje s turističnimi znamenitostmi krasijo noveletne smreke. Majhne in velike, bolj ali manj osvetljene, v prvi vrsti pa vse lepo okrašene. Ob njih si bomo danes opolnoči marsikaj zaželeli in obljubili. Sebi in svojim najbližjim. Nekdo pa je svojo željo napisal kar na »bunko« in jo predstavil vsem mimoidočim: »Želim novo službo«. Ne dvomimo, da se mu ali ji bo tako iskreno izražena želja v prihodnjem letu zagotovo izpolnila. Mi smo s teboj. I. K. / Foto: Matic Zorman

Fotografija, ob kateri pravkar razmišljate, ali je tisto zadaj Triglav ali ne, vzbuja različne občutke. Najprej nas prevzame brezmejna svoboda, ki kar puhti s fotografije in bi si jo z veseljem vsako jutro za polno malho vzeli s seboj v službo, šolo ali na sprehod. V nadaljevanju pa smo presenečeni nad decembrsko »goloto« naših najvišjih gora. Mar smo ob vsem, kar se je letos dogajalo v naši ljubi Sloveniji, pozabili naročiti sneg? In še odgovor – uganili ste, v ozadju je res Triglav. I. K.

Izganjanja hudičev in čaj za pomiritev

MARKO JENŠTERLE

Resno,
a sproščeno

Milan Kučan in dr. Danilo Türk sta dva velika moža slovenske politike. O njima si lahko mislite, kar hočete, lahko ju podpirate ali napadate, ampak dejstva, da sta pomembno vplivala na Slovenijo in njeno politiko, ni mogoče zanikati. Zdaj že nekaj časa nista več v političnem vrhu, a sta še vedno v središču naše pozornosti. Za medijsko pojavljanje Danila Türka je pred kratkim poskrbela vlada, ki ga je uradno kandidirala za generalnega sekretarja Združenih narodov, Milanu Kučanu pa so v medije pomagali njegovi najbolj zagreti nasprotniki, ki so se zbrali pred njegovo hišo v Murglah in na

protestu zažgali biografijo o njem, a se ta ni hotela vneti. Očitno gre za zelo dober in kvaliteten tisk, ki je tudi požarno varen. Zgorela je namreč samo stran s kazalom.

Protestniki so škodovali predvsem sebi, saj so pozabili, da sežiganje knjig sodi v mračni srednji vek in v čase nacizma, kar v širši javnosti nima ravno pozitivnega pomena. Poleg tega se je izkazalo, da so slabi tudi na teatralnem področju. Poznavanje zgodovine svetovnega protestiranja bi jim še kako koristilo. Februarja 1968 so recimo člani glasbene skupine The Fugs skupaj s pesnikom Allenom Ginsbergom na grobu senatorja McCarthyja

uprizorili izganjanje hudiča. Vojna v Vietnamu je bila na vrhuncu, McCarthyjev duh preganjanja komunistov pa je še naprej visel v zraku. Če se je pred Kučanovo hišo zbralo le okoli deset njegovih nasprotnikov, je njihovo predstavo tedaj opazovalo 75 somišljenikov. V smislu dobrega gledališča so za izganjanje vrsto čarovniških pripomočkov. Za razliko od njih so Kučanovi nasprotniki prišli le z nekaj transparenti in negorljivo knjigo ter ob prihodu naleteli na Štefko Kučan, ki jim je postregla s čajem.

Ob kandidaturi dr. Danila Türka ni bilo treba čakati dolgo na tuit Janeza Janše,

v katerem je zapisal, da je to »politična katastrofa in posmeh človekovim pravicam«. Kasneje je v stilu svoje duhovitosti zapisal še, da je šlo za pomoto, ker naj bi Miro Cerar in Karel Erjavec zamešala kratice. Misli la naj bi, da gre za OZNO in ne za OZN. Türkove želje, da zasede pomembno mesto v OZN, so znane že dolgo. Že decembra 2013 je sporočil, da je načelno pripravljen kandidirati za generalnega sekretarja OZN in se tudi reslotil lobiranja. V začetku leta 2014 so slovenski diplomati po svetu dobili navodilo, naj začnejo pripravljati teren za njegovo kandidaturo, ampak že od vsega začetka je

potekalo tudi »interno lobiiranje« v nasprotno smer, ki so ga vodili na desnici.

Za razliko od Milana Kučana, ki se je očitno odločil umakniti v pokoj, dr. Danilo Türk politično ne želi počivati. Njegove ambicije tudi presegajo slovensko notranjo politiko, kar je razumljivo, saj je v organizaciji, kamor bi zdaj rad prišel, začel svojo mednarodno diplomatsko kariero. Toda na domačem političnem parketu bo moral izbojevati veliko težjo bitko od one v mednarodni sferi. Tu bi za pomiritev strasti še kako potreboval čaj Štefke Kučan, a kaj, ko tudi med njim in Kučanom ni čutiti pretirane ljubezni.

BEGOVA ČORBA

Takšna s piščancem. Pa tarhana čorba s teletino, bosanska dolma, bosanske klepe, šiš čevap, hadžijski čevab, dagarica, bamija z govedino, mahmudije, kadaif, hurmašice, tufahija in še kakšno podobno ime smo lahko našli na decembrskem meniju Restavracije Krek v Lescah. Restavracija je zadnji mesec v letošnjem letu namreč gostila bosansko kuhinjo.

Alenka Brun

Sicer le ob koncih tedna, dogajanje so poživilo tudi z živo glasbo, bosansko kulinarijo na krožnikih pa so pospremila še bela in rdeča vina Čitluk. Kamen, žilavka, vranac, blatina, cabernet sauvignon. Pri rdečih vinih celo letnik 2011 in 2010.

O bosanskem kulinaričnem dogajanju in sami kulinariki smo nekaj besed pregovorili s chefom in sous chefom kuhinje restavracije Krek, Enisom Jusufovićem in Damirjem Omeragićem.

Enisa se bo večina spomnila iz zadnjega resničnega šova Gostilna išče šefa, ko ga je chef Bine povabil v Gostilno, da je ekipi tekmovalcev predstavil bosansko kulinarijo. »Pravo, tradicionalno bosansko kulinarijo,« razlaga Enis. Tako so se tekmovalci spoznali z begovo čorbo, sladico s kadaif rezanci in orehi, imenovano preprosto kadaif, ter poljerno čebulo in paradižnikom, ki jo v bosanski kulinariki imenujejo dolma. Znanje, ki so ga tekmovalci prejeli od Enisa, so morali v šovu sicer nadgraditi s svojim znanjem in kreativnostjo ter z danimi sestavinami jedi predstaviti na modernejši način.

Enis razlaga dalje, da bosanska kuhinja sloni na zelenjavi, mesu, od začimb uporabljajo sol in poper, sem ter tja pri kaki jedi rdečo papriko. Za mesec bosanske

Kuharska mojstra Damir Omeragić in Enis Jusufović / Foto: A. B.

kuhinje pa so se pri Kreku odločili zato, ker so ljudem enostavno želeli predstaviti bosansko kuhinjo. Enis meni, da Slovenci sicer nekaj malega bosanske kuhinje poznamo, vendar kar se tiče priprave pravih, tradicionalnih bosanskih jedi, kot so dagarica oziroma golaž z govedino in zelenjavo, bamija z govedino, mahmudije, kar so telečji medaljoni z zelenjavo, pa ta traja kar nekaj časa. »To se vse pripravlja počasi. Kuha na malem ognju Dve, tri ure Počasi se doliva vodo, recimo,« pripoveduje Enis. »Tu ni nič ocvrtega. In dagarica je pač dagarica. Paprika, paradižnik, čebula, česen, krompir, peteršilj od zelenjave in to je to ... Če bi ji dodali pri pripravi kakšno posebno zelenjavo, začimbo, potem ne bi bila več dagarica.«

Poleg že omenjenih jedi smo na jedilnem listu poleg dolme kot tople predjedi našli še bosanske klepe, kar so neke vrste vegetarijanski krapci, polnjeni s skuto. Pri glavnih jedeh so gurmani lahko izbirali med šiš čevapom oziroma ražnjičem z govejim mesom in čebulo z zelenjavo, hadžijskim čevabom, kar je v papirju pečeno goveje meso z zelenjavo; že omenjene dagarico, bamijo in mahmudije, tudi tuzlanski džerdan oziroma biftek pa tudi jagnjetino z žara, klasične čevape v lepinji in pleškavico v kajmaku. Bosanski sudžak oziroma klobaso so ponudili z mladim sirom, kajmakom in suhim sirom ter govejim pršutom kot predjed, medtem ko je med sladicami mene osebno najbolj navdušila kajmačnica – kolač s kajmakom. Niso pa

manjkali ne zgoraj omenjeni kadaif in hurmašice (pecivo s sladkornim sirupom), tufahija (sladica iz jabolč in orehov), rožica (listnato testo z orehi in jabolčnim sirupom).

Tako Enis kot Damir imata družino v Tuzli, od koder tudi prihajata. Trenutno Enis živi v Lescah, Damir na Jesenicah. In beseda nanese tudi na to, ali sta se v bistvu iz rodne dežele odpravila v tujino s trebuhom za kruhom. Zamejeta se.

A že sam kuharski poklic je povezan s kulinaričnim popotovanjem in raziskovanjem tujih kuhinj, saj če imaš kuho rad, boš z veseljem spoznaval različne kuhinje, okolja, načine kuhanja. Kajti več kot imaš življenjskih izkušenj iz različnih kuhinj, več kuharskega znanja osvojiš, kar je pri tem poklicu kvečjemu koristno.

SURI, ZAKAJ? IN SONČNI MRK

Festival filmov o športu in naravi BOFF (Bovec Outdoor Film Festival) je svojo že deveto izvedbo v Bovcu zaključil s podelitvijo nagrad najboljšim filmom treh kategorij ter najboljšega po izboru občinstva. Med najboljšimi najdemo tudi film Gorenjca Roka Rozmana z naslovom Zakaj?

Alenka Brun

Bovški festival filmov o naravi in športih v njej je bovško družabno središče oziroma Stergulčevo hišo zasedel v zadnjih dneh decembra. Na letošnjem festivalu je bilo na ogled 33 filmov, od teh 30 v

lovorika v roke kanadskemu smučarskemu filmu Sončni mrk Anthonyja Bonella. Občinstvo pa je največ glasov namenilo filmu Suri.

Deveti BOFF so zaznamovali še fotografska razstava Jošta Gantarja in predavanji Roka Rozmana o nastopovanju zavezitvam na rekah ter alpinistične legende Janeza Gradišarja o prvi

Prizor iz nagrajenega slovenskega filma Zakaj? / Foto: Žan Kunčič

Suri / Foto: arhiv filma

tekmovalnem sporedu, kjer so tekmovali v treh kategorijah: Narava, Šport – dolgi in Šport – kratki, svoj glas pa je dala tudi publika. Tudi spremljevalni program festivala je bil bogat, na koncu pa je bil najboljši film kategorije Narava in ekologija po mnenju štiričlanske žirije, ki so jo sestavljali domači filmski ustvarjalci Kaja Trkman, Tomaž Šantl, Katja Pokorn in Mitja Legat, film Suri slovaškega avtorja Pavola Barabaša. Najboljši film v kategoriji do 15 minut dolgih športnih filmov je bil slovenski kajakaški film Zakaj? Roka Rozmana, v kategoriji daljših športnih filmov pa je šla

slovenski alpinistični odprava v Yosemite leta 1973.

Suri pripoveduje zgodbo o afriškem ljudstvu, ki se bori za svoj tradicionalni način življenja, Sončni mrk je film o uresničevanju zamisli fotografa Reubena Krabeja – fotografirati smučanje na Arktiki med sončnim mrkom. Zakaj? pa je 12-minutni film Roka Rozmana, Radovljičana, olimpijca v četvercu brez krmarja na OI v Pekingu 2008 in člana bronastega četverca brez krmarja na SP 2009 v Poznani, 27-letnega biologa in okoljskega aktivista, ki pripoveduje zgodbo o kajakaški avanturi v Argentini in Čilu.

HUMOR, HOROSKOP

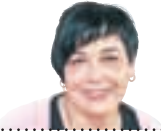
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Prišel je čas, ko si boste priznali, da morate v svojem življenju nekaj stvari nujno spremeniti. Nikar ne računajte, da se vam vse reši v enem dnevu. Hitite počasi, da se ne spotaknete. Velike misli boste imeli glede neke naložbe.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Polni energije se boste podali novim izzivom naproti. Čisto malo se vam zaplete pri ljudeh, od katerih pričakujete podporo, a to vam ne bo vzelo poguma. Cilj, ki ste si ga zastavili, boste dosegli. Konec tedna bo zelo naporen.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Pred vami se odpira novo obdobje, sprejeli boste marsikatero odločitev z upanjem na najboljše. Nova pot, ki je pred vami in vas je bo sprva strah, vam bo vlila pozitivne energije in ne bo ovire, ki je ne bi mogli preskočiti.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Teden po praznikih se bo začel malce naporno, na kar se ne bo dalo vplivati. Ko vam se vam uspe prepustiti toku, bo vse postalo lažje in bremena bodo izginila. V družbi boste z različnimi ljudmi in marsikaj se lahko od njih naučite.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Spremembe pridejo v obliki dobrih novic, in to od osebe, na katero ste že skoraj pozabili. Blokade, ki so vam ostale na poti uspeha, se brez težav odstranijo. Po dolgem času boste našli notranji mir, po katerem ste hrepeneli in že skoraj obupali.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Za vami je več stresnih situacij, tako da vam bo počitek dobro del. V spore se raje ne zapletajte, ker boste potegnili krajši konec. V ljubezni se vam bodo zadeve precej izboljšale, vendar tudi zato, ker boste sami začeli več dajati.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Nemir in razne manjše krize so vam zadnje dni krajšali spanec. V tem tednu se vam bo marsikaj zjasnilo in prišli boste do določenih resnic. Postavili boste meje sebi in drugim in s tem polepšali dneve. Veseli boste novic o denarju.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Vsi zaljubljeni boste še bolj zaljubljeni. Tisti, ki tega čustva še ne poznate, ga kmalu dobro spoznate. Let metuljev bo visok in čudovit. Na poslovnem področju prilaganja ne bodo uspešna in s težavo lahko računate na kompromise.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Obetajo se mirni dnevi. V glavnem se boste posvečali družini in vsem drugim najbližjim. Lepe besede bodo sprožile lepe dogodke in vse bo čudovito. Obeta se vam večji projekt, ki vam bo sicer vzel veliko časa, a prinesel dober zaslužek.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Pred vami se bo pojavila ovira, ki pa bo trajala le kratek čas, zato ne smete dovoliti paniki, da vas vrže iz tira. Čaka vas poučen poduk. Sporočilo, ki ste ga težko pričakovali, bo končno prispelo. Po eni strani veselje, po drugi pa novo breme.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Zvrstili se vam bodo razni dogodki na čustvenem področju. Skušali se boste odmakniti, vendar vam ne bo uspelo. Prišli boste do točke, ko se bo treba odločiti in postaviti stvari na svoje mesto. Še dobro, da imate skrito zalogo energije.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Obeta se vam kar nekaj družinskih posvetov, katerih namen bo poiskati najboljše možne rešitve za nastali položaj. Ali bo ostalo samo pri obljubah, bo drugo vprašanje. Tisti, ki se boste prepustili trenutnim čustvom, boste presenečeni.

DARILO IN ŽELJA

Potem ko o treh dobrih možeh ni bilo ne duha ne sluha, sem Mali Brat postal četrti dobri mož.

Mali Brat

Tako. Leto gre h kraju. Še nekajkrat vdihnemo, pa bo danes večeraj, pravzaprav pa že lani. Glede na to, da me je Malega Brata prvi dobri mož v začetku meseca očitno zgrešil, z vedno bližjim koncem leta pa vse bolj kaže na to, da tudi druga dva dobra moža mojih želja nimata ravno na spisku za dostavo, sem se močno razveselil darila in hkrati želje, ki je na moj naslov v teh dneh prispela po elektronski pošti (Objavljam natančen prepis):

»Dobro jutro draga. To je veselje, da pišete, da vas, ker ne morejo biti sposobni videti iz oči v oči na začetku; Prosim, rabim vašo pomoč. Jaz sem Miss Prisca Pri matematiki le hči pozno g Djedje matematike, iz Slonokoščene obale. Moj oče je zapustil vsoto \$ 6.8Million za mene, kar je narejen iz ene banke tukaj v Slonokoščeni obali. Jaz sem zdaj išče vašo pomoč, da mi pomaga prenesti denar

Foto: Zavesesam

Ob potrebnih podatkih sem dekletu v Slonokoščeno obalo poslal tudi svojo fotografijo. Mogoče ji bom pa vseč.

iz moje države, Slonokoščeni obali, na svoj račun v tujini, tako da bomo lahko vlagali v nekaj smiselnega in donosen posel v državi, saj je moje edino upanje v življenje. Jaz sem pripravljen ponuditi 20% celotnega sklada, če le mi lahko pomagate z mojim trenutnim stanjem, odgovoriti na moje, zato sem vam ne bo dala več informacij. S spoštovanjem, Priscilla matematika.«

Ne, sploh negrežato, dabise v prihodnjih letih videl na lestvici stotih najbogatejših Slovencev, človeka v razmislek o

pomoči prisili težka situacija, v kateri se je znašla uboga Priscilla. Iz besedila lahko začutite, kako velika je njena sreča, da se lahko obrača na vas, čeprav vas doslej še ni bila sposobna videti, ker je Slonokoščena obala daleč, od Ljubljane še naprej proti Dolenjski ... V prošnji za pomoč je iskrena. Očitno ji je njen pokojni oče g. Djedje, kljub temu da je Priscilla zelo dobra pri matematiki, zapustil precejšnjo vsoto denarja, kar 6,8 milijona dolarjev. Ubogo dekletu si takšne vsote denarja ne upa s seboj nositi v kovčku, ker ji

ga lahko kdo ukrade. Predstavljajte si dekletu, kako ima v eni roki kebab, z drugo ga plačuje, medtem pa ji kovček izpred nosa odpelje lokalni zlikovec. Zato bi denar rada nakazala na račun v tujini, kjer bi lahko z njim začela donosen posel, kar v njeni domovini ni mogoče. Celo življenje si je na primer želela izdelovati radiatorje, pa v Slonokoščeni obali ni povpraševanja po njih. Želi, da bi denar sprejeli prav vi in vam pri tem ponuja 20 odstotkov od celotne vsote, torej ne ravno okroglih 1,360.000 dolarjev. Se sploh zavedate, koliko podaljšanih kav s čisto malo mleka bi lahko za ta denar popili?

Njeno trenutno stanje, ko denar ima, hkrati pa ga nima, je res težko. Razvedriti je ne more niti Lado Bizovičar Na žaru niti četrtkov 25-odstotni popust na en izdelek v bližnjem hipermarketu. Ne gane je niti to, da je Jan Plestenjak spet »frej«. Punca je povsem na dnu. Zato sem se Mali Brat odločil za pomoč – po hitri pošti, tam dela en moj prjatu, sem poslal elektronsko pošto.

TA JE DOBRA

Žena kot abeceda

Po 50 letih zakona žena zaprosi svojega moža naj jo opiše. On jo nekaj časa ogleduje, potem reče: »Ti si kot abeceda ... A, B, C, Č, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.«

»Kaj za vruga to pomeni?« ga vpraša.

Mož ji odgovori: »Angelska, bajna, cvetoča, dražestna, elegantna, fantastična, genialna, harmonična, izjemna, jasnovidna, korajžna, lepa, nenadomestljiva, obdarjena, prijetna, radostna, šarmantna, tankočutna, umna, vroča.«

Vsa srečna se zasmije: »Oh, kako ljubko! Kaj pa Č, M, S, Z, in Ž?«

Tudi on se zasmije in reče: »Čist mal se zezam, žal ...«

Natančen termin

Andrej, ki je zaprosil za neprofitno stanovanje, se je oglašil na stanovanjskem oddelku občinske uprave in vprašal, kdaj lahko pričakuje stanovanje.

»Čez dvajset let,« mu je odgovoril referent. Andrej se je napotil proti vratom, nato pa zastal in vprašal referenta: »Naj se oglašim zjutraj ali popoldan?«

Za posteljnino jo skrbi

V gostilni se stepejo. Marko jih dobi s steklenico po glavi. Čez teden dni mu reče žena: »Pojdi no k zdravniku, da ti pobere črepinje iz glave. Saj mi boš vso posteljnino raztrgal!«

Posebna izbira

»Imate morda novoletne voščilnice z napisom: »Moji edini ljubezni?«
»Imamo.«
»Dvajset takih voščilnic, prosim.«

LAŽJI SUDOKU

3	1	9			7	8		
			3		6	9		7
7	5			8				1
4	6			7			2	
		8	2		3	4		
	3			6			9	8
1				9			8	4
5		4	6		1			
		7	4			1	3	

Rešitev:

5	1	8	2	7	8	2	6	9
6	2	1	6	9	6	5	7	1
7	5	9	6	4	3	1	6	2
8	6	7	9	1	5	2	4	3
9	1	6	5	2	7	4	6	8
5	2	6	2	8	6	9	7	1
1	7	2	9	6	3	1	8	5
6	2	8	9	4	5	1	7	3
7	9	1	6	2	6	8	3	4
8	1	6	6	7	2	9	1	5

TEŽJI SUDOKU

2		7				5		8
	8						6	
4			7		6			9
	2			7			8	
			6		4			
	5			3			4	
9			5		2			7
	7						5	
5		2				6		1

Rešitev:

1	6	9	2	7	8	2	6	9
2	5	6	9	6	5	7	1	1
3	8	7	1	9	1	6	2	1
4	2	8	6	6	1	5	7	2
5	7	1	7	9	6	8	6	8
6	8	6	2	1	1	7	9	2
7	5	9	1	2	2	6	6	1
8	1	6	6	7	2	9	1	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

www.volkswagen.si

Čas je za čisto majčkene cene. ČUDOVITO!

Ne spreglejte čudovite decembrske ponudbe vozil Volkswagen po čisto majčkenih cenah. Izkoristite izjemne prihranke do 5.500 EUR*, bon za financiranje v višini 1000 EUR** in bon staro za novo v višini 500 EUR. **To je res čudovito.**

Das Auto.

Več o ponudbi pri pooblaščenih prodajalcih vozil Volkswagen in na www.volkswagen.si.

Emisije CO₂: 168–79 g/km. Kombinirana poraba goriva: 7,3–3,2 l/100 km. Emisijska stopnja: EURO 6. Emisije NO_x: 0,1211–0 g/km. Število delcev: 18,2–0 x 10¹¹. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Zaradi preventivnih ukrepov so navedeni podatki o emisijah CO₂ in porabi goriva trenutno v postopku preverjanja. Slike so simbolne. Akcija velja za vozila letnik 2015 na zalogi in za vsa nova naročila do 31.12.2015. *Višina popusta je odvisna od modela. Navedeni prihranek velja za model Tiguan Trend&Fun. Akcija ne velja za model Touareg, električna in hibridna vozila. **Bon za financiranje v vrednosti 1000 EUR (z DDV) velja v primeru hkratnega financiranja in permanentnega Porsche Kasko zavarovanja preko skupine Porsche Finance Group Slovenia pod pogoji akcije VWBON15. Več na www.porscheleasing.si.

Avtohiša Vrtač, d. o. o., Kranj

Delavska cesta 4, 4000 Kranj | Tel.: 04 27 00 200 | www.avtohisavrtac.si

1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW TOURAN
2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW POLO
3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 13. januarja 2016, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	

SESTAVIL: F. KALAN	KRAMA, SARA	AZIJSKI POLOSEL	DESKAR KOŠIR	METRIČNI POUDAREK	MADŽAR- SKI PLES	ZNAČAJ	3. IN 2. VOKAL	REKA V RUSIJI	KOLOSEK	JAPONSKA VULKANSKA GORA	MADŽAR- SKI SKLA- DATELJ (IMRE)
AVSTRAL- SKI OTOK V INDIJSKEM OCEANU					9						
TOLSTOJEV ROMAN										16	
MODEL VOZILA HYUNDAI							BIVŠA NEM. SMUČARKA (MARTINA) PREDNIK ŠPANCEV				
ALENKA GOTAR			ZAČETEK ZGOREVA- NJA	PREMIK Z NIŽJEGA NA VIŠJE KRILO					AMERICU GORA V JULIJAH		
SORTA GORIŠKIH JABOLK		11				VEČJI ČOLN NAŠ ASTROFIZIK (ANDREJ)					
TRG BLAGA IN STORITEV						1		JAPONSKA VALUTA ŽITNO STEBLO			
GORENJSKI GLAS	NAŠ IGRALEC (I. B.)	IRENA KOHONT ZMOTA (KNJIZNO)			RAB (ANT. ZAPIS) MESTO NA PORTUGAL- SKEM					ČASOPISNI OGLAS	JUŽNO- AMERIŠKA ROPARSKA PTICA
ZUMANJA PODOBNA, VIDEZ							VRBA IVA (NAREČNO) POLITIČNI VODJA			7	
WALTER BIRSA			MESTO V ITALIJI LUKA NA DANSKEM								
PISATELJ HANSON				VRV (ST. IZRAZ) ZLATA DEŽELA			17	LATINSKA NIKALNICA PISATELJICA FILIPIČ			
VODNI GLODAVEC				13		INDIJSKI SAHIST IZADORA					
MESTO V AVSTRA- LIJI									SAŠO OZBOLT IGRALEC TRAVOLTA		
AKVA- RJSKA RIBICA					PRODAJA- LEC ZELJA VITKA GOZD- NA ŽIVAL				8		
GORENJSKI GLAS	CEVAŠT ORGAN ŽUŽELK ZA SESANJE	MESTO V ARGENTINI TV VODITELJ (BOJAN)								NASLOVNIK	STROJ. APARAT
BIVŠI BEATLE (RINGO)		4				MESTO V KAZAH- STANU	REKA V RUSIJI	ORIENTAL- SKA KRČMA VRSTA METULJA			
EVA RAS			VELIKA KAČA DRŽAVA V ZDA								
AFRIŠKI IGLAVEC									ROBERT PALMER TIPALNI ORGAN		
MODEL VOZILA CHEVROLET					NEPROFE- SIONALEC		6			15	
KRALJ ŽIVALI				PISATELJ CAPOTE	OBLIKA IMENA LARA CESTNA PREVLEKA						
GRŠKI KIPAR		12					REKA V TURČIJI, ARAKS	PTIČ Z VELIKIM OKRASNIM REPOM			
ADELAIDE AVELLINO ORANTA SANDARAK VAHTA	MUSLI- MANSKA BERBERSKA DINASTIJA	SLED US- TRELJENE ŽIVALI NAŠ BIOLOG (L. R.)						TROPSKA PAPIGA LUTKARKA FREYER			
BIVŠA SL. PLAVALKA (DARJA)						ORANJE GR. NIMFE ATLASOVE HČERE				ŽENSKA Z NOBELOVO NAGRADO	IZNAJDBA
LOUIS ESCOBAR			ŽLAHTEN TROPSKI LES RT V JUŽNI ŠPANJI								2
PORTRET LEONARDA DA VINCIJA								OLIVIER ZAHM ANG. GLAS- BENIK (A. A.)			
KIP ŽENSKE, KI DVI GA RO- KE PRI MOLITVI							NAŠA GLASBENA SKUPINA X				
MODEL VOZILA KIA		5		IME PRE- BIVALCA PO KRAJU	POLKROŽNI OBROČ ZA ČELO VODNA ŽIVAL						
ANGELINA JOLIE			VITEZ OKROGLE MIZE NAŠ PISEC (MATEVŽ)					ALUMINIJ POHORSKO SMUČIŠČE			FILMSKA ZVEZDA
615 M VISOK PREVAL NA RADOHI						GRŠKI OTOK NEKDANJI DRSALEC SCHENK	3				
PEVKA KRAŠEVEC							DRUŽABNA PRIREDITEV ŽIGA OKORN				
DECILITER (POG.)					SORTA RUMENIH ZGODNIH HRUŠK					10	
TELIČEK (NAREČNO)		14			ODVETNIK (ST. IZRAZ)						

DRUŽABNA KRONIKA

VESELO PO DOMAČE

Kot že vrsto let so tudi letos na Bledu organizirali glasbeno in plesno prireditev Veselo po domače. Tokrat so jo posvetili velikanu slovenske narodno-zabavne glasbe Slavku Avseniku, rdeča nit dogajanja na odru pa je bilo planinstvo.

Alenka Brun

Otem sta pripovedovala tako vezni tekst kot sam videz povezovalcev programa, Mateje Repe in Milana Debeljaka, ki se je s to vlogo na prireditvi Veselo po domače srečal prvič, a se je dobro znašel. Tako Mateja kot Milan sta člana Folklornega društva Bled, ki je omenjeno narodno-zabavno, humorno in veselo prireditev tudi organiziralo.

V torek zvečer je tako blejska Festivalna dvorana pokala

po šivih. Kot vedno pa je imela prireditev dva dela, med odmorom ni manjkala pogostitev v avli dvorane; imela pa je ponovno dobrodelno noto, saj organizatorji namreč omogočijo brezplačen ogled gojenecem Doma Matevža Languša iz Radovljice ter oskrbovancem Doma starostnikov iz Radovljice in Jesenic.

Na odru smo lahko prisluhnili dokaj pisani zasedbi s štajerskih koncev, ansamblu Zupan; Gorenjcem sedaj že znani narodno-zabavni zasedbi Dor Ma Cajt, ki je s pesmijo do Zvezd in še dlje napovedala obetaven glasbeni večer. Seveda brez Avsenikovih

napevov ni šlo, in kot lani je tudi letos uvod pripadal simpatičnemu paru, dedku in vnuku, Miru in Erazmu – z Avsenikovo Kaj mi nuca planinca. Ponovno smo lahko prisluhnili Jerneji Terlikar na citrah, Harmonikarski orkester Železniki se je predstavil z venčkom Avsenikovih, velik aplavz v dvorani je požel simpatičen nastop otroškega zborčka iz Gorij, ki ga vodi Bernarda Poklukar Novak.

V goste so tokrat organizatorji povabili tudi Moški pevski zbor Kralj Matjaž iz Libuč, kraja pod Peco na avstrijskem Koroškem. Seveda večer ni minil brez plesa in

humorja, za kar so poskrbeli plesalci Folklornega društva Bled in pa Konrad Pižorn - Kondi. Povprašali smo ga, kakšno temo si je izbral za tokratno zabavanje publike v dvorani, pa nam je prešerno in v svojem stilu – kratko in jedrnat, z eno besedo – odgovoril, da pač fo lklorno.

Zaključek večera je bil v znamenju pesmi, ki sta primerni tako zaradi decembrskega vzdušja kot samega Večera po domače, ki je bil letos posvečen velikanu slovenske narodno-zabavne glasbe Slavku Avseniku: Svete noči in znamenite Na Golici.

»Mi smo gorjanski otroški zborček,« so hiteli razlagati najmlajši. Zborček vodi Bernarda Poklukar Novak. / Foto: A. B.

Članica FD Bled Tatjana Svete in Dragica Bijol iz Podhoma, ki je tokrat spremljala vnukinjo Živo med nastopom. / Foto: A. B.

Povezovalca veselega narodno-zabavnega večera na Bledu: Mateja Repe in Milan Debeljak / Foto: A. B.

Erazem in Kondi v prešernem razpoloženju / Foto: A. B.

Harmonikarski orkester Železniki / Foto: A. B.

VRTIMO GLOBUS

Slovo legendarnega rokerja

Star sedemdeset let se je poslovil **Lemmy Kilmister**, pevec skupine Mötörhead. »Ni načina, s katerim bi lahko opisali tragično smrt našega mogočnega, plemenitega prijatelja Lemmyja, ki je danes umrl po bitki z agresivnim rakom. Novica o smrti nas je povsem šokirala, za zdaj vas prosimo: glasno poslušajte glasbo Mötörhead, Lemmyjevo glasbo vrtite naglas, pojedite na pijačo ali dve, delite svoje zgodbe, slavite življenje, tako kot je življenje slavil ta čudoviti človek tudi sam. To bi si želeli,« so zapisali na uradni strani skupine.

Ryan Phillippe padel na kolena

Nekdanji mož Reese Witherspoon, igralec **Ryan Phillippe (41)**, je po štiri letih zveze za roko zaprosil svoje dekle **Paulino Slagter**, štiriindvajsetletno študentko prava. Po poročanju revije People je igralec na kolena

padel na božični dan. Ryan je povedal, da ni izključeno, da se ne bo nekoč še enkrat poročil, in obenem poudaril, da ima čudovito partnerko, ki bi bila lahko manekenka, pa se je odločila, da bo postala pravica, na kar je zelo ponosen.

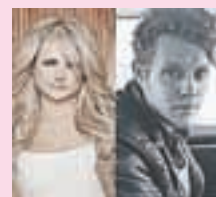
Za silvestrovo pijana in razočarana

Zvezdnica filma Igre lakote **Jennifer Lawrence (25)** pravi, da ni ljubiteljica silvestrovega večera, saj se slednji zanjo vedno konča enako. »Sovražim silvestrovanje. Vsi nazdravljajo dobrim časom, pa vedno nas razočarajo. Nikoli nič ne načrtujem

in če se v zadnjem hipu pojavi kakšno vabilo, se odzovem, vendar sem na koncu vedno le pijana in razočarana,« je bila odkrita igralka.

Miranda Lambert ima novega

Tako kot njen nekdanji mož Blake Shelton, ki ne skriva svoje ljubezni do pevke Gwen Stefani, je sedaj tudi **Miranda Lambert (32)** našla srečo v objemu drugega. Kot poročajo tuji mediji, se kantri pevka videva s pevcem **Andersenom Eastom (27)**, ki je trenutno na turneji, kjer predstavlja svoj novi album Delilah. Več podrobnosti še ni znanih.

V avli Festivalne dvorane Bled so skrbele za garderobo, pomagale pri dogajanju in usmerjale obiskovalce, ki so si prišli ogledat narodno-zabavno prireditev Veselo po domače: Ana in Maša iz Begunj, Maja z Bleda in Eva iz Radovljice. / Foto: A. B.

Z letom 2016 prihajamo po kitajskem horoskopu v leto opice oziroma HOU. Ure, ki jim vlada opica, so od 15. do 17. ure. Njen fiksni element je kovina, ki predstavlja samostojnost in pripomore, da ljudje ne podležejo zunanjim vplivom. Silnica je pozitivna. Ustrezno zahodno znamenje je lev, letni čas pa poletje. Že sama značilnost opice, da je zanj vse uresničljivo oziroma se tako zdi, nam pove, da je pred nami zelo dobro in uspešno leto. Ovire bomo znali premagovati in nič nam ne bo nedosegljivo. Politika, diplomacija, gospodarstvo, vsi poslovni odnosi bodo kot igra pokra, kjer igralci poskušajo eden drugega izigrati. Vsa bo imel svojo priložnost. Glavni moto tega leta bo: »Ne ni odgovor.«

 OVEN
21. 3.–20. 4.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: lev, tehtnica, kozorog
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: zmaj
Element: ogenj
Vodilni planet: Mars
Kamen: ametist
Kovina: jeklo, železo
Barva: rdeča
Prednosti: samozavest, odgovornost, delavnost
Slabosti: trma, nepremišljenost
Značilna lastnost: pogum

Napore, ki vam sledijo v začetku leta, boste uspešno premagovali, in presenečeni boste nad svojo notranjo močjo. Imeli boste lepo priložnost končati nekaj, kar se je v preteklosti zelo zavleklo. V sredini leta boste v dvomih, ali se odločiti za daljše potovanje, vsekakor vam ta pot prinaša lepe spremembe in bo več kot dobrodošla. Finančne skrbi bodo postale preteklost, saj lahko pričakujete še pred poletjem denarni priliv, na katerega ne boste računali. Čustveno se boste še najbolj lovili v mesecu aprilu, morda tudi neke besede razlagali po svoje, zaradi česar pride do nesoglasja, vendar se kasneje s pogovorom vse postavi nazaj na pravo mesto. Zaradi zdravja si ni treba delati skrbi, saj vas ne čaka nič slabega. Vaš najboljši dan bo sobota, srečne številke so 5, 8, 9, 15, 19, 20, 30. Misel leta: Modrost ni sreča, ampak je spoznanje, brez katerega smo bili srečni.

 DVOJČKA
21. 5.–21. 6.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: tehtnica, vodnar
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: konj
Element: zrak
Vodilni planet: Merkur
Kamen: ahat
Kovina: živo srebro
Barva: rumena
Prednosti: človekoljubje, ljubeznivost
Slabosti: neodgovornost, lahkomišelnost
Značilna lastnost: odzivnost

Želja po spremembah vam bo postala najpomembnejša, vendar pomembnih odločitev ne sprejemajte pred poletjem. Ne bo slabo, če se odločite drugače, saj kot se dobro poznate, vedno hočete prehitovati dogodke, le več truda boste morali vložiti, kot pa če malo počakate in se stvari same odvijajo po sebi. Čustveno boste razpeti, še posebno poleti, in stalno v pričakovanju, da se vam zgodi kaj lepega. Ne boste izgubili glave kot po navadi, naredili se boste nevidne in počakali, da druga oseba naredi prvo potezo. Tako vam bo veliko lažje, ne boste več dvomili in ne postavljali nepomembnih vprašanj, ki ne pripeljejo nikamor. Odločitev, da boste končno srečni in boste sebe postavili na prvo mesto, je že davno sprejeta. Vaš najboljši dan bo ponedeljek, srečne številke so 1, 2, 4, 12, 13, 23, 37. Misel leta: Verjeli so, da lahko, in so lahko Jaz tudi verjamem, da lahko.

 LEV
23. 7.–23. 8.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: oven, škorpion, vodnar
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: opica
Element: ogenj
Vodilni planet: Sonce
Kamen: rdeči rubin
Kovina: zlato
Barva: vse sončne barve
Prednosti: radodarnost, prisrčnost
Slabosti: domišljavost, gospodovalnost
Značilna lastnost: obilnost

Vsaka odločitev, ki jo boste sprejeli, bo prava, čeprav vam vedno ne bo takoj jasno, kam vse skupaj pelje. Nedokončane poslovne projekte boste zaključili v prvih treh mesecih leta in želi celoten niz zmag, ki vam bodo dvignile samozavest v trenutkih, ko boste to najbolj potrebovali. Vse poletje boste aktivni, pa naj bo to čustveno ali pa poslovno. Na trenutke boste skoraj pozabili dihati, saj se vam bo veliko preveč dogajalo. V jeseni boste nabrali novih moči in se umaknili od ljudi, saj bo občutek, da potrebujete čas zase, pravilen. Vse preveč se razdajate in nosite tuja bremena, tudi takrat, ko so že vaša pretežka. A taki ste, take vas imajo radi. Vaš čas bo zagotovo prišel in s njim izpolnjene želje. Vse bo dobro. Vaš najboljši dan bo nedelja, srečne številke so 2, 4, 6, 9, 11, 13, 21. Misel leta: V upanju je moč jutrišnjega dne.

 TEHTNICA
24. 9.–23. 10.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: dvojček, vodnar
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: pes
Element: zrak
Vodilni planet: Venera
Kamen: safir
Kovina: baker
Barva: različni odtenki modre
Prednosti: predanost, simpatičnost
Slabosti: nezvestoba, netočnost
Značilna lastnost: očarljivost

Spoznali boste nekaj novih ljudi, ki bodo kmalu postali vaši prijatelji. Saj veste, Zemlja je okrogla zato, da jo obkroža prijateljstvo in teh ni nikoli preveč. V službi boste vse leto zasuti z delom, veliko se vam bo dogajalo in poslovno vam vsekakor ne bo dolgčas. Z rezultati boste zadovoljni, še posebno kmalu po poletju, ko prejmete nepredvidene finance. Odločili se boste tudi za neko posebno potovanje. Seveda boste sprva odlašali, a ne dolgo. Nepredvidena ovira oziroma situacija vas bo pripeljala do odločitve, kakršne v drugačnih okoliščinah nikoli ne bi sprejeli, zvezde bodo na vaši strani, zato se za vas izide najbolje. Vse je za nekaj dobro, kot vedno. Znova boste začeli zaupati vase, v svojo moč, izkušnje in vrline. Vaš najboljši dan bo sobota, srečne številke so 21, 22, 24, 25, 28, 32, 35. Misel leta: V zrcalu vidimo svoj obraz, v življenju svojo dušo.

 STRELEC
23. 11.–21. 12.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: lev, oven
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: podgana
Element: ogenj
Vodilni planet: Jupiter
Kamen: topaz
Kovina: aluminij
Barva: vijolična, modra
Prednosti: razsodnost, voditeljstvo, navdušenost
Slabosti: hladnost, zavrtost, nezaupljivost
Značilna lastnost: optimizem

Na čustvenem področju imate prav kmalu na vidiku zanimive novice. Potrebovali boste kar nekaj časa, da boste vse dojeli. Sprva boste seveda prepričani, da se vse to ne dogaja vam, a ko le sprevidite, boste pogumno stopili naprej, zavrgli, pozabili staro, ki vas je utesnjevalo in zaviralo, ter odprli novo knjigo, katere besedilo si boste začeli pisati sami. Kot avtor svoje usode boste sproti pisali vse tisto, kar si želite, čeprav bodo trenutki, ko vam bo zmanjkalo energije, a nič hudega, saj bo vse tako, kot mora biti. Poslovno boste več kot zadovoljni. Jesen vam prinaša spremembo bivališča, malo spornih situacij in osebnih zadreg. Občutek slabe vesti vas ne bo oviral dolgo, kar je edino pravilno. Vedno ni dobro molčati. Vaš najboljši dan bo torek, srečne številke so 6, 7, 8, 9, 13, 20, 26. Misel leta: Domišljija je bojno polje naših misli.

 VODNAR
21. 1.–19. 2.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: tehtnica
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: tiger
Element: zrak
Vodilni planet: Uran
Kamen: akvamarin
Kovina: aluminij
Barva: turkizna
Prednosti: prizadevnost, neodvisnost
Slabosti: površnost, nestanovitnost
Značilna lastnost: prijateljstvo

Prve mesece boste delovali nekoliko raztreseno, težko se boste posvetili samo eni zadevi in zato ne boste naravnani tako, kot bi bili sicer. Vendar pa vas zato še pred poletjem čaka obdobje, ko boste blesteli in boste deležni tako nagrad in pohval kot tistega pristnega občutka, da ste res veliko naredili in dali vse od sebe. Radi prisegate na gotovost, a nek dogodek v jeseni vas pripelje v situacijo, ko se bo treba takoj odločiti, tvegati in zaupati sreči. In sreča bo v celoti na vaši strani. Morate verjeti vanjo in vsi dvomi bodo izginiti. Ljubezen vam prinaša nekaj lepega, ne samo za kratek čas, ampak za stalno. Ne boste več iskali izgovorov, ampak se boste posvetili z vsem, kar čutite. Vaš najboljši dan bo nedelja, srečne številke so 2, 3, 5, 9, 10, 22, 26. Misel leta: Vsak ima svojo njivo. Mnogi posejano s semeni, zaradi katerih joče zemlja.

 BIK
21. 4.–21. 5.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: devica, kozorog
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: kača
Element: zemlja
Vodilni planet: Jupiter
Kamen: zeleni smaragd
Kovina: baker
Barva: rožnata, zelena
Prednosti: samostojnost, impulzivnost
Slabosti: vihrovost, nepopustljivost
Značilna lastnost: odvisnost

Veliko se vam bo dogajalo na področju službe. V poslovni zadevi, o kateri ste se do zdaj samo dogovarjali in premišljevali v sebi, se boste morali odločiti. Februar in marec bosta prelomna, v pomoč vam bo nasvet nekoga, ki vam osebno veliko pomeni, ne smete pa tudi podcenjevati svojega šestega čuta, ki je zelo zanesljiv. V ljubezni si v prejšnjem letu niste prišli na jasno, kaj si nekdo misli in želi, zaradi tega ste bili kar precej raztreseni in brez energije. Še pred rojstnim dnem vas čaka lepo presenečenje, saj se vse karte položijo na mizo in odločitev bo samo vaša. Seveda se boste odločili za ljubezen, ki vam vedno več pomeni, in ne bo vam žal. Ne danes ne jutri. Vaš najboljši dan bo torek, srečne številke so 3, 5, 6, 8, 9, 20, 27. Misel leta: Nič sijajnega ni dosegel, kdor si ni upal verjeti, da je v tem nekaj, kar bo kos okoliščinam.

 RAK
22. 6.–22. 7.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: škorpion, ribi, lev
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: koza
Element: voda
Vodilni planet: Luna
Kamen: biser
Kovina: srebro
Barva: siva, srebrno modra
Prednosti: potrpežljivost
Slabosti: naivnost, strahopetnost, nepremišljenost
Značilna lastnost: zvestoba

Začrtali si boste svojo letošnjo pot in se na ta način skušali izogniti neprijetnim situacijam. Načeloma vam bo kar uspevalo, a v drugi polovici leta bo postalo malce napeto na področju partnerstva. Če se vedno vse odvijajo po načrtu in nič mimo njega, lahko postane monotono in dolgočasno. A še pravi čas boste uredili vse, kot je treba. Novo poznanstvo, ki pride spomladi, vas bo začelo utrujati, a kasneje se izkaže za zelo plodno. S pomočjo te osebe vas čaka poslovni vzpon, ki vam marsikaj spremeni na bolje. Staro prijateljstvo boste dali na preizkušnjo in kasneje boste nad rezultatom zelo presenečeni. Ljudem pomenite več, kot se zavedate, in to spoznanje pride v pravem trenutku. Vaš najboljši dan bo sreda, srečne številke so 3, 6, 10, 14, 15, 26, 38. Misel leta: Šele ko se ti nena doma zaprejo vsa vrata, se zaveš, da so vse možnosti odprte.

 DEVICA
24. 8.–23. 9.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: bik, kozorog
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: petelin
Element: zemlja
Vodilni planet: Merkur
Kamen: rdečerjavi sardoniks
Kovina: nikelj
Barva: zelena, temno rjava
Prednosti: redoljubnost, varčnost, temeljitost
Slabosti: suhoparnost, kritičnost
Značilna lastnost: natančnost

Pred vami je lepo leto, poslovno zelo plodno. Nove projekte boste včasih reševali kot za šalo in v drugih vzbujali občutek, da so ob vas nepomembni. V ljubezni ali pa domačih zadevah boste želi sadove svojega preteklega angažiranja, saj družino in čustva vedno postavljate na prvo mesto in nikoli vam ni žal trenutkov, ki jih posvetite temu. Za vse morda neprijetne dogodke, ki vas čakajo še največ v drugi polovici leta, boste krivi čisto sami. Zakaj? Zato, ker se veliko razdajate, stojite ob strani in še vse, kar sodi zraven, in potem seveda to pričakujete tudi od drugih. A spremenite se lahko le sami in tega ne morete pričakovati od drugih, ki se svojih pomanjkljivosti ne zavedajo. Svojo vzkipljivost zamenjajte z lepo besedo. Vaš najboljši dan bo četrtek, srečne številke so 4, 7, 11, 15, 17, 18, 21. Misel leta: Pogum pomeni, da naredimo, česar nas je strah.

 ŠKORPIJON
24. 10.–22. 11.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: rak, ribi
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: prašič
Element: voda
Vodilni planet: Pluton
Kamen: mavrični opal
Kovina: železo
Barva: temno rdeča
Prednosti: požrtvovalnost, prijateljstvo
Slabosti: trmoglavost, maščevalnost
Značilna lastnost: idealizem

Stvari, ki so vam bile do zdaj vedno nedosegljive, se vam kar naenkrat odpirajo in znali jih boste tako prepoznati kot spremenjati v resničnost. Veliko boste potovali in pokažejo se vam nova obzorja, novi zanimivi projekti, na katere do sedaj niste nikoli pomislili. Kljub temu da se vam bo poslovno precej dogajalo, boste veliko časa posvečali svojim bližnjim, ki vam ogromno pomenijo. Čustva radi sprejemate in ni vam jih težko dati oziroma vam jih nikoli ni preveč. In trenutkov, ko boste sprejemali in boste deležni ljubezni, bo kar nekaj. Če ste pozabili leteti, se boste zelo hitro spet naučili. Zdravstveno se boste dobro počutili, le kakšno vnetje ali pa prehlad vas lahko ujame v jesenskih mesecih. Vaš najboljši dan bo petek, srečne številke so 3, 6, 7, 11, 17, 29, 35. Misel leta: V upanju je velika moč. V upanju in čakanju pa nobene.

 KOZOROG
22. 12.–20. 1.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: oven, bik, devica
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: bivol
Element: zemlja
Vodilni planet: Saturn
Kamen: ametist
Kovina: svinec
Barva: črna in bela
Prednosti: prizadevnost, vestnost
Slabosti: ljubosumnost, hladnost
Značilna lastnost: neomajnost

Občutek, da se vam nič ne dogaja in še to, kar se, je nezanimivo in prepočasi, bo že z začetkom drugega meseca popustil oziroma izginil. V ljubezni se vam bo izpolnila tiha želja in nič ne bo nemogoče, le če boste želeli. Na poslovnem področju se vam bodo v sredini leta začela odpirati vrata in zadovoljni boste, kot že dolgo ne. Hiteli boste zmagam naproti in zaradi občutka sreče ne bo nobene utrujenosti. Novo energijo si boste nabrali v poletnih mesecih in obeta se vam dolg in lep dopust. Spomini nanj bodo še dolgo trajali in vam bodo rezerva energije v jeseni, ko lahko pričakujete prelomnice. Odmislite vse predsodke. Ne smete popuščati pri zadevah, na katere se dobro spoznate, in ne smete se ustavljati tik pred ciljem. Vaš najboljši dan bo petek, srečne številke so 3, 6, 11, 14, 16, 19, 25. Misel leta: Zavedanje majhnosti je osnovno spoznanje velikih ljudi.

 RIBI
20. 2.–20. 3.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamate: rak
Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: mačka
Element: voda
Vodilni planet: Neptun
Kamen: brezbarvni mesečev kamen
Kovina: platina
Barva: morsko zelena
Prednosti: fantazija, sočutnost
Slabosti: neodločnost, popustljivost
Značilna lastnost: sočutje

V tem letu boste veliko časa posvečali sebi in ne toliko okoličnic, ki vas je v prejšnjem letu velikokrat obremenila. Ko se boste zazrli vase, pridejo določena spoznanja, zaradi katerih bo drugačen pogled in kar naenkrat se vam pojavijo cilji in komaj boste čakali, da jih dosežete. Kar jih seveda boste. S tem ko se vam bo življenje postavilo na pravi tir, boste bolj notranje bogati, zadovoljni sami s seboj, a še vedno dovolj motivirani za novosti in končno srečni, v kar že dolgo niste več verjeli. V ljubezni boste končno postali spontani in stvari, pred katerimi ste imeli strah, vam bodo postale dosegljive. Glede financ boste večkrat v letu prijetno presenečeni, tudi vse stare zadeve se uredijo. Poletje bo zelo zanimivo. Vaš najboljši dan bo četrtek, srečne številke so 1, 6, 8, 10, 13, 16, 30. Misel leta: Dogodek dneva je vedno jutro.

Mošnje, to je moja in naša vas

Moja življenjska pot se je odvijala od kralja Aleksandra, kralja Petra, Adolfa Hitlerja, maršala Tita, Milana Kučana in sedaj Boruta Pahorja. Spomnim se

Ko so se vaščani Mošnje po vojni vrtili v svojo, delno požgano in porušeno vas, je bila njihova prva naloga obnova vasi. S pridnim in udarniškim delom širše okolice jim je to kmalu uspelo. Vas je dobila novo podobo z dušo. Tudi način življenja krajanov se je v marsičem spremenil. Pogrešali so druženje in družabno življenje.

In začelo se je.

Dne 6. oktobra 1949 so se v šoli zbrali najbolj za delo vneti krajan in ustanovili kulturno-prosvetno društvo, si zadali prvenstveno akcijo gradnjo kulturnega doma. Prva naloga izvoljenega gradbenega odbora je bila priprava prostora in pridobitev dovoljenj. Prva večja prostovoljna akcija je bila že 19. februarja 1950. Poprijeli so za delo, tudi gojenci kmetijske šole iz Podvina so priskočili na pomoč. 5. decembra 1950 so že začeli pokrivati streho, rahlo je snežilo, vendar jih to ni oviralo. Položili so 9600 strešnikov. Pri vseh delih je bilo opravljenih 18.437 ur.

Sprva je bila v domu urejena dvorana z odrom za dramsko skupino, ki je že pripravljala prvo predstavo. 29. novembra, za dan republike, so uprizorili tudi igro domačega avtorja, Finžgarjevo dramo Naša kri.

V tridesetletnem delu društva so naštudirali 65 iger, ki si jih je ogledalo 21.638 obiskovalcev. K domu so kasneje še dozdali garderobo, kulisarno in stanovanje za hišnika. Kasneje se je pokazala potreba še za ureditev spodnjih prostorov s kuhinjo, v kateri so se na kuharskih tečajih izobraževale mošnjejske in okoliške gospodinje.

Naj omenim, da je bila največkrat uprizorjena igra Špicarjeva Miklova Zala, uprizorjena je bila osemkrat, ogledalo pa si jo je 1938 obiskovalcev.

S prihodom kina in televizije je obisk iger začel upadati in nekateri amaterski odri so prenehali z delom. Tudi v Mošnjah je bilo manj uprizoritev. Še vedno pa večnamenska dvorana služi za razna gostovanja, rekreacijo, pa tudi otroci osnovne šole jo uporabljajo. Pred leti ustavljeno Turistično društvo Mošnje z roko v roki s kulturnim društvom, gasilci, športnim društvom in krajevnim odborom vsako leto jeseni pripravi Mošnjejske dneve z različnimi razstavami in dvorani in otroškimi delavnicami.

Skratka, v Mošnjah se vedno kaj dogaja, ker imajo ljudi z idejami in voljo do dela. Vsa dogajanja pa so povezana z ogledom krajevnega muzeja in Vile Rustica.

Ciril Zupan, Mošnje

Najprej zažgeš knjigo, potem človeka

V Sobotni prilogi Dela z dne 19. 12. 2015 berem intervju izpod peresa Patricije Maličev s spoštovanim italijanskim filozofom Muccio Ordine. Kakor da bi spoštovani gospod vedel, kaj se bo tega dne zgodilo pri nas, je povedal: »In tam, kjer zažigajo knjige, je prezir do kulture in umetnosti neustavljiv. Od sežiga knjige do sežiga človeka je le kratka pot.«

In potem so ves dan vrel v meni spomini. Premleval sem učenjakove misli in dočakal večerna poročila na TV, ki so mi preko TV-ekrana prinesla kar v »živo« zažiganje knjige v mojo dnevno sobo. Nisem mogel verjeti. Zato sem si obrisal solzno in že nekoliko opešano oko, ko sem spoznal, da se to dogaja pri nas, v moji domovini. Zgodilo se je v Murglah na števil. 21, na obrobju Ljubljane. Pred to hišo so prišli meni neznan možje, postavili na cesto zamazano in obtolčeno vedro ter vanj položili čisto novo knjigo. Potem so nekaj modrovali o vsebini te knjige, ki je neobgledano gledala iz zapackanega vedra. Jaz sem svoje otroke, vnuke in sedaj tudi pravnuke učil, da si morajo umiti roke, preden primejo knjigo. In mizo ter klop je treba pobrisati, preden nanjo položiš knjigo. Ti osebkli tem v Murglah pa knjigo kar v zapackano vedro in še z ognjem so grozili. Pojavila se je tudi lastnica hiše v Murglah 21 z vrčem čaja, ki pa ga navzoči niso hoteli. Zato je spoštovana gospa nekoga izmed protestnikov pobožala po licu in mu s tem sporočila, da je ubogi, usmiljenja vreden duševni revež. Protestniki ponujenega čaja niso hoteli. So pa zahtevali milijarde evrov, ki naj bi izpuhtele tam nekje v Murglah na številki 21. Ker pojasnila o izpuhtelih milijardah niso dobili, so iz vedra potegnili knjigo in jo zažgali. V imenu svoje resnice so zažgali drugo resnico. Pa jim ni uspelo. Papir je zgorel. Beseda in misel, ki je bila v knjigi zapisana, bo še dolgo hodila za njimi, požigalci knjig. Knjiga ni sredstvo za kurjavo, ker ne spada med »obnovljive vire energije.«

Moja »spominška banka« hrani na svojem »strežniku« še nekaj spominov na požiganje knjig v naši lepi deželi na sončni strani Alp. Svoja otroška leta sem preživel v času in krajih, kjer je bila pisana beseda v slovenskem jeziku prepovedana. Oznanjevalci rimske kulture so nam požgali knjige, ker naj bi bile pisane »in lingua di merda« (jezik drekačev). V imenu svoje kulture, ideologije, vere in jezika so nam požgali kulturne domove in knjige, prepovedali naš jezik, zamenjali osebna (krstna) imena in nas ožigosali z barbari. To početje v tistih časih sem še nekako razumel, ker so to počeli tujci,

ki so naš narod hoteli zbrisati z obličja naše rodne grude. Sedaj pa mi ostaja popolnoma nerazumljivo, da Slovenci kurijo našo, slovensko knjigo samo zato, ker se v njej pisana beseda ne sklada z njihovimi nazori, »resnico«, ideologijo in prepričanji. Nad knjigo s knjigo. Ne z ognjem. Nad besedo z besedo. Ne z mečem. Nad »resnico« z argumenti. Ne z močjo in gnojnico.

Spoštovani gospodje. Tujcu, ki je v letih 1918–1943 požigal naše knjige na Primorskem, smo se uprli z vsemi sredstvi in zmagali. Prepričan sem, da ste tudi vi, zaradi svojega dejanja v Murglah, sprožili odpor pri vseh ljudeh, ki jim je knjiga pri srcu. Zažgali ste samo eno knjigo, simbolno pa vse. Kdor kuri knjige, nima nobene prihodnosti. Z zadnjo požgano knjigo zakuri tudi svoj jezik. In potem bo moral lajati, če bo še hodil po tem pustem svetu brez knjige.

Da ne bo pomote. Na enak odpor bi pri meni naletel tudi tisti, ki bi na podoben način

zažgal knjigo Okopi spoštovanega pisca gospoda Janeza Ivana Janše.

Andrej Bolčina,
Dolenje Brdo

Popravek le polovičen

Na zadnji seji je Občinski svet Občine Tržič med drugim obravnaval in sprejel nove cene komunalnih storitev in med njimi tudi že velikokrat omenjeno ceno storitve čiščenja greznic in MKČN. Vse kaže, da so predlagatelji izjemnega povišanja te storitve od 1. 6. 2014 dalje le uvideli, da pretiravajo, in tokrat le znižali ceno te storitve za slabo tretjino, kar pomeni nekaj manj kot polovico takratne podražitve. Podražitev, ki jo je potrdil občinski svet v prejšnji sestavi, je bila res pretirana in se tudi z izgovorom na nov sistem obračuna ni dala oziroma mogla utemeljiti.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS – Janez Rozman, s. p., T: 04/531 52 49
RADENCI: 15. 1.- 17. 1.; **KOPALNI IZLET OLIMJE:** 25. 1.; **TRST:** 12. 1.; **AKCIJA MADŽARSKE TOPLICE:** 31. 1.- 4. 2.; **MURTAR IN DUGI OTOK - VEČ TERMINOV. AVTOBUSI: 52-, 56-, 60-SEDEŽNI IN KOMBI 8+1. SREČNO 2016! www.rozmanbus.si**

IZLETI

Planinski izlet v Dražgoše

Jesenice – Planinsko društvo Jesenice organizira v nedeljo, 10. januarja, planinski izlet v Dražgoše. Na pot bodo pohodniki odšli s kombijem ob 6. uri z gornje postaje na Hrušici. Smer pohoda je Soteska–Rovtarica–Dražgoše. Hoje bo približno za tri do štiri ure. Prijave z vplačili sprejemajo do 7. januarja na upravi društva. Pot ni zahtevna, priporočajo pa uporabo malih derez. Pohod bo v vsakem vremenu.

Dražgoše iz Bohinja čez Jelovico

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v nedeljo, 10. januarja, pohod v Dražgoše iz Bohinja čez Jelovico (Soteska–Rovtarica–Mrzla dolina–Dražgoše). Skupne zmerne hoje bo okrog štiri ure. Informacije in prijave zbira do petka, 8. januarja, Franci Erzlin, tel. 041 875 812.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska Adventistična Cerkev Kranj vabi v soboto, 2. januarja, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma z okvirno temo Kruh življenja. Pogovor bo povezoval Marko Močnik.

KONCERTI

Božično-novoletni koncert

Radovljica – Mešani pevski zbor Antona Tomaža Linhartarja vabi na božično-novoletni koncert, ki bo v nedeljo, 3. januarja, v cerkvi na Brezjah. Sodelovali bodo že med sv. mašo, ki se bo začela ob 8.30, in nadaljevali s koncertom po maši.

Tisto, kar je iz predloga novih cen posebej zanimivo, so subvencije za nekatere komunalne storitve, kar pomeni, da del nekaterih cen namesto porabnikov plačuje občina iz svoje proračuna. To sicer ne bi bilo posebej sporno, če bi bila merila za te subvencije taka, da se z njimi pomaga socialno prizadetim, ki visokih cen komunalnih storitev ne zmorejo. Temu ni tako, ampak subvencij so deležni tisti, ki jih Komunala Tržič, d. o. o., oskrbuje z vodo, in tisti, ki imajo urejeno kanalizacijo. Res je sicer, da je to gledano z nivoja občine večina, je pa tudi res, da je manjšina za obrnba občine prikrajšana za te subvencije. Ali je to pravično? Tudi podpisani živim na tem obrobju in sem torej eden od tistih, ki te dobre četrtnilijonske letne ugodnosti nismo deležni. Če bi predstavniki občine našli kakšen izgovor,

da pri vodarini nismo upravičeni, ga za kanalsčino prav gotovo ne morejo. Živimo na območju, kjer je za ureditev kanalizacije po državnem programu zadolžena občina. Ker je še ni uredila, plačujejo se vedno izjemno drago storitev čiščenja greznic, ki je kljub znižanju še vedno močno višja kot v večini drugih bližnjih ter primerljivih občinah in tudi brez občinske subvencije. Ob tem imamo še desetkrat tolikšno okoljsko dajatev, kot jo imajo območja z urejeno kanalizacijo.

Po mojem mnenju bi bilo le dobro, da so tako bremena kot ugodnosti enakomerne razdeljena po posameznih delih občine. Ker temu ni tako, so nekatera območja zapostavljena in jih je težko najti na kakšnih spiskih, kjer se porablja proračunski denar.

Francišek Grašič

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v časopisu Jurij v petek, 18. decembra 2015, je bila **RESTAVRACIJA CUBIS**, ki poklanja tri nagrade. Izžrebani nagrajenci so: **1. nagrado**, dva burgerja po izbiri, prejme **Vida Bobnar** iz Cerkelj na Gorenjskem; **2. nagrado**, dva koktajla po izbiri, prejme **Helena Vidmar** iz Šenčurja; **3. nagrado**, dve sladici po izbiri, prejme **Marija Drobič** iz Kamne Gorice. Nagrajencem iskreno čestitamo.

domplan

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, I: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

• **Družba Domplan, d. d.**, zagotavlja profesionalno in korektno posredovanje nepremičnin, ki ga izvajajo naši strokovni nepremičniški posredniki. V zadovoljstvo naših strank, opravljamo zanesljivo in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
• Aktualno ponudbo si lahko ogledate na naši spletni strani www.domplan.si ali na www.nepremicnine.net.

STANOVANJE – PRODAMO

Drolovka, blokovsko naselje, 39,00 m², 1-sobno v III. nadst., zgrajeno l. 1989, stanovanje obsega kuhinjo, dnevno-spalni prostor, kopalnico z WC-jem, predprostor, balkon, klet. ZK urejeno, prodamo. Cena 49.500,00 EUR, (Ei v izdelavi).

Kranj, Planina III, 74,50 m², 3-sobno v IV. nadst., zgrajeno l. 1986. Stanovanje obsega bivalno kuhinjo, dnevni prostor, spalnico, kabinet, kopalnico z WC-jem in hodnik, balkona ni. K stanovanju pripada tudi klet. Daljinsko ogrevanje na plin, dvigala ni, prodamo. Cena 95.000,00 EUR, Ei: E (105–150 kWh/m²a).

Kranj, Savska cesta, 1-sobno stanovanje v pritličju v izmeri 40,73 m², zgrajeno l. 1927. Stanovanje obsega bivalno kuhinjo, dnevno-spalni prostor, balkona ni. CK na plin, ZK urejeno, prodamo. Cena 29.000,00 EUR, Ei: G (210+ kWh/m²a).

Šenčur, 4-sobno stanovanje z atrijem v pritličju v izmeri 115,00 m², zgrajeno l. 2003, stanovanje je opremljeno in obsega predprostor, dnevni prostor s kuhinjo in izhodom v atrij z nadstreškom, spalnico, dve otroški sobi, kopalnico, klet. CK na olje. K stanovanju pripada lastniško parkirno mesto v garaži. ZK urejeno. Cena 179.000,00 EUR, Ei: D (60–105 kWh/m²a).

Tržič, središče starega mestnega jedra, 63,67 m², 3-sobno v III. nadst., zgrajeno l. 1950, v celoti obnovljeno l. 2007 – instalacije, tlaki, CK na elektriko (možnost priključitve na plin), balkon in klet. ZK urejeno. Možnost menjave za manjše stanovanje z balkonom. Stanovanje ima tudi svoje parkirno mesto, prodamo. Cena 61.000,00 EUR, Ei: F (150–210 kWh/m²a).

Kranj, Vodovodni stolp, 1-sobno stanovanje v IV. nadstropju v izmeri 36,30 m², zgrajeno l. 1966. Stanovanje obsega bivalno kuhinjo z elementi, dnevno-spalni prostor, kopalnico z WC-jem, hodnik, balkona ni. CK na plin, ZK urejeno, prodamo. Cena 51.000,00 EUR, Ei: E (105–150 kWh/m²a).

Tržič, središče starega mestnega jedra, 2-sobno v III. nadst. v izmeri 83,00 m², zgrajeno l. 1957, v celoti prenovljeno leta 2000 – instalacije, tlaki, vrata, okna, kopalnica in WC. Balkona ni, klet, dvigalo, CK na olje, ZK urejeno, vseljivo takoj, prodamo. Cena 85.000,00 EUR, Ei ni potrebna (334. člen EZ-1).

HIŠE – PRODAMO

Podbrzeje, 182 m², dvoječek, zgrajen l. 1860 na parceli 256 m², tloris 10 x 9 m, podkleteno, v pritličju hodnik, dnevni prostor s kmečko pečjo, kuhinja, shramba, kabinet, WC. V nadstropju sta še dve sobi, ogrevanje na trda goriva, potrebno obnove, ZK urejeno. Cena 140.000,00 EUR, Ei: E (105–150 kWh/m²a).

POČITNIŠKI OBJEKT (APARTMA) – PRODAMO

Kriška planina, Krvavec, 44,00 m², počitniški objekt – apartma, zgrajen l. 1998, obnovljen l. 2006, opremljen (prodaja se brez audio-video opreme in dekorativnih elementov) s 15 m² lastne terase na južni, sončni strani, nahaja se v polkleti Doma na Kriški planini, dostop ureden, k apartmaju pripada tudi dve lastniški parkirni, neposredna bližina smučišča in sedežnice, ZK urejeno. Cena 81.900,00 EUR, Ei: E (105–150 kWh/m²a).

PARKIRNA MESTA – PRODAMO

Na novozgrajenem parkirišču (poleg obstoječega parkirišča stavb Ulice Gorenjskega odreda in Gubčeve ulice) prodajamo parkirna mesta v velikosti 12,50 m², l. izgr.: 2014. Cena pokritega parkirnega mesta znaša 9.400,00 EUR, nepokritega pa 6.600,00 EUR z vključenim DDV-jem in daljinskim upravljalnikom. Možen takojšnji prevzem parkirišča. Nekaj nepokritih parkirnih mest je na voljo tudi za najem. Mesečna najemina znaša 22,00 EUR z vključenim DDV-jem. V večstanovanjski stavbi v Kranju, Struževca 3A, 3D, 3E in 3F prodajamo 8 lastnih parkirnih mest v podzemni garaži v velikosti 12,50 m², l. izgr.: 2007. Cena parkirnega mesta znaša 8.000,00 EUR z vključenim DDV-jem in daljinskim upravljalnikom.

PARKIRNA MESTA – ODDAMO V NAJEM

Na zgornji ploščadi parkirne hiše ob Gogolovi ulici (poleg trgovske šole) oddamo parkirna mesta v velikosti 12,50 m², l. izgr.: 1980. Možnost parkiranja takoj. Cena najema znaša 15,00 EUR/mes. + 31,20 EUR za daljinski upravljalnik. Možen tudi ugoden letni najem – 144 EUR na leto. Najemniki imajo možnost pranja avtomobila poleg garažne hiše za doplačilo okoli 1,00 EUR – odvisno od porabe vode.

SKLADIŠČE – ODDAMO V NAJEM

Sp. Bitnje, skladišče v I. nadst., velikosti 215 m², l. izgr.: 1984, ima samostojen vhod. Do objekta so urejene ustrezne dovodne poti. Možnost okoli 15 parkirnih mest. Cena 3,50 EUR/m²/mesec skupaj s stroški.

POSLOVNI PROSTORI – ODDAMO V NAJEM

Kranj, v pritličju, poslovni prostor v izmeri 233 m², primeren za različne dejavnosti (trgovino, skladišče, wellness). Na voljo so parkirna mesta pred vhodom. Cena 10,00 EUR/m²/mesec.

Poslovna cona Primskovo, v I. nadst., poslovni prostor v izmeri 34,20 m², razdeljen na tri pisarne, opremljene s pisalniki mizami, stoli in omarami. Ogrevanje na pelete. V ceno so vključeni vsi obratovalni stroški, parkirna mesta ob stavbi. Prostor je namenjen za opravljanje storitvene dejavnosti. Prezem takoj. Cena 450,00 EUR/m².

Kranj, Zlato polje, v I. nadst., 2 prostora v velikosti 100 m² in 57,20 m², skupne sanitarne, CK na plin, k prostoroma pripadajo še 3 parkirna mesta. Cena 5,50 EUR/m²/mesec.

PARCELE – PRODAMO

V bližini avtocestnega priključka Kranj zahod, zadržljiva, v velikosti 702 m², na sončni lokaciji, voda in elektrika na parceli, dostop ureden, možnost gradnje za stanovanjsko-poslovno dejavnost. Cena 95,00 EUR/m².
Bitof, parceli v velikosti 928 m² in 1123 m², zelo lepa sončna lega, infrastruktura na parcelah ali v neposredni bližini, dostop ureden, pretežno namenjeno za stanovanjsko, poslovno ali storitveno dejavnost. Cena 75,00 EUR/m².

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
**za objavo v petek – do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno od
7. do 15. ure, sredo od
7. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

GARAŽE

ODDAM

V ŠKOFJI Loki na Novem svetu oddam
garažo, tel.: 041/214-500

15004608

Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
Tel.: 04/202 13 53, Fax: 04/202 17 85
GSM 051/320 700,
E-pošta: info@k3-kern.si

FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost
dostave, tel.: 041/718-019

15004298

SUHA bukova drva, možna dostava,
tel.: 041/418-616

15004613

ŠPORT, REKREACIJA

V KRANJU na Primskovem smo našli
žensko kolo. Lastnik naj pokliče na,
tel.: 040/257-009

15004605

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje,
razglednice, kovance in drobnarije,
tel.: 051/258-936

15004313

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

EZOTERIKA, mistična spoznanja,
nove dimenzije stvarnosti samorealizira-
nih oseb, tel.: 040/567-544

15004568

STARINE

PRODAM

RAZLIČNE starinske predmete, tel.:
031/449-038

15004510

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA 50.- EUR CENEJE v Optiki
Aleksandra, Qlandia in Savski otok (ve-
lja ob nakupu dioptrijskih očal - okvir,
stekla in montaža). Tel. 04 234 234 2,
www.optika-aleksandra.si.

15004299

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

KANARČKA dobrega pevca, letošnjega,
cena 15 EUR, tel.: 031/395-545

15004607

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

TOMO Vinkovič 418, 1974, nova
elektronika, zadaj hidravlična koša-
ra za sneg ali drva, brezhiben, tel.:
041/320-701

15004612

KUPIM

DEUTZ, IMT, Ursus, Zetor, Štore, Uni-
verzale (ali TV), tel.: 041/235-349

15004571

TRAKTOR, lahko v okvari in kiper pri-
kolic, tel.: 031/500-933

15004310

PRIDELKI

PRODAM

KROMPIR, drobn, ter repo za krmo,
tel.: 041/242-375

15004603

UGODNI novoletni nakupi: suho sadje,
marmelade, sokovi ... Sadjarstvo Mar-
kuta, Čadovlje 3, Golnik, tel.: 04/25-
60-048

15004570

VARAŽDINSKO zelje, korenje, kole-
rabo, rdečo peso, črno redkev, tel.:
041/549-713

15004609

VINO – cviček, modro frankinjo in me-
šano belo, tudi za gostinske lokale,
tel.: 031/386-848

15004134

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA simentalca, starega 3 mesece,
za nadaljnjo rejo, tel.: 041/862-078

15004441

ČB bikca, starega 1 teden, tel.:
031/617-833

15004604

ČB bikca, starega 1 mesec, tel.:
041/589-884

15004614

KOKOŠI – nesnice jarkice, pred ne-
snostjo, rjave barve, pripeljemo na
dom, tel.: 041/710-113

15004327

LS bikca, starega 8 dni, tel.: 031/387-
440

15004602

PRAŠIČA na domači krmi, lahko samo
polovico, tel.: 040/607-507

15004606

PRAŠIČA, krmljen z domačo hrano, ali
polovico, tel.: 031/497-567

15004610

ZAJCE za nadaljnjo rejo, samce za ple-
me, so križanci, tel.: 051/304-012

15004572

ZAPOSLOTVE (m/ž)

NUDIM

V PE Kranj priučimo in zaposlimo tele-
fonistko/a za delo v telefonskem stu-
diu. Delo od pon. do pet. dopoldan.
Fantom International, d.o.o., Ul. mesta
Grevenbroich 13, Celje, tel.: 051/435-
145

15004546

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na
Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170,
041/733-709; žaluzije, roloji, rolete,
lamelne zavese, plise zavese, komarni-
ki, markize, www.asteriks.net

15004312

ADAPTACIJE od temelja do strehe,
omete, fasade, kamnite škarpe, tlako-
vanje dvorišč, tudi manjša gradbena
dela – z vašim ali našim materialom,
Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8,
Kranj, tel.: 041/222-741

15004301

EKOCLEAN, d.o.o., Podljubelj 259,
Tržič vam ponuja čiščenje, razrez cis-
tern, filtracijo, prevoz in odkup kurilne-
ga olja, tel.: 041/989-987

15004300

V knjigi boste našli podrobnosti o priljubljeni nadaljevanki, spoznali boste več kot 100-člansko ekipo, ki iz dneva v dan od sedmih zjutraj do šestih zvečer ustvarja nove zaplete in razplete, pokukali v studio in še bolje spoznali očarljiva Goriška brda.

Cena knjige je **14⁹⁹ EUR** * poštšina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju ali jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure, ali po e-pošti na: narcnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

Pogrebne in pokopališke storitve
Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561.
Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
solza, žalost in bolečina
te zbudila ni,
ostala je le praznina,
ki hudo boli.*
(D. Kette)

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče in brat

MIROSLAV BOŽIČEVIČ

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, darove ter besede tolažbe. Prav tako se zahvaljujemo dr. Jerajevi za dolgoletno zdravljenje in Bolnišnici Golnik – oddelku 700. Hvala župniku g. Likarju, pevcem in Pogrebni službi Komunalne Kranj za lep pogrebni obred.

Žalujoci vsi njegovi
Stražišče, 22. decembra 2015

ZAHVALA

Tiho je odšla od nas naša draga mami

MELITA VRTAČ

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, sodelavcem Bolnišnice Golnik, sošolcem in profesorjem Gimnazije Kranj, soigralcem in trenerjem za izkazano spoštovanje do naše mami, za sočustvanje z nami in za vso ostalo podporo, ki ste nam jo nudili.

Vsi njeni

ZAHVALA

Poslovil se je naš dragi mož, ati, dedi in tast

RAJKO PRETNAR

Iskrena zahvala vsem, ki ste se v torek, 22. decembra 2015, v tako velikem številu poklonili njegovemu spominu. Posebna zahvala g. župniku Mateju Nastranu, mladinskemu zboru župnije sv. Jakoba in podjetju Akris. Hvala vsem, ki ste se odzvali našemu vabilu k zbiranju prispevkov za obnovo cerkve Gospodovega vstajenja na Mestnem pokopališču v Škofji Loki.

Žena Marjanka in njegovi ostali

*Srce tvoje je zastalo,
zvon v slovo ti je zapel,
misel nate je ostala,
v srcih naših
vedno boš živel.*

ZAHVALA

V 77. letu nas je zapustil dragi mož, ati, stari ata, brat, stric, svak in tast

JOŽE ZALOKAR
iz Zaloga pri Cerkljah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in vsem znancem, za izrečena sožalja in darovane sveče. Iskrena hvala dr. Beleharju, župniku Stanetu Gradiškju in pogrebni službi Jerič. Vsem, ki ste ga imeli radi in ga pospremili na zadnji poti, iskrena hvala.

Žalujoci vsi njegovi
Zalog, Sp. Brnik, december 2015

ZAHVALA

V 96. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga

MARIJA BABIČ
roj. Bogolin s Kokrice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in pogrebni službi Navček za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala negovalkam Doma upokojencev Kranj za pomoč na domu. Hvala g. župniku Jožetu Klunu za obiske v prvih petkih in za ganljivo opravljen obred. Hvala tudi dr. Kitičevi za dolgoletno zdravljenje naše mami. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala!

Vsi njeni
Kokrica, 23. decembra 2015

ANKETA

Silvestrovo pod šotorom, doma ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Če ste današnjo izdajo Gorenjskega glasa vzeli v roke ob osmi uri zjutraj, potem vas od leta 2016 loči še šestnajst ur. In kje boste preživeli najdaljšo noč v letu? Nekaj odgovorov smo poiskali med mimoidočimi v Kranju.

Foto: Matic Zorman

Anton Verlič z Ilovke pri Kranju:

»Silvestroval bom s sokrajani pod šotorom na Ilovki. Go laž smo že začeli pripravljati. Približno dvajset hiš je na Ilovki, torej bo vas na kupu, pomembno pa je druženje.«

Marija Horvat iz Kranja:

»S soprogom bova na najdaljšo noč v letu kar lepo doma. Skuhala bom silvestrsko večerjo, malo bova pogledala televizijski program, predvsem pa čuvala kuža pred pokanjem petard.«

Marjan Opaka iz Kranja:

»S soprogo bova doma, verjetno bova pogledala, ali bo kaj dobrega po televiziji. Obvezno pa bova počakala na polnoč in nazdravila z rujno kapljico.«

Jaka Čimžar iz Britofa pri Kranju:

»Na najdaljšo noč v letu bom v Kranju v službi v lokalu Down town in verjamem, da bo zelo živo. Ampak mi je čisto v redu, da bom delal.«

Katarina Langerholc iz Kranja:

»S kolegicami gremo za nekaj dni v Bohinj. Ne vem še točno, kaj bomo počele na najdaljšo noč v letu, odvisno od razpoloženja. Bo pa dobra družba, to je najbolj važno.«

Vremensko prizanesljivo leto

Leto 2015 je bilo z vodami (in poplavami) prizanesljivo leto in brez izrazite suše. Morje se je najbolj segrelo na 30,7 stopinje Celzija, najvišji val je meril 4,1 metra. Na Kredarici je veter pihal s hitrostjo skoraj 220 kilometrov na uro. Potresne opazovalnice so zabeležile preko 2150 potresnih sunkov.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V Agenciji RS za okolje so božično-novoletnemu voščilu dodali letošnje najbolj izrazite dogodke na področju voda, vremena in potresov v Sloveniji ter izrazite lastnosti podnebja po svetu.

»Po letu 2014, polnem poplav, ki so povzročile veliko škode, je bilo leto 2015 bolj prizanesljivo. Nekoliko bolj vodnat je bil začetek leta, oktobra pa so nekatere reke prestopile bregove,« ugotavljajo v agenciji in dodajajo, da kljub podpovprečni vodnatosti rek od pomladi do jeseni ter v novembru in decembru letos ni bilo izrazite suše. Poleti so se reke zaradi majhnih pretokov in visokih temperatur zraka močno ogrele, marsikje so bile temperature rek med najvišjimi v dolgoletnih obdobjih. Vode so bile najbolj tople v dneh okoli 20. julija, med najtoplejšimi sta bili tudi Sava Bohinjka in Blejsko jezero, kjer je temperatura vode preseгла 25 stopinj Celzija. Poletje je bilo ugodno za kopanje v rekah, jezerih in v morju. Najbolj

Jesen je bila letos nadpovprečno topla, na večini ozemlja je bila povprečna temperatura od ene do dveh stopinj višja od dolgoletnega povprečja.

se je morje segrelo 22. julija, takrat so izmerili temperaturo 30,7 stopinje Celzija, ki je bila le za nekaj desetink stopinje nižja od doslej rekordno visoke temperature 31,1 stopinje, ki so jo izmerili na mareografski postaji Koper. Najvišji morski val je meril 4,1 metra, opozorilna višina morja – tri metre – je bila presežena šestkrat, najbolj konec januarja, ko je morje doseglo višino 3,19 metra. Najvišja temperatura

zraka – plus 38,3 stopinje Celzija – je bila izmerjena v Slapu pri Vipavi, najnižja – minus 22,4 stopinje – na Iskrbi pri Kočevju, največ hladnih dni – 205 – z najnižjo dnevno temperaturo pod ničlo pa je bilo na Kredarici. Veter je letos najmočnejše, s hitrostjo 219,6 kilometra na uro, pihal 10. januarja na Kredarici, najmočnejši naliv pa je bil 23. junija v Kneških Ravnah, kjer je v eni uri padlo 68 milimetrov padavin.

Potresne opazovalnice so letos do vključno 20. decembra zabeležile preko 2150 potresnih sunkov z žariščem v Sloveniji oz. v njeni bližini, od teh so jih prebivalci Slovenije čutili vsaj 107. Najmočnejši potres je bil 1. novembra v bližini Sinjega Vrha na Gorjancih. Potres ni zahteval človeških žrtev, je pa povzročil strah in škodo na objektih. Čutili so ga prebivalci celotne Slovenije, zahodne Hrvaške, Istre, Trsta, Vidma in Gradca.

Največ ljudi ima rojstni dan prvega januarja

Največ prebivalcev Slovenije ima rojstni dan 1. januarja, najmanj 31. decembra.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih državne statističnega urada ima 1. januarja rojstni dan največ prebivalcev Slovenije, kar 7670, 31. decembra pa najmanj, le 4695. »Tolikšna razlika v številu rojstev med tema dnevoma se ne zdi prav nič naravna, saj tako ogromne razlike v številu rojstev na posamezni dan v letu ni med nobenima drugima sosednjima datumoma. Vzrok za to je bilo (v preteklosti) prestavljanje uradne registracije (prijave) rojstva otroka v zadnjih dneh starega leta na prvi dan novega leta. To je bilo večinoma mogoče toliko časa, dokler se je večina otrok rojevala doma in dokler prijave rojstev ni opravljala uradna ustanova – porodnišnica ali druga zdravstvena ustanova,«

ugotavljajo v statističnem uradu in dodajajo, da je največja razlika med številoma rojstev na zadnji dan starega in prvi dan novega leta značilna za prebivalce, rojene do začetka petdesetih let prejšnjega stoletja. Po tem obdobju se je delež rojstev v porodnišnici zvišal s 54 odstotkov leta 1952 na 99 odstotkov leta 1975, s tem pa se je tudi zmanjševala možnost prijave nepravilnega datuma rojstva otroka. Danes se nam zdi navajanje nepravilnega datuma rojstva precej ne navadno, a starši so to takrat počeli iz precej praktičnih razlogov: fantje so šli tako pozneje služiti vojaški rok, otroci pa so šli leto pozneje v šolo. Po letu 1970 se je število prebivalcev, ki so se rodili 31. decembra, in tistih, ki so se rodili dan kasneje, precej izenačilo.

Upokojence bo vodila Mija Pavlin

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Kranj – Tik pred koncem leta je Društvu upokojencev Kranj vendarle uspelo sklicati zbor članov. Zadnji je bil julija 2014, letos pa ga vse do sedaj niso uspeli izpeljati, ker niso imeli kandidatov za novo vodstvo. Dosedanji predsednik Franc Šmajd, ki je društvo vodil od leta 2003, namreč ni več nameraval ponoviti svojega mandata. Na včerajšnjem zboru so ga razrešili, enako tudi ostale organe društva. Za novo predsednico so izbrali dolgoletno članico Mijo Pavlin, novi pa so tudi člani upravnega in nadzornega odbora

Mija Pavlin

ter častnega razsodišča. Na zboru članstva tokrat niso volili po delegatskem sistemu kot zadnja leta, temveč je odločalo 67 navzočih članov s plačano članarino.

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno. V noči na petek se bo delno pooblačilo. Čez dan bo zmerno do pretežno oblačno, a suho vreme. V soboto se bo postopno pooblačilo, zvečer so možne padavine, v noči na nedeljo tudi sneg.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

ČETRTEK

-8/-2 °C

PETEK

-6/0 °C

SOBOTA

-6/0 °C

